

TESVİYE

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOCASININ RESMİ YAYIN ORGANIDIR.

YIL:13 SAYI:66 ARALIK 2005

İzindeyiz

KONUT KREDİSİ

KENDİNİZE

BİR YILBAŞI HEDİYESİ ALIN.

MESELA EV ALIN. HEMEN BUGÜN.

%1,07 30 YIL

İLK 3 AY
ÖDEMESİZ

%1,07 faizle en uzun vadeli konut kredisi Finansbank'ta. Üstelik ilk üç ay ödemesiz. Hemen Finansbank'a gelin, bu çok özel fırsatı kaçırmayın.

% 1,07 faiz oranı, 5 yıl ve üzeri vadelerde, Finansbank Bankacılık Paketi'nin (Otomatik Hesap, Kredili Mevduat Hesabı, kredi kartı başvurusu, otomatik fatura ödeme talimatı, NakitCard başvurusu) alınması halinde geçerlidir. 5 yıla kadar vadelerde faiz oranı %1,14, bankacılık paketinin alınması durumunda ise %1,13'tür.

Konut Kredisi 3 ay ödemesiz örnek (aylık) ödeme tablosu

Kredi Tutarı (YTL)	5 Yıl % 1,07	10 Yıl % 1,07	15 Yıl % 1,07	20 Yıl % 1,07	25 Yıl % 1,07	30 Yıl % 1,07
50.000	1.195	793	678	631	610	599
75.000	1.793	1.190	1.017	947	915	899
100.000	2.390	1.586	1.355	1.262	1.220	1.198

444 0 900 • www.finansbank.com.tr

 FINANSBANK

Sizin yatırım fonunuz ne kazandırıyor?

**FINANSBANK YATIRIM FONLARI,
PİYASA GETİRİSİNİN ÜSTÜNE
EKSTRA HEDİYELER KAZANDIRIYOR.**

Finansbank'taki yatırım fonlarının ortalaması Ekim, Kasım, Aralık aylarından birinde 2.500 YTL'nin üzerinde olan herkes, çekilişsiz hediye kazanıyor. Üstelik, NakitCard'ını kullanmaya başlayanlar ekstra 10.000 ParaPuan sahibi oluyor. Birikimlerini Finansbank yatırım fonlarında değerlendirmekte olan müşterilerimiz de, mevcut yatırım fonu bakiyelerini artırarak kampanyadan yararlanabilir.

Kampanyaya katılan herkese
NakitCard ile

10.000 ParaPuan

2.500 YTL'lik
yatırım fonu alan herkese

Spor Çanta

5.000 - 100.000 YTL'lik
yatırım fonu alan herkese
hem Spor Çanta, hem de
200 YTL'ye varan Finansbank

Hediye Çekleri

Hediye çekleri anında nakde çevrilebilir.

100.000 YTL'lik yatırım fonu alan
herkese hem Spor Çanta,
hem de yurtiçi gidiş - dönüş

Uçak Bileti

Dilerseniz, uçak bileti yerine hediye çekini seçebilirsiniz.

• Kampanya, 1 Ekim - 31 Aralık 2005 tarihleri arasında geçerlidir. • Birikimlerini Finansbank yatırım fonlarında değerlendirenler, Ekim ayından itibaren aldıkları yatırım fonlarıyla, mevcut birikimlerini 2.500 YTL ve üzerinde artırarak bu kampanyadan yararlanabilir. • Kampanyadan yararlanmak için şubelerimiz ya da 444 0 900 aracılığıyla 2.500 YTL'lik yatırım fonu alışı gerçekleştirerek kampanya kaydının yaptırılması gerekmektedir. • Bu kampanya boyunca ilgili yatırım fonlarından tahsil edilecek komisyon ücretleri arttırılmayacak ve bu promosyon kampanyasına ilişkin maliyetler hiçbir şekilde fonlara yansıtılmayacaktır. • Fonların getirisi, yatırım stratejisine ve piyasa koşullarına bağlı olarak değişebilir.

444 0 900 • www.finansbank.com.tr

FINANSBANK

Değerli Kardeşlerim,

Büyük Locamız her yıl 29 Ekim – 10 Kasım arasında Cumhuriyet'in kuruluşunu kutlamak ve Atatürk'ü anmak üzere, tüm vadilerimizde çeşitli etkinlikler düzenlemektedir. Bu etkinlikler Ankara'da Anıt Kabir Ziyareti, diğer illerde Atatürk anıtlarına çelenk koyma törenleri, Cumhuriyet Balosu, Cumhuriyet ve Atatürk'le ilgili panellerin, konser ve sergilerin, Localarda konferansların organize edilmesi şeklindedir. Dergimizin iç sayfalarında, bu faaliyetlerle ilgili bilgileri bulacaksınız. Derginin görsel yönetmeni, Tümer Argın, kapak kompozisyonunda, insan malzemesi olan ham taşı yontarak Masonların Atatürk'ün izinde yürüdüklerini vurguladı. Anıtkabir ziyaretimizde, Derince İlköğretim Okulu öğrencileri, öğretmen ve yöneticilerinin yanımızda olmaları bizleri duygulandırdı.

Geçtiğimiz yaz döneminde temeli atılan yeni inşaatlar, tamamlanan inşaat ve yenileme projeleri İstanbul'da bir kokteyl ile tanıtıldı. Masonluğun temeli olan inşaatçı loncalarının üyeleri gibi, bu yoğun yapılanma işinde, emeği geçen tüm operatif Kardeşlerimize teşekkür ediyoruz.

Avrupa Büyük Sekreterler yıllık istişari toplantısına, her Büyük Loca kendi yıllık raporunu sundu. Bu raporlarda üye ve loca sayısı, büyüme hızı, uygulanan ritler, devlet, medya, kilise ve halkla olan ilişkiler, topluma yönelik yapılan yardımların şekli ve miktarı, yayınlar, üniversitelerle var olan işbirliği, kuruluşları ile ilgili tarihsel notlar yer alıyor. Bu bilgileri dergimizde özetledik (s.20-26). Büyük Frederik'le ilgili yazının sonunda İmparatorun Voltaire ile olan yazışmalarından verilen örneklerde 18. yüzyılın ikinci yarısında, bu iki büyük düşünürün laiklik anlayışları sergilenmektedir.

Geçen sayımızda Sedat Uygur'un kaleme aldığı Ayhan Işık yazısında yayınlanan fotoğrafların Sn. Sener Ersümer'in koleksiyonundan alınmış olduklarını belirtmemiştik, bu ihmalden dolayı kendisinden özür diliyoruz. Kardeşçe sevgi ve saygılarımla,

Celil Layiktez celil.layiktez@superonline.com

Tesviye Dergimiz Nur-u Ziya Sk. 'taki yeni binamızda bir odaya sahip oldu. Yayın Kurulumuz yeni çalışma mekanımızdaki ilk toplantısında bu mutlu olayı pasta keserek kutladı. Soldan sağa: Yavuz Aksel, Nezh Onat, Tümer Argın, Osman Balcıgil, Arif Akgün, Celil Layiktez ve Cevat Güler.

10 Kasım'da, HKMBL'nın Atatürk Haftası etkinlikleri kapsamında Cihan Derinöz,ERCÜMENT YALÇIN ve İRFAN SAKIN Kardeşler, Mustafa Kemal Atatürk'ün "özüyle sözlerinin nasıl örtüştüğünü" gösteren bir panel düzenlediler.

12

HKMBL, Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü, ebediyete uğurlayışımızın 67.yılında İstanbul, Ankara ve İzmir'de törenlerle andı. Cumhuriyetimiz'in kuruluşunun 82. yılını ise yine bütün Vadilerimizde kutladık.

14

İstanbul, Ankara ve İzmir Vadilerimizde gerçekleştirilen yenileştirmeler, Nur-u Ziya Sokak'taki merkezimizde bir kokteyl ile kutlandı.

30

Cevad Gürer Anglo Sakson Masonluğu ile ilgili gerçekleştirdiği dosya çalışmasında, İngiltere Birleşik B. L. Pro B. Üstadı Lord Northampton ve araştırmacı John Belton'un görüşlerini derledi.

40

Jasha Bresiner'in Elias Ashmole ile ilgili yazdığı yazı bizi 1600'lerin ortalarına götürüyor. Belgeleriyle ilk spekülatif Mason olan Ashmole yazısını Celil Layiktez çevirdi.

54

1927'den bugüne kalan bir belge bizi "bir masonik hayat hikâyesi"ne götürüyor. Osman Balcıgil'in Meşale Locası 1. Nazırı Yunus Özden'le Yunus Çimento Fabrikası'nın Masonik kuruluşu ile ilgili röportajı.

12

Haberler

Çok amaçlı salonumuzda iki sergi açıldı. Büyük Sekreterler toplantısı Cenevre'de yapıldı. Luxembourg, Romanya, Makedonya, Ukrayna, Sardunya'da temsil edildik. Bütün bu etkinlikleri Haberler bölümümüzde okuyabilirsiniz.

38

Araştırma

"Hasenat"ı bir masonik erdem olarak ele aldığı yazısında Cevad Gürer, "bu erdemin önce Kardeşleri, sonra toplumu içerdiği"ne dikkat çekiyor.

43

Tarihi Kökenler

Celil Layiktez'in Tarihi Kökenlerimiz'i araştırdığı uzun soluklu dizisinin bu bölümünde İmparator, Filozof ve Hürmason olarak Frederik II (Büyük Frederik) ele alınıyor.

48

İçimizden biri

Bülent Şenocak'ın Pargalı İbrahim Paşa, Rüstem Paşa ve Son Hazeryalı isimli kitapların yazarı Kardeşimiz Cahit Ülkü'yle yaptığı röportaj, hem Kardeşimizi ve hem de eserlerini daha iyi anlamak fırsatını veriyor.

56

Filateli

Filateli bölümünde Sedat Uygur 1922'den 1938'e Atatürk Pulları'nı mercek altına aldı.

61

Sanat

Necdet Kalay'ın resim sanatını, Onur Soyaslan derin resim bilgisiyle değerlendirdi.

62

Briç

Ali Yalman'dan Polonyada uluslararası Senior Briç Turnuvasından eller.

63

Karikatür

Irvin Mandel'den iki karikatür

64

Synopsis

Özü ve sözü bir olan lider: Atatürk

Atatürk diyor ki:

"Arkadaşlar! Birbirimize daima hakikati söyleyeceğiz. Felâket ve saadet getirsin, iyi ve fena olsun, daima hakikatı söyleyeceğiz." "Biliyorsunuz ki, samimiyetin lisanı yoktur. Samimiyet kabili ifade değildir. O, gözlerden ve alınlardan anlaşılabilir. İşte size alnımı, gözlerimi tevcih ediyorum. Bakınız, görünüyorsunuz. Oradan anlayacaksınız ki, kalbim çok şiddetli bir muhabbetle çarpmaktadır."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

1925'te bir yaz günüydü. İzmir'de Kordonboyu'nda Atatürk'e tahsis edilen evin mermer sofasında büyükçe bir sofra etrafında toplanmıştık. İçiliyor ve konuşuluyordu. Kordon üzerindeki kapı ve pencereler açıldı. Halk üst üste yığılmış bizi seyreliyordu. Başyaver Binbaşı Rasuhi kalktı, pencereleri ve kapıyı kapattırdı. Gazi M. Kemal niçin kapatıldığını sordu. Halk bakıyor da onun için dediler. Gazi, kapıları ve pencereleri tekrar açtırdı ve sofrayı kapıya yaklaştırdı. Kadehi birkaç defa kaldırdı. Halkın şerefine içti, dışarıda bir alkış tufanıdır koptu. Vakit ilerledikçe halk dağılmaya başladı. Nihayet kimse kalmadı. Paşa; "Rasuhi bey," dedi. "Haydi, şimdi davet edelim bakalım kimse gelir mi? Halkın seyrinden, merakından değil alalakasızlığından küskünlüğünden korkmalı, şimdi onlara Mustafa Kemal içiyor, sarhoşun biridir derlerse, evet biz onu gördük, başka neyi, ne günahı var, onu söyleyin derler. Ve beni müdafaa ederler" demişti.

**10 Kasım'da
HKMBL'nin
"Atatürk Haftası"
etkinlikleri kapsamında, Sadık
Dostlar Locası'nda
Cihan Derinöz,
Ercüment Yalçın
ve İrfan Sakin
Kardeşler,
Mustafa Kemal
Atatürk'ün "özüyle
sözlerinin nasıl
örtüştüğünü"
gösteren bir panel
düzenlediler. Bu
panelden aldığımız
bir bölümü ilgiyle
okuyacağınızı
düşünüyoruz.**

TESVİYE

Atatürk diyor ki:

"Büyük hayaller peşinde koşan, yapamayacağı şeyler yapar gibi gözüken sahtekârlardan değiliz."

"Bir millet, bir memleket için kurtuluş ve selâmet istiyorsak, bunu yalnız bir şahıstan hiçbir zaman istememeliyiz. Bir milletin muvaffakiyeti, milletin bütün kuvvetlerinin bir istikamette birleşmesi, teşekkül etmesi ile mümkündür."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Orman Çiftliği kurulduğu yıllarda idi. Toprağa ne koyarsa kaybediyordu. Bir yıldönümü akşamı aşağı, ufak köşkte oturuyorduk. Topraklar bomboştu. Müdür Tahsin bey bu köşkün önüne bir havuz yaptırmıştı. O gün, bir senelik zararı haber aldığı için düşünceye daldığı sırada havuzun fiskiyesini açtılar. Meğer Tahsin Bey suyun içine renkli ampuller koydurmuştu. Bozkırın bir

köşesinde alacakaranlıkta birdenbire yeşilli, mavili, allı sular fışkırınca M.Kemal güldü.

-A Kemal, dedi, sen ziraat okudun mu?

-Hayır.

-Çiftçi misin?

-Hayır.

-Baban çiftçi miydi?

-Hayır.

-İşte bilmediği işe parasını koyup da kaybedenlere sular bile güler.

Atatürk diyor ki:

"Şunu bilmenizi isterim ki biz emperyalistlerin pençesine düşen bir kuş gibi yavaş yavaş, sefil bir ölüme mahkûm olmaktansa, babalarımızın oğlu sıfatı ile vuruşa vuruşa ölmeyi tercih ediyoruz."

"Savaşta yağın mermi yağmuru, o yağmurdan ürkmeyenleri daha az ıslatır."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Fethi Bey Başbakanıdır. Meclis çetin çatışmaların arifesindedir. M. Kemal, bir gün Fethi Bey'e

— Yarın mecliste kararını göreceğiz, der.

— Siz, der Fethi Bey, yarın meclise gelmeseniz daha iyi olur.

M. Kemal sorar:

— Niçin?

— Güç mevkide kalabilirsiniz.

— Yaa! Güç mevkide nasıl kaldığımı ben de görmeliyim. Onun için yarın bilhassa geleceğim.

Atatürk diyor ki:

"Birbirimizi uyarmakta ve haklı tenkit etmekte yalnız fayda vardır, bundan asla zarar gelmez; fakat aksinden çok zarar görüleceği tecrübelerle sabittir."

"Vatani, milli meselelerde yürürken, fikir ve fiili noksanlarımızı görüp dostça ihtar edenlerden memnun ve müteşekkîr kalırız."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Henüz ilk seçimlerde bir vatandaş Eskişehir'de tek parti listesine isyan etti. Bağımsız milletvekili çıktı. Bu vatandaşın adı Emin Sazak idi. Tedhişçiler bu isyanı cezalandırmak için olanca tahriklerde bulundular, fakat muvaffak olamadılar.

Atatürk'ün tek parti listesine ikinci isyan Trakya'nın bir çevresinde olmuştu. Bir Halk Partili, Bağımsız milletvekili olarak meclise geldi.

Tedhiş meraklıları yeniden harekete geçtiler. O, herkese ibret verecek gibi cezalandırılmalı idi. Bu sırada şöyle bir konuşma olmuştu. Milletvekilini tanı-

yanlardan biri Atatürk'e şöyle dedi: - Bu zat için iyi bir adamdır derler. Ben de öyle tanıyorum.

Atatürk şu cevabı verdi?

— İyi olmasa halk bize karşı tutar mıydı? Onu kaybetmeye değil kazanmaya bakınız.

Atatürk diyor ki:

"Durumu olduğu gibi söylemek, ama- cın büsbütün yitirilmesine yol açabilirdi.

Kendinizin ne kadar mühim ve kıymetli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

1923 nisanında Çankaya Köş- kü'nde odada sekiz kişi vardı. Biri Gazi'ye:

— Bir gün başımıza şapka giyebilir miyiz, diye sordu. Şef cevap verdi:

— Şapkayı önce bahriyelilere giyd- ririz. Onlar halka seyrek gözüktükleri için göze batmazlar. Sonra Ordu giyer. Bu askerlik işi olduğundan kimse karış- maz. Onları göre göre diğerleri de alış- maya başlar.

Atatürk diyor ki:

"Esir düşen Yunan Orduları Baş- kumandanı Trikopis'e dedim ki: Harp bir talih oyunudur, General. Bazen en beceriklisi bile yenilir."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Atatürk yurdumuzu ziyaret etmek- te olan Yugoslav Kralı Aleksandr ile, İstanbul'da Dolmabahçe Sara- yı'nda konuşurken konuk Kral;

— Ekselans biz Türkleri çok se- veriz. Öyle ki vaktiyle Birinci Cihan Savaşı sonunda Loyd George Batı Anadolu'yu Yunanistan'a teklif et- meden önce bize teklif etmişti. Fa- kat biz Türkleri çok sevdiğimiz için Loyd George'un bu önerisini kabul etmedik. Atatürk şu sözlerle cevap verdi:

- Haşmetmaap, evvela bize kar- şı olan sevginize teşekkür ederiz. Sonra, büyük geçmiş olsun.

Atatürk diyor ki:

"Biz memleketi birkaç sene içerisinde cennete çevirmek hülyasına kapılmış değiliz. Yapacağımız şeyler hakkında aldatıcı vaatlerde bulunmamayı da prensip olarak kabul etmişizdir. Mem- leketi imar edeceğiz dediğimiz zaman, bilinmelidir ki yalnız yapabileceğimiz şeyleri yapacağız."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Bir gün Ankara ve İstanbul şehirlerinden birine Atatürk adı verilmesi için kanun hazırlanmıştı.

Atatürk, tasarıyı okudu ve arkadaşlarına: - Bir adın tarihte kalması, ağızlarda söylenmesi için şehirlerin temeline sığınmak şart değildir. Tarih zorlanmayı sevmeyen nazlı bir peridir. Fikirleri tercih eder.

Atatürk diyor ki:

"Kendilerine faydalı olduğunuz, onlara müsbet yolda hizmet ettiğiniz sürece milletin sevgisini kazanabilirsiniz. Vaatlerinizi yerine getirmeyen, milletin refahına hizmet etmezseniz bugün bizi alkışlayan bu topluluk yarın bizi yuhalar."

"Bir millette, özellikle bir milletin iş başında bulunan yöneticilerinde, şahsi istek ve çıkar duygusu, vatanın yüce görevlerinin gerektirdiği duygulardan daha üstün olursa memleketin yıkılıp kaybolması kaçınılmaz bir sondur"

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Eski Bahriye Nazın ve Miletvekili Rauf Bey anlatıyor:

— M. Kemal Paşa beni meclisteki odasına davet etti. *Rauf kardeşim*, dedi. *Niçin bu görevi kabul etmiyorsun, görüyorsun ki, Meclis senin üzerinde duruyor. Başka birini seçmek istemiyorum. Anarşi olacak. kabul etmeyişinin sebebi ne?*

— Söyleyeyim paşam, dedim. Ben bu vazifeyi kabul edersen, sen yine benim işime karışacaksın. Ben de buna tahammül edemeyeceğim ve çekilmek zorunda kalacağım. Halbuki ben, bu orduların başında, bu milleti kurtaracağın kanısındayım.

M. Kemal son derece samimi bir tavırla:

— *Kardeşim, ben namussuz muyum? deyince hayret ettim.*

— Ben böyle bir şey demedim.

— *O halde sana namusumla söz veriyorum, Heyeti Vekile Reisliğini kabul et, hükümeti kur, senin hiçbir işine karışmayacağım* Ve hakikaten dediğini yaptı.

Atatürk diyor ki:

"Sermayenin azlığına bakarak cesaretiniz kırılmasın. Böyle müesseseler için en kuvvetli sermaye; zekâ, dikkat, iffettir. Teknik ve metodik çalışmasını bilmektir. Bu düşünceyle işe sarılınız; mutlaka başarılı olursunuz."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

İran Şahı Atatürk'e dönerek;

- *Ordunuzun kıymet ve kudretini her suretle takdir ediyorum. Böyle bir orduya sahip olduğunuz için sizi tebrik ederim*, dedi.

Şahın bu takdirlerine Atatürk'ün cevabı şu oluyordu:

"Benim en büyük şansım, değerli kumandanlara sahip olmaktır."

Atatürk diyor ki:

"Bir savaşın kazanılması için ne denli küçük şeylerin bile dikkate alınması gerektiğini anlayabilmek için bunları bilginize sunmaya değer görürüm."

"İnsanlar için her şeyi yapmaya maddi imkân bulunamaz. Nelerin yapılabileceğini, olabileceğini tayin edebilme, ancak genel durumu bütün ayrıntıları ile incelemeye bağlıdır."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Hükümet meşhur bir ressamı Atatürk'ün portresini ısmarlamıştı. Portre bitti. O akşam köşke oldukça kalabalık bir davetli grubu portreyi tetkik ediyordu. Bazıları benzeyişte kusur buldular.

Atatürk olabilir dedi. "Fakat inanır mısınız bu portre bir aralık bana son derece benzemişti. Fakat üstat durmasını

bilmedi. Sanatkârlar kumandanlar gibi durmasını bilmelidirler. Aksi halde verdikleri muvaffakiyet zümresinden iniş başlar. Milli mücadelenin sonunda bir kumandanım bana şöyle bir telgraf çekti: Emir ver, bir hafta sonra Mataban Burnu'ndayım. Derhal kendisine dur emri verdim. Belki dediği doğru idi. Fakat biz ülkeleri değil insanların kalbini fethetmek isteriz. Eğer biz o vakit durmasını bilmeseydik, bugünkü prestijimiz ne olurdu. Kumandanlar da sanatkârlar gibidir, yerinde durmasını bilmezlerse zaferleri sürekli olmaz."

Atatürk diyor ki:

"Ben kalpleri kırarak değil kazanarak hükmetmeyi isterim."

"Bu müzakere ve münakaşaların verimli neticeler verebilmesi için, arkadaşların kayıtsız şartsız serbest konuşmaları, tenkidi icap eden noktalar görüldükçe müsamahalı davranmaları lüzumu tabiidir."

"Korkutma esasına dayanan ahlâk, bir fazilet olmaktan başka, itimada da şayan değildir."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Atatürk'e hakareten sanık bir köylü hakkında tatbikat yapıyordu. Durumu Atatürk'e arz ettiler:

— Mahkemeye veriyoruz. Size küfür etmiş.

— *Ben ne yapmışım*

ona? diye sordu Atatürk.

Bir milletvekili açıklamış:

— Gazete kâğıdı ile sardığı sigarayı yakarken kâğıt tutuşmuş da ondan.

Atatürk sormuş:

— *Siz hiç gazete kâğıdı ile sigara içtiniz mi?*

— Hayır

— *Ben Trablustayken içmiştim. Pek berbat bir şey. Köylü bana az küfredmiş. Siz bunun için onu mahkemeye vereceğinize onun insan gibi sigara içmesini sağlayınız.*

Atatürk diyor ki:

"Bütün bu başarılar, sadece benim eserim değildir ve olamaz. Bütün başarılar bütün milletin azim ve inancıyla işbirliği neticesidir."

"Bir insan eğer hayatında başarılı bir

iş yapmışsa, o iş tarih ve millete mal olmuştur. O şahıs sadece onunla övünerek kalmak isterse, bu insanı tembelliğe götürür ve yeni başarılarından yoksun kılar."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Cumhuriyetin on ikinci yıldönümü için birçok dövizler hazırlanmıştı:

Atatürk bizim en büyüğümüzdür, Atatürk bu milletin en yükseğidir gibi... Dövizler listesini gözden geçiren M. Kemal hepsini çizdi, şunu yazdı: "Atatürk bizden biridir."

Atatürk diyor ki:

"Bizim akıl, mantık, zekâ ile hareket etmek prensibimizdir. Bütün hayatımızı dolduran vakalar, bu hakikatin delilidir."

"Yapmaya gücümüz yetmeyecek işleri, uyuturucu, oyalayıcı sözlerle yaparız diyerek millete karşı günlük politika taktip etmek prensibimiz değildir."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Bir gece Atatürk'ün Dolmabahçe'den Şehir Tiyatrosuna gelmekte gecikeceği haberi verilmiş, ama yönetmen Muhsin Ertuğrul oyuna tam zamanında başlanması buyruğunu vermişti. Atatürk ve beraberindekiler geldiklerinde birinci perdenin yarısı olmuştu. Yanındakiler Önderin beklenmemiş olmasından ötürü yönetmene ilişkin hiç de iyi olmayan sözler söylediler. Ama Atatürk sıradan bir insan değildi:

— *Biz geciktik, dedi. Tiyatro oyuna tam zamanında başlamak zorunludur. Demek ki görevlerini yapıyorlar.*

Bu davranışı onayladığını göstermek için oyundan sonra yönetmeni yanına çağırarak, onunla oyun üzerine konuştu ve başarısından ötürü onu kutladı.

Atatürk diyor ki:

"Uygulamayı birtakım evrelere ayırmak ve adım adım ilerleyerek amaca ulaşmaya çalışmak gerekiyordu. Başarı için pratik ve güvenilir yol, her evreyi vakti geldikçe uygulamaktı."

"Başarılı olabilmek için hakikaten

memleketin ve milletin ihtiyacına uygun, esaslı bir program üzerinde, bütün milletin elbirliği ile ve tam anlaşarak çalışması lazımdır."

Atatürk diyor ki:

"Zorlukları çözen kimse olmak isteyenlerin ilk yapacakları, olayların içyüzünü bilip ona uymak olmalıdır."

"Tatbik eden, icra eden, karar verenden daima daha kuvvetlidir."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Bir Amerikalı kadın gazeteci Atatürk'e:

— İşlerinizde nasıl başarılı oluyorsunuz, diye sormuş ve şu cevabı almıştı:

— *Ben bir işte nasıl başarılı olacağımı düşünmem. O işlere neler engel olur, diye düşünürüm. Engelleri kaldırdım mı, iş kendi kendine yürür.*

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Napolyon'un:

— Programınız nedir? sorusuna

— Ben yürürüm. Programım kendiliğinden çıkar, dediği Atatürk'e hatırlatılınca cevabı şu olmuştur:

— *Ama o türlü giden sonunda başını Saint Helen kayalıklarına çarpar.*

Atatürk diyor ki:

"Büyük adam olmak, kimseye yaltaklanmamak, kimsenin gözünü boyamamak, ancak ülke için gerçek zorunluluğun ne olduğunu görmek ve doğruca bu amaca yürümektir. Herkes kendi görüşüyle ortaya çıkacak, herkes seni yolundan döndürmek isteyecektir. Olsun, sen yine bildiğinden şaşmayacak, tuttuğun yolda devam edeceksin. Attığın her adımda önüne engeller dikilecektir. Ama sen, kendinin büyük değil, aksine küçük ve güçsüz olduğunu kabul eder, hiç bir yerden yardım ummaz, destek beklemezsen, sonunda bütün engelleri aşarsın. O zaman biri çıkıp seni büyük adam olarak nitelendirirse, sana bunu diyenlerin yüzüne sadece gülüp geçeceksin."

Tanıklar Atatürk'ü anlattılar:

Tam ilk anayasanın görüşüldüğü sıralardı. Tutucu milletvekillerinden bir hukukçu M. Kemal'i zor durumda bırakmak için, kendisine bir soru yöneltti:

— Kurmak istediğiniz sistem nedir? Bunu bir tek hukuk kitabında bile bulamazsınız.

M. Kemal milletvekilinin bağıarak konuşmasına karşı soğukkanlılıkla cevap verdi:

— *Her şey önce uygulanıp denenmelidir. Ancak ondan sonra ilke ve kurallara dönüşür.*

Bu karşılıktan sonra bir süre susan M. Kemal birden bire sertleştirdiği bakışlarını, soruyu yöneltten milletvekiline dikti ve sert bir sesle ekledi:

— *Ben onu kurayım, siz ondan sonra kitaba yazarsınız.* ■

Atatürk'ün İzindeyiz

HKMBL, Ulu Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ü, ebediyete uğurlayışımızın 67.yılında İstanbul, Ankara ve İzmir'de törenlerle andı. Cumhuriyetimiz'in kuruluşunun 82. yılını ise yine bütün Vadilerimizde kutladık.

İSTANBUL

"Cumhuriyet'imizin Kuruluşunun 82. Yılı Kutlama Haftası" 26 Ekim'de Nur-u Ziya'daki merkezimizde verilen bir resepsiyonla başladı. Resepsiyon'a Kardeşlerimiz, eşleri, yakınları ve davetliler katıldılar.

Fransız Başkonsolosu Jean - Christophe Peaucelle, Romanya Başkonsolosu Radu Gabriel Safta, Makedonya Başkonsolosu Jordan F. Panev ve Musevi Cemaati Başkanı Sylvio Ovadia'nın yanı sıra pek çok seçkin davetlinin katıldığı resepsiyon, 29 Ekim'in ruhuna uygun bir şekilde geçti.

Geceye davet edilenlerden Başbakan Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Beyoğlu Belediye Başkanı Sayın Ahmet Misbah Demircan, Muğla Valisi Sayın Hüseyin Aksoy birer telgraf göndererek hissiyatlarını dile getirdiler.

Cumhuriyetimizin kuruluşunun 82. yılı kutlamaları kapsamında, İstanbul Vadisi tarafından 28 Ekim'de Saat 13.00'de Atatürk Anıtı'na çelenk konuldu.

29 Ekim günü 12.00'de Çatı Restoran'da aileleriyle birlikte yemek yiyen Kardeşlerimiz, saat 14.00'de Atilla Büyüktuncay, Necdet Aydoğan, Köksal Ünlü, İsmail Yıldırım

Kardeşlerin katılımcı oldukları bir panelde Büyük Atatürk'ün çeşitli yönlerini hatırlama fırsatını buldular.

İstanbul'da gerçekleştirilen kutlama programını Yeditepe Muh. Locası organize etti.

Büyük Üstat Kaya Paşakay ve Kardeşlerimiz Cumhuriyet Resepsiyonunda (üstte) İstanbul Vadisi başkanı Harun Kuzgun ve Yedi Tepe Locası kardeşleri Taksim Atatürk Anıtı'nda (altta)

*Kardeşlerimiz Anıtkabir'de
Ata'nın huzurunda.*

*Anıtkabirde Büyük
Üstat Kaya Paşakay
Şeref Defteri'ni imzalarken*

28 Ekim günü, Büyük Üstat Kaya Paşakay ve Büyük Kurul Üyeleri ile İstanbul, Ankara ve İzmir Vadilerinden Kardeşler eşleri ve yakınları, Atatürk'ün huzurundaydılar.

ANKARA

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nın İzmit Depremi'nden sonra Derince'de yaptırdığı İlköğretim Okulu'nun öğrenci, öğretmen ve yöneticileri de Atatürk'ün huzuruna, Kardeşlerimizle birlikte çıktılar. 29 Ekim gecesi Bilkent Oteli Sakarya Balo Salonu'nda gerçekleştirilen Cumhuriyet Balosu'na Ankara Vadisi'nden Kardeşlerimizin yanı sıra diğer vadilerden gelen Kardeşlerimiz, eşleri ve pek çok konuk katıldı. Balo 19.30'da başladı ve gecenin ilerleyen saatlerine kadar sürdü.

Hello Dergisi sayfalarında Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nın 29 Ekim kutlama törenlerini yukarıdaki kupürde görüldüğü gibi değerlendirdi.

İZMİR

İzmir Vadisi'nde, İzmir Muh. Locası'nın dışı açık olarak düzenlediği 2005 yılı "Cumhuriyet ve Atatürk Haftası" etkinliklerinden sonuncusu "1934 Türkü Orkestrası" adlı konserdi. 12 Kasım tarihinde saat 19.00'da Ege Üniversitesi Atatürk Kültür Merkezi'nde gerçekleştirilen Konser'in takdim konuşmasını 004 numaralı İzmir Locası'nın Üstadı Muhterem İbrahim Tosuner yaptı.

Altuğ Dilmaç Kardeşimizin solist, Sn. Ali Hoca'nın orkestra şefi

olarak katıldığı ve Senfoni Orkestrası ile ilk kez gerçekleştirilen gecede, Atamız'ın sevdiği türküler seslendirildi.

Konser süresince yine Atamız'ın sanat ve sanatçı hakkında söylemiş olduğu sözler, slayt gösterisi olarak sunuldu.

Seslendirilen türkülere, Ege Üniversitesi Halk Oyunları Topluluğu dans gösterisi ile eşlik etti.

Coşkun ve heyecanın hakim olduğu "1934 Türkü Orkestrası" Konseri'ni yaklaşık 600 kişi izledi.

M. Çini ile Altuğ Dilmaç (Üstte)
M. Çini ile Sn. Ali Hoca (yanda)

10 Kasım'da Yine O'nunlaydık

İSTANBUL

Büyük Atatürk'ü kaybedişimizin yıldönümü olan 10 Kasım Perşembe günü, Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'na mensup Mason Kardeşlerimiz saat 08.45'de Fransız Konsolosluğu'nun önünde buluştular. Saat 08.55'de Taksim Cumhuriyet Anıtı'na çelenk koyan Kardeşlerimiz, 09.05'de Atatürk'ün huzurunda saygı duruşunda bulundular.

Ataçağ Locası'nın koordinatörlüğünde gerçekleştirilen program gereği 15.00 - 17.00 saatleri arasında Nur-u Ziya Sokak'taki binamızda buluşan Kardeşlerimiz ve yakınları, Can Kapyalı Kardeşimizin "Atatürk" konulu konuşmasını dinlediler.

ANKARA

28 Ekim günü saat 17.00'de Ankara Vadi binasında Prof. Dr. Ünsal Yavuz "Cumhuriyetin Topluma ve Bireye Kazandırdıkları" konulu bir konuşma yaptı.

Konuşma sonrasında Prof. Dr. Süleyman Saim Tekcan'ın "Gravür Sergisi" açıldı ve bu açılışı bir kokteyl izledi.

İZMİR

İzmir Vadisi'nde "Atatürk'ü Anma Haftası" 7 Kasım'da Ephesus, Eylem ve Karşıyaka Locaları'nın birlikte; Işın ve Hermes Locaları'nın ayrı ayrı gerçekleştirdikleri özel çalışmalarla başladı. Bu çalışmalarda "Evrensel Atatürk" teması işlendi.

8 Kasım'da "Masonik Erdem ve Atatürk" başlığı altında Nur, Ümit ve Tan Locaları birlikte çalıştılar.

"21. Yüzyıl'da Türkiye-AB ilişkileri ve Kemalizm" konulu çalışmayı, Kuşadası ve Pamukkale Locaları ayrı ayrı gerçekleştirdiler.

10 Kasım günü Gönül ve Ege Locaları'nın birlikte, Ocak ve Terazi Locaları'nın ayrı ayrı yaptıkları çalışmalarda ele alınan konu, "Kemalizm'in Günümüz Koşullarına Açılımı"ydı.

Hürmasonluk yolunda Yenilendik kutladık...

Nur-u Ziya Sokak'ta 14 Ekim günü hoş bir etkinlik vardı. Kardeşlerimiz, daha çok idari işlerimizin yürütülmeye başlandığı yeni binamız ve 21 numaralı binamızdaki yeni "S" mabedimizin açılışını bir kokteyl ile kutladılar. Bu arada, eski binalarımızda yenilenen öteki bölümler de ziyaret edildi. Etkinliğe Büyük Üstat Kaya Paşakay'ın yanı sıra tüm Büyük Görevliler katıldılar.

Büyük Üstat Kaya Paşakay, İstanbul Vadisi'ndeki yenilemelerin kutlama töreninde, Kardeşlerimiz (üstte) ve Sekreteryamızla birlikte.

Ankara Vadisi İktisadi İşletme Birimi (en üstte)
İstanbul Vadisi 17 No'lu bina (solda) ve girişi (üstte).

İzmir'de yenilikler... Sembolümüz duvarda

İzmir'deki binalarımızda yenilenmeler sürüyor. Son olarak Karşıyaka Mabetimiz yenilendi ve hizmete açıldı. İzmir'deki ana binamızın duvarına Masonluğun en önemli avadanlıkları olan "Gönye ve Pergel" büyük boyutlarda olmak üzere tespit edildi.

Çok amaçlı salonda

Geçtiğimiz günlerde çok amaçlı salonumuzu Kardeşlerimizin ilgiyle ziyaret ettikleri iki sergi süsledi. Sergilerden ilki, Kaya Kerim İkinci Kardeşimizin "Cam Altı Resim Sergisi"ydi.

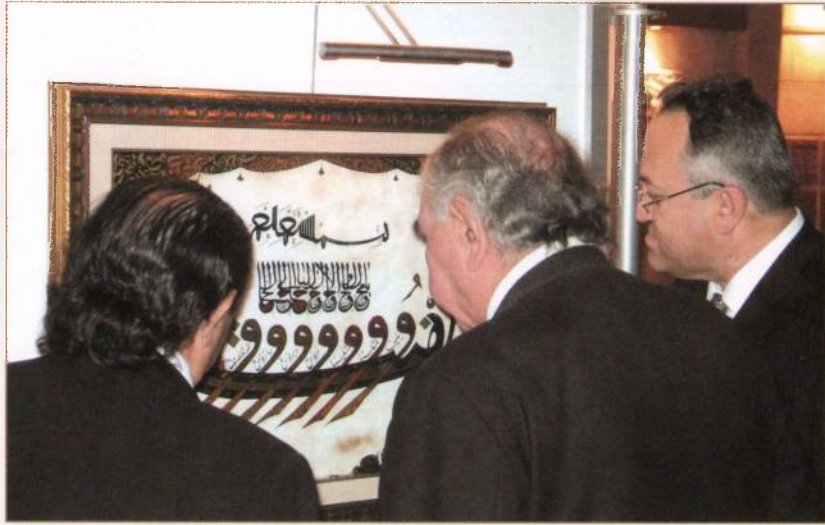
Kaya Kerim İkinci

Cam altı resimleri

İlk örnekleri 3. yüzyıla kadar uzanan ve Çin'den Peru'ya kadar dünyanın her köşesinde uygulanmış olan camaltı resimleri, gerek camın kırılğan oluşu, gerekse artık yapan sanatçı da bulunmayışı nedenleri ile, bugün bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de,

birkaç uygulayıcının yaşatma gayretleri dışında, kaybolmuş durumda. Camaltı resimlerine konu olarak genelde efsaneler, tarihi olaylar, dini yazılar, dini tasvirler, tarikat yazıları ve benzerleri seçiliyor ve mutlaka her resmin bir hikâyesi oluyor.

Kaya Kerim Ekinci Kardeş'in cam altı resimleri Çok Amaçlı Salonumuzda Kardeşlerin yoğun ilgisini gördü.

Ekinci Kardeşimiz ve Mine Hemşiremiz (ortada) sergide konukları ağırladı.

Amentü Gemisi

Yedi tane VAV harfi ile meydana gelen ve "Amentü gemisi" adı verilen yazı resim; müminin "Allah'a, meleklerine, kitaplarına, peygamberlerine, âhiret gününe, kadere, iyiliğin ve fenalığın Allah'ın emri ile hâsıl olduğuna, öldükten sonra hesap gününde tekrar dirilmenin hak olduğuna" inancının açıklanmasıdır.

Bu kelimeleri birbirine bağlayan VAV'lar; Amentü gemisinin kâh insanları, kâh kürekleri yerine geçer. Eshab-ı Kehf in (yedi

uyuyanlar veya yedi mağara erenleri) adları VAV'ların arasında yer alır. Geminin üst tarafında kelime-i şahadet bulunur. Amentü gemisi yazı resmi, genelde bereket getirmesi dileği ile asılırdı.

Eshab-ı Kehf'in adları: Yemliha. Mekselina. Mislina. Mernuş. Debernuş. Şazenuş. Kefetayuş (ve köpekleri Kıtımr) olup Fransız kaynaklarındaki isimleri: Maximilien, Malc, Martinien, Denys, Jean, Sêrapion ve Constantin'dir.

Mercedes Vizelye

Çok amaçlı salonumuzdaki ikinci sergi aynı zamanda bir ilkti. Macaristan Büyük Locası Önceki Büyük Üstat Yardımcısı Geza Szephalmi'nin kuzeni Mercedes Vizelye'nin açtığı sergiyle, çok amaçlı salonumuzda ilk kez bir "yabancı" sanatçıyı ağırlamış olduk. Vizelye'nin "İçimizdeki Manzaralar" ismini verdiği sergisi, izleyenlerin büyük ilgisini çekti.

*Macaristan Büyük
Locası Önceki Büyük
Üstat Yardımcısı
Geza Szephalmi'nin
kuzeni Mercedes
Vizelye, sergisinin
açılış kokteylinde
Kardeşlerimizle.*

Büyük Sekreterler toplandı Avrupa'da Masonluk ne durumda?

Onaltıncısı, 8 Ekim 2005'de Cenevre'de gerçekleşen Avrupa Büyük Sekreterler Toplantısı'na 30 Büyük Loca 37 delege ile katıldı. Toplantıda Türkiye Büyük Locası'nı Büyük Sekreter Koray Darga temsil etti. Norveç Büyük Locası mazeret beyan ederek raporunu yolladı. San Marino ve Polonya ise rapor vermedi. Raporları özetledik ve alfabetik sırayla sunduk.

ALMANYA

Loca sayısı: 470
Üye sayısı: 14.000
Tanıştığı Büyük Localar: 150
Kilise ile ilişkiler: Sorunsuz
Medya, halkla ilişkiler: Sorunsuz
Hasenat: 670.000 €

Almanya Birleşik Büyük Locaları Büyük Üstadı Klaus Horneffer, Almanya raporuna ek olarak, Alman Masonluğunun kısa tarihçesini sundu. Tarihçenin ana çizgisi, tarih içinde sürekli parçalanmış olan Alman Masonluğunun birleşebilmesi için, Hitler dönemi gibi bir felâket yaşamasının gerektiği şeklindeydi.

*Türkiye Büyük Locasını
Büyük Sekreter Koray Darga
temsil etti.*

BELÇİKA

Loca sayısı: 45,
Üye sayısı: 1507

Ritler: Localar 8 ayrı ritte ve 5 ayrı dilde çalışıyor (Fransızca- Felemenkçe, İngilizce, Almanca, Rumca).

İlişkiler: Belçika Büyük Locasının hiç bir kilise ile formal ilişkisi yok.

Yayınlar: Aylık haber bülteni – 30 Numaralı Ars Macionica'nın "Acta Macionica" adlı araştırma dergisi – Yılda üç kez yayınlanan INFO adında, üç dilde, Kardeşlere mahsus yüksek kaliteli dergi – "Journey into Freemasonry" adında kolektif yayın - web sitesi: www.glr.org

Hasenat: Çocuklar için yardım fonları – Olaya göre yardım: Tsunami ve Louisiana.

AVUSTURYA

Loca sayısı: Biri Ukrayna'da olmak üzere 67 Loca ve bir "Quatuor Coronati" Araştırma Locası. Localardan biri İngilizce (Emulation Riti), biri Fransızca (Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti), biri de Macarca (Standart Avusturya Riti) çalışmaktadır.

Üye sayısı: 2830, üç yılda artış: % 17, **Tanıştığı Büyük Localar:** 150, **Kilise ile ilişkiler:** Hiçe yakın. **Hükümetle ilişkiler:** Az ve informal. **Halkla ilişkiler:** Telefon rehberinde kaydı var- Rosenau Şatosun-

da Masonik müze - Halka kısmen açık Masonik Araştırma Merkezi - Seçilmiş davetlilerle Avusturya Masonik Akademisinde panel ve konferanslar.

İnternet: Önce güvenlik politikası – veri tabanı bilgisayarı internete bağlı değil – Kardeş isimlerini içeren metinler yayınlanmıyor – Rosenau Masonik Müzesinin ayrı web sitesi var.

Hasenat: Kısıtlı fonlarla yalnızca muhtaç Kardeş ve dullara.

BULGARİSTAN

Loca sayısı: 27

Üye sayısı: 1070, artış oranı: % 3.70

Kilise ile ilişkiler: Uyumlu.

Hükümetle ilişkiler: 7 bakan ve 12 milletvekili Kardeş.

Medya ile ilişkiler: Sorunsuz. Aleyhte yazı çıkmıyor.

Yayınlar: "Zidarski Pregled" adında yılda iki kez yayınlanan dergi.

Hasenat: Doğal afetlerde yardım (sel felâketi) – Localar yetimhanelere ve okullara yardım ediyor ve üniversite öğrencileri ile üstün zekâli çocuklara burs veriyorlar.

DANİMARKA

Loca sayısı: İsveç Ritinde 89, Üç dereceli ritte (Emulation) 47 ve 1 Araştırma Locası.

Üye sayısı: İsveç Ritinde 7727; Üç dereceli ritte: 1650.

Tanıştığı Büyük Localar: Polonya ve Rusya Büyük Locaları henüz tanınmadı.

Kilise ile ilişkiler: Danimarka Devlet Kilisesi ile ilişkiler düzgün düzeyde, çok sayıda genç rahip Masonluğa katılmak istiyor.

Halkla ilişkiler: Kopenhag'da "Kültür Gecesinde" 2000 – 3000 haricinin Büyük Loca binasını gezmeleri bekleniyor. Aynı eylem diğer kentlerdeki Mason binalarında da olmakta.

Medya ile ilişkiler: Açık ve dostane.

ESTONYA

Loca sayısı: 8 + Araştırma Locası

Üye sayısı: 217

Tanıştığı Büyük Localar: 43

Kilise ile ilişkiler: Luteryen Kilise ile ilişkiler iyi. Önceki Büyük Üstat Tallinn, Dome Kilisesi Yönetim Kurulu Başkanı'dır.

Hükümetle ilişkiler: Sorunsuz

Medya ile ilişkiler: Mesafeli

Yayınlar: Büyük Loca üç masonik kitap-
çık yayınladı: "Estonya'da ilk Masonlar",
"Hürmasonluk, Mistisizm ve Gerçek", Fin-
ce'den tercüme edilen "Üstadı Muhterem El
Kitabı". Ayrıca "Günümüz Estonya'sında
Hürmasonluğun 10 Yılı" ve "Patria Locasının
10 Yılı" adındaki kitaplar.

Web sitesi: www.eestisl.ee

Hasenat: Çocuk Yanık Hastane Vakfına yardım.

ÇEK CUMHURİYETİ

Tarihçe: Hürmasonluk, Prag, Bohemya ve Moravya'da 1740 yıllarında başladı. 18. yüzyılın ikinci yarısında "Strict Observance" ritini uygulayarak, mavi localar ve Tampliye Şövalye dereceleri ile gelişti. Üyeler asker ve aristokrat-
tı.1792'de, Büyük Fransız Devriminden sonra Hürmasonluk, dahil oldukları, Avusturya-Macaristan İmparatorluğunda yasaklandı. Yasak 1. Dünya Savaşının sonuna dek sürdü. 1920'de Almanca çalışan bir Büyük Loca ile 1923'de Çek, Slovak ve Macar dillerinde çalışan bir Büyük Loca kuruldu. 1938 yılında bu iki Büyük Locanın toplam üye sayısı 3000 idi. İngiltere ve Fransa, Münih antlaşmasıyla Çekoslovakya'yı Almanlara bırakınca Masonluk uykuya yattı, Mason Devlet Başkanı Eduard Benes İngiltere'ye sığındı ve sürgünde Milli Çekoslovak Masonluğunun, İngiltere Birleşik Büyük Locasının himayesinde çalışmasını sağladı.

Büyük Loca 1947 yılında Prag'da yeniden çalışmaya başladı. 1951'de komünist hükümet Loca toplantılarına hükümet komiserinin de katılacağını açık-

lamasıyla Büyük Loca lağ-
vedildi. 1989'da, Komünist
rejim çöktüğünde, ülkede
hayatta 28 Mason kalmıştı.
Bu Masonlar, yasaklı dö-
nemde kendi aralarında ve
Prag'ı zaman zaman ziyaret
eden Finlandiya Masonları
yoluyla, İngiltere ile temas-
larını gizli olarak sürdür-
müşlerdi. 1926'da tekris
edilen Prof. Dr. Jiri Syllaba
uyanmakta olan Çekoslo-
vakya Büyük Locasının Bü-
yük Üstatlığına seçildi.
1993'de ülke Çek Cumhuri-
yeti ve Slovakya olarak bö-
lününce Çekoslovakya Bü-
yük Locasının adı Çek Cum-
huriyeti Büyük Locası ola-
rak değiştirildi, Slovakya'da
bulunan Localar da ona
bağlı kaldı. Halen Slovakya
Büyük Locasının kurulması
için çalışmalar sürüyor.

Loca sayısı: 12 (Çalışma-
lar Çek, Slovak, İngiliz,
Fransız, Alman dillerinde
oluyor).

Üye sayısı: 300

Tanıştığı B.Localar: 148

Ritler: İngilizce çalışan 4
numaralı "U tri Hvezd" Lo-
cası Emulation ritini kulla-
nıyor. Diğer Localar iki ayrı
ritte çalışıyor.

Websitesi: http://www.fre-
emasonry.cz

FRANSA

Loca sayısı: 1318, 13 yeni
Bölge Büyük Locası kuruldu.

Üye sayısı: 35.000; yaş
ortalaması: 52; son 5 yılda yıl-
lık büyüme oranı: % 8.

Yeni Tanıdıkları Büyük

Localar: Mauritius Büyük Loca-
sı 12 Mart 2005 tarihinde tahsis
edildi. Ukrayna Büyük Locası,
Avusturya Büyük Locası ile bir-
likte 24 Eylül 2005'te tahsis edil-
di. Malta Büyük Locası tanındı.

FİNLANDİYA

Loca sayısı: 152, **Üye sayısı:** 6283

Yeni Tanındıkları Büyük Localar: Son olarak Bulgaristan, Yugoslavya, Hırvatistan, Slovenya, Malta ve Andorra Bü. L. larını tanıdılar.

Medya ile ilişkiler: Gazetelerde Hürmasonluktan sık bahsedilmez. Son olarak bir Finlandiya haftalık magazini Mason listelerini yayınladı.

Yayınlar: "Koilliskulma" adında magazin yılda 6 kez yayınlanır ve tüm üyelere dağıtılır. Konvan kitabı da tüm üyelere dağıtılır.

Hasenat: Uyuşturucu kullanan gençlere yönelik yardım programı devam ediyor. Geçtiğimiz yıl Prostat kanseriyle mücadele vakfına 18.500€, muhtelif yardım kuruluşlarına da toplam 75.000 € yardım yapıldı.

HIRVATİSTAN

Loca sayısı: 7, **Üye sayısı:** 170, **Tanıştığı Büyük Localar:** 55, **Kilise ile ilişkiler:** Yok, **Hükümetle ilişkiler:** Yok, **Medya ile ilişkiler:** Yok

Yayınlar: Hırvat dilinde yılda 2 kez yayınlanan "Labirint" adında dergi ile, Kardeşlere mahsus yılda 4 kez yayınlanan "Blue News".

Hasenat: Mabet inşaat masrafı nedeniyle şimdilik yok.

HOLLANDA

Loca sayısı: Hollanda'da:146, deniz aşırı: 17

Üye sayısı: 6124

Yeni Tanındıkları Büyük Localar: 2004'ten bu yana: Andorra Bü. L.

Ritler: Hollanda Riti

Yayınlar: Büyük Locanın Yıllık kitabı; "Ken Uzelve" adında magazin.

Hasenat: Doğal afetler fonu; muhtelif yardım fonları.

Web sitesi: www.vrijmetselarij.nl

Jübile Komitesi: Hollanda Masonluğunun 250. yıldönümü kutlamaları için bir jübile komitesi görevlendirildi.

Doktora çalışması: Leiden Üniversitesi Hürmasonluk Kürsüsü nezdinde Bayan Anat Harel masonik konularda doktora çalışması yapıyor.

Kütüphane katalogu: www.vrijmetselarij.nl/adlib/english/ - (/french/, /german/)

(Not: Hollanda Büyük Locasının Kütüphanesinde Alman işgalinden kurtarılan 80.000 kitap vardı. Bunlara yenileri de eklemek gerekir...C.L.)

İNGİLTERE

Loca sayısı: Londra Metropol Büyük Locası: 1525

Bölge Büyük Locaları (47 Bölge): 6109

District Büyük Locaları (deniz aşırı bölge): 726

Müfettiş denetiminde münferit Localar: 19

Diğer Localar: 12

Üye sayısı: 271.358

Yeni Tanındıkları Büyük Localar: 2004'den bu yana tanıdığı Büyük Localar: New Jersey Prince Hall, Malta, Mauritius, Makedonya.

Kilise ile ilişkiler: İngiltere ve Galya muhtelif Hristiyan kiliseleri ile sorun yok. Anglikan Kilisesi Masonluğu araştırıyor. Canterbury Başpiskoposu ileri gelen Masonlarla görüşmeyi henüz kabul etmedi.

Kiliselerde vuku bulan masonik merasimlerin dışında, havralarda ve Sikh mabetlerinde de Masonik merasimler icra ediliyor.

Hükümetle ilişkiler: Değişiklik yok. İnançları yüzünden kişilere ayrımcılık uygulanamayacağı ile ilgili yasa nedeniyle, atelerin de Masonluğa kabul edilmeleri yönünde hukuki baskı var.

Medya ile ilişkiler: Milli ve yerel düzeylerde Masonluk medyada anlatılıyor ve olayların tarafsızca yansıtılmasına

İRLANDA

Loca sayısı: 780 (150'si deniz aşırı)

Üye sayısı: 28.000

Yeni Tanındıkları Büyük Localar: Son 4 yılda tanıdıkları Büyük Localar: Estonya, Latviya, Litvanya, Malta, Gine, Mali, Hırvatistan, Polonya, Sao Paulo, Mato Grosso do Sul, Andorra, Yugoslavya ile Colorado, Pensilvaniya, The Bahamas, The Caribbean & Jurisdiction Prince Hall Büyük Locaları.

Kilise ile ilişkiler: Sorunsuz, Katolik üye sayısı artmakta.

Hükümetle ilişkiler: Parlamento araştırması Masonluğu akladı, ancak, 1998 İnsan Hakları yasasına rağmen, bazı hükümet daireleri Masonları işe almamakta direniyor.

Medya ve Halkla ilişkiler: İşe alınan profesyonel Halkla İlişkiler uzmanları sayesinde, iyiye doğru önemli yol alındı. Masonluğa karşı mevcut antipati çatışmacı olmaktan çıktı ve medyada bazı çok olumlu yazılar yayınlandı. Yaz aylarında, günlük turlar şeklinde, Büyük Loca binası halka açılıyor.

Hasenat: Yıllık 1.250.000 £

Özel Gösteri: 2005 yılında Placido Domingo ile halka açık bir konser sponsor edildi.

gayret gösteriliyor. Gazetecilere sıklıkla yemekli davetler organize ediliyor ve bu yemeklerde sorulara cevap veriliyor. Medyada aleyhte propaganda yok.

Halkla ilişkiler: Halkta Masonluk hakkında merak sürüyor, aleyhte pozisyon yok.

Royal Arch: Şapıtr Başkanlarının İs'ad edilmiş Üstadı Muhterem olmaları mecburiyeti kaldırıldı.

Yayınlar:

a. MQ Magazine, şimdi on line okunabilir: www.mqmagazine.co.uk

b. Dört ayrı Hasenat dergisi yayınlanıyor.

c. Freemasonry Today'in 26.000 üzeri abonesi var.

d. The Masonic Square'in 8000 üzeri abonesi var.

e. Bölge ve District B.L. kendi yayınlarına sahip.

f. Büyük Loca web sitesi: www.ugle.org.uk

Eğitim:

a. Kütüphane ve Müze'nin web sitesi: (<http://freemasonry.london.museum>) Kütüphane, müze ve arşiv kataloglarına girme imkânı veriyor.

b. Büyük Loca, Sheffield Üniversitesi Hürmasonluk Araştırma Merkezi'ni finanse etmeye devam ediyor. Merkez için yeni bina 2006 yılında tamamlanacak.

2017'de Büyük Loca'nın 300. yıldönümü için Merkez İngiliz Masonluğunun büyük tarihini hazırlama projesi üzerinde çalışıyor.

Hasenat: 1. 2004 yılı Büyük Hasenat'ın yardım dağıtımı:

a. 2.725.100 £ Muhtaç Masonlar ve yakınlarına

b. 45.300 £ Diğer Masonik yardımlara

c. 350.000 £ İngiltere ve Galya'daki Yaşlılar Yurtlarına

d. 90.000. £ Kızılhaç vasıtasıyla doğal afetlere

e. 1.764.000 £ Masonluk dışı yardım fonlarına

2. Diğer 3 büyük masonik hasenat teşkilâtı: (Royal Masonic Trust for Girls and Boys; Royal Masonic Benevolent Institution ve Masonik Samaritan Fon'u) son beş yılda 100 milyon £ üzerinde yardımda bulundular.

3. Bölge, District ve münferit Locaların hasenat işleri yukarıdaki rakamlara dahil değildir.

4. Asya'da vuku bulan tsunami felâketi için ayrıca 750.000 £ toplanmıştır. Ek olarak, Tailand, Güney Hindistan ve Sri Lanka'da tsunami yetimleri için, diğer uluslararası çocuk yardım fonları ile, uzun vadeli bir yardım programı projesi ele alınmıştır.

İSKOÇYA

Loca sayısı: 1124; 32 Bölge Büyük Locası, 25 District (Deniz aşırı) Büyük Locası, Bermuda ve Doğu Afrika'da bir Büyük Müfettiş gözetiminde iki grup Loca.

Üye sayısı: 50.000

Tanıştığı Büyük Localar: 2004'ten bu yana tanıdıkları yeni Büyük Localar: Burkina Faso, Latviya, Litvanya, Yugoslavya ile Commonwealth of Bahamas, Caribbean Jurisdiction, Ohio, Oregon, Idaho ve Montana Prince Hall Büyük Locaları.

Kilise ile ilişkiler: iyi

Hükümetle ilişkiler: iyi

Medya ve halkla ilişkiler: İyi. Büyük Sekreter ile Müze ve Kütüphane küratörü zaman zaman medyada gözükmekte, halk, gittikçe artan miktarlarda, merkez binaları, kütüphane ve müzelerini ziyaret etmektedir.

Hasenat: 2004 yılı hasenat toplamı: 2.4 milyon £ Başlıca yardımlar: Yaşlılar yurdu (88 yaşlı), Gündüz bakım yardımı (Day Care): Alzheimer ve felçli hastalara günlük bakım; görme ve işitme sorunları olanlara uzman günlük bakım.

İSRAİL

Loca sayısı: 58. Çalıştıkları diller: İbranice, Arapça, İngilizce, Fransızca, Romence, İspanyolca ve Türkçe. Bunların dışında, bir Araştırma ve bir de Eğitim Locası var.

Üye sayısı: 1500

Tanıştığı Büyük Localar: 159

Ritler: Emulation, EKSR, Schroeder ve Hollanda

Hükümet ve dinsel müesseselerle ilişkiler: Saygılı

Medya ile ilişkiler: Medya sürekli takip edilmekte, yanlış bilgilendirmeler derhal düzeltilmekte. Zaman zaman basın bültenleri yayınlanmakta. Halkla ilişkiler komitesi gelen soruları cevaplıyor ve haricilere genel bilgi veriyor.

Yayınlar: "Haboneh Hahofshi" dergisi yılda en az iki kez yayınlanıyor. İki ayda bir haber bülteni tüm Kardeşlere dağıtılıyor.

Hasenat: Muhtaç Masonlar ve aileleri, öğrenci bursları, hastanelere yardım. Ayrıca, her Locanın kendine özel hasenat programı var.

İSPANYA

Loca sayısı: 145, 6 Bölge Büyük Locası. İspanya Büyük Şapitri, EKSİR, Mark ve "Antient Mariner" cemiyetleri, Büyük locaya bağlı olarak faaliyet göstermekte. Locaların çalıştıkları yabancı diller: İngilizce, Fransızca, Almanca ve Danimarka dili.

Üye sayısı: 2293

Tanıştığı Büyük Localar: 180

Hükümetle ilişkiler: İlişkiler iyileşmekte, Franco rejiminin yasaklamalarından sonra, Hürmasonluk kabul görmeye başlıyor.

Web sitesi: www.gle.org

İSVEÇ

Loca sayısı: 8 Bölge Büyük Locası (biri Finlandiya'da), 2 Steward Locası, 1 Araştırma Locası, 25 St. Andrew Locası, 49 St. John Locası (mavi Loca), 62 Eğitim Locası, bunların 15'i St. John Localarının şubeleridir.

Üye sayısı: 14600 (1000'i Finlandiya'da)

Kilise ile ilişkiler: Geçtiğimiz yıl Stokholm Başpiskoposu Mason Mâbedinde ayın yönetti.

Hükümet, Medya ve Halkla ilişkiler: İyi ve daha da iyileşmekte.

4 İskandinav Ülkesi Büyük Localarının ilişkileri: Şansölye ve Büyük Sekreterler yılda iki kez, Büyük Üstatlar iki yılda bir toplanıyor.

Yayınlar: "Frimuraren" dergisi tüm Kardeşlere yollanıyor, Localar kendi haber bültenlerini yayınlıyor.

Hasenat: Geçen yıl 30 milyon İsveç Kronu yardım ve burs olarak kullanıldı.

Yıldönümü: 2010 yılında Büyük Locanın 275. yıldönümü kutlanacak.

İZLANDA

Loca sayısı: 13 St. John Locası (mavi Loca), 4 St. Andrew Locası, 1 Bölge Locası, 6 Eğitim Locası.

Üye sayısı: 3200. Ülkenin tüm erkek nüfusunun % 2'si.

İlişkiler: Hükümet, Kilise, medya ve halkla ilişkiler çok iyi. Reykjavik'deki Mabet Ağustos Kültür Gecesinde tüm halka açıktır.

İTALYA

İTALYA GRAND ORİENT'I (Türkiye Büyük Locası tanımıyor)

Loca sayısı: 630, 17 Bölge Büyük Locası.

Üye sayısı: 16744, artış oranı: yılda 1000 yeni üye.

Tanıştığı Büyük Localar: İngiltere Birleşik Büyük Locası ve birkaç Avrupa Büyük Locası'nın haricinde genel tanıma.

Kilise ve Hükümetle ilişkiler: Her ne kadar aforoz kaldırılmışsa da, Katolik Kilisesi ve Vatikan'la ilişkiler iyi değil. 1870 yılında, Masonların yönetiminde Kiliseye karşı savaşarak İtalya birliği gerçekleştirilmişti. Faşist dönemde Masonluk yasaklandı. İkinci Dünya Savaşı sonunda, Masonluk uyandıktan sonra, özellikle 1991 - 1998 yılları aralığında, P2 gibi skandaller nedeniyle Hükümetle de ilişkiler sorunlu geçti. Günümüzde gerek hükümet, gerekse de Kilise ile ilişkiler düzelme yolunda. Son yıllarda, Katolik ve Val-dese Kiliseleri yetkilileri ile, Musevi ve İslam din adamlarıyla çok olumlu görüşmeleri oldu.

Medya ve halkla ilişkiler: Medya Masonluğa büyük ilgi gösteriyor ve uzun suskunluk döneminden sonra, günümüzde basın konferansları ve röportajlar organize ediliyor. Halk açık oturumlara, yuvarlak masa toplantılarına davet ediliyor. Grand Orient GOI adında bir radyo istasyonunu işletiyor ve bu istasyondan haber, müzik, röportaj gibi yayınlar yapıyor. Radyo istasyonunun web sitesi: www.goiradio.it

Yayınlar: Yılda dört kez yayınlanan "Hiram" adında kültür dergisi, ayda iki kez yayınlanan haber bülteni: "Erasmus Notizie"

Web sitesi: www.grandeorient.it

Hasenat: Aralarında "Sınır Tanımayan Doktorlar" örgütü olmak üzere bir çok yardım cemiyeti ile işbirliği yapıyorlar.

İSVİÇRE

Loca sayısı: 80, Üye sayısı: 3562

Yeni Tanındıkları Büyük Localar: Ermenistan, Benin, Malta

Kilise ile ilişkiler: İyi

Hükümetle ilişkiler: Sorunsuz

Medya ile ilişkiler: Sorunsuz

Yayınlar: Tüm Kardeşlere ve Localara bültenler, "Alpina" adlı aylık dergi harici abonelere de yollanıyor.

Web sitesi: www.franc-maçonnerie.ch; www.freimaurei.ch; www.framasoneria.ch

Hasenat: İki yılda bir, harici bir yardım kurumuna 40.000 SF'lık yardım yapıyor.

Büyük Locanın 6 ayrı yardım fonu var: Zorda olan Mason ve ailelerine Yardım Fonu; 60 yaş üstü Muhtaç Masonlara ve 55 yaş üstü Dul Hemşirelere Yardım Fonu; Üye çocuklarına veya kendilerine Eğitim Fonu; Doğal Afetler Fonu; Localar Arası Yardımlaşma Fonu; Emeklilik Fonu.

Bunların dışında, Locaların yaptıkları muhtelif hasenatın yıllık toplamı: 500.000 SF

LİTVANYA

Loca sayısı: 3. 15 Ekim'de Kaunas kentinde bir yeni Loca tahsis edilecek. Diğer Localar Vilnius'da.

Üye sayısı: 38

Tanıştığı Büyük Localar: 29

Hükümet ve Kilise ile ilişkiler: Sorunsuz.

Medya ile ilişkiler: Medyada Masonlukla ilgili tarafsız haberler yayınlanıyor.

LÜKSEMBURG

Loca sayısı: 5. Üçü Fransızca, biri Almanca ve biri de İngilizce çalışıyor.

Üye sayısı: 260

Yeni Tanındıkları Büyük Localar: Andorra, Lituanya, Newfoundland & Labrador, New South Wales, San Marino

MACARİSTAN

Loca sayısı: 10. Bu localardan biri Fransızca, biri Almanca, biri de İngilizce çalışıyor.

Üye sayısı: 250

Yeni Tanındıkları Büyük Localar: Geçtiğimiz yıl tanıdıkları Büyük Localar: San Marino, Ukrayna, Bosna-Hersek, Andorra. Bu yıl tanımayı planladıkları Büyük Localar: Ermenistan, Bulgaristan, Malta.

Kilise ile ilişkiler: Sorunsuz

Hükümetle ilişkiler: Sorunsuz

Web sitesi: www.freemason.hu; www.logefrance.org

NORVEÇ

Loca sayısı: 87 (59 St. John (mavi Loca), 17 St Andrew, 7 Steward Locaları, 3 Bölge Büyük Locası + Bir Araştırma Locası). uzak yerleşim bölgelerinde Loca şubeleri, Eğitim Locaları ve Masonik Kulüpler faaliyet gösteriyor.

Üye sayısı: 18.000

Rit: İsveç Riti.

PORTEKİZ

Loca sayısı: 62

Üye sayısı: 933

Tanıştığı Büyük

Localar: 137

Kardeşlik ilişkileri olan Masonik Cemiyetler:

- Portekiz Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti
- Portekiz Royal Arch Masonları Büyük Şapitr'i

- Portekiz Krali ve Seçkin Üstatlar

- Portekiz Tampliye Şövalyeleri Büyük Komutanlığı (Grand Com-mandery)

- Portekiz Büyük Pire'si CBCS (RSR)

Ritler: EKSAR, Rektifiye İskoç Riti, York Riti, Emulation Riti.

Kilise ile ilişkiler: Hristiyan, Musevi ve İslam din adamları ile gayri resmi iyi ilişkiler.

Hükümetle ilişkiler: İyi

Medya ile ilişkiler: Tüm medyalarla iyi ilişkiler

Yayınlar: Aylık Büyük Loca haber bülteni, yılda dörder kez yayınlanan; "O Aprendiz" ve "Maçonaria" adlı magazinler.

Hasenat:

- Harici yardım cemiyetlerine yardım yapıyor.

- Kardeşlere yönelik yardımlaşma: Genel yardım, Sağlık ve sosyal hizmetler, Eğitim ve okullara yardım, İş bulma, Hukuki yardım, Gençlere ve yaşlılara yardım.

ROMANYA

Loca sayısı: 171 (Fransızca, Almanca, Macarca ve Türkçe çalışan birer Loca var)

Üye sayısı: 5658

Hükümetle ilişkiler: 2004 yılında "Amme menfaatine uygun cemiyet" statüsünü kazandı.

Hasenat: Öğrenci bursları, yaşlılara, çocuklara ve sakatlara yardım.

SLOVENYA

Loca sayısı: 3

Üye sayısı: 153

Royal Arch: Avusturya Royal Arch'ına bağlı olarak çalışmaya başlıyor.

YUGOSLAVYA

Loca sayısı: 18

Üye sayısı: 526

Tanıştığı Büyük Localar: 95

Hükümetle ilişkiler: Sırbistan ve Karadağ'da olan demokratik değişikliklerden sonra sorun kalmadı.

Medya ve Halkla ilişkiler: Geçmiş dönem hükümetin Masonluk aleyhindeki propagandası nedeniyle kamu efkârı hâlâ aleyhte. Aşırıya kaçan haberleri tekdüz ediyorlar. Pozitif davranış ve hasenatla aleyhteki düşünceleri değiştirmeyi ümit ediyorlar.

Yayınlar: Henüz bir yayını yok.

Hasenat: Fonlar kısıtlı. Tanınmış sanatkar Kardeşlerin yardımıyla, hasenat amaçlı konserler tertip ediliyor, sergilenen tablolar açık artırma ile satılıyor.

YUNANİSTAN

Loca sayısı: 88

Üye sayısı: 8206

Tanıştığı Büyük Localar: 163

Kilise ile ilişkiler: Genelde iyi

Hükümetle ilişkiler: Genelde iyi

Medya ile ilişkiler: Genelde iyi

Yayınlar: Yılda iki kez yayınlanan "Pythagoras" adında dergi ile yılda bir yayınlanan, aynı adda İngilizce dergi.

Hasenat: 20 öğrenciye burs, Akdeniz anemisi olan çocuklara kan bağıışı programı.

Loca sayısı: 195

(rapor tarihinde)

Üye sayısı: 13609;
yıllık büyüme: %3.79

Yeni Tanıştığı Büyük Localar: Malta, Makedonya, Çin ve Nijerya

Toplam Kalite Projesi:

- 15 ayrı yerleşim bölgesindeki 38 ofis personeline dört kez üçer günlük seminerler tertip edildi.
- 25 çalışma grubuna birer günlük seminerler verildi.
- Rutin işler için akış tabloları hazırlandı.
- Yeniden teşkilatlanma planı yapıldı.
- Dokümanların hiyerarşisi tespit edildi.

Binalar ve Mabetler: 18 Eylül 2003'de Koşuyolu Mabeti tahsis edildi; İstanbul'da yeni satın alınan merkezimize komşu binada inşaat başladı; Adana Mason Evi açıldı; Eskişehir'de arsa satın alındı.

Hükümetle ilişkiler: 2002 seçimlerinin sonucunda kurulan Muhafazakâr hükümetle ilişkilerimiz iyi (karşılıklı protokoller kutlamalar, balolara davetler)

Medya ile ilişkiler: Sorunsuz

Yayınlar: Üç ayda bir yayınlanan araştırma dergisi "Mimar Sinan" ve iki ayda bir yayınlanan haber ve kısa yazılar magazini "Tesviye".

Hasenat: 285 öğrenci bursu, Dul Hemşirelere Yardım Fonu, Doğal Afetler Yardım Fonu, Deprem bölgesinde 1200 öğrencili Derince İlk Öğretim okulunun inşası ve öğrencilerine yardım.

Lüksemburg Büyük Locası Konvansı

12 Kasım 2005 tarihinde Lüksemburg Büyük Locası'nın Konvansına Büyük Üstat Kaya Paşakay ile Büyük Sekreter Koray Darga katıldılar. Avrupa Büyük Localarının yanı sıra Mali gibi yeni Büyük Localar da Konvanda yerlerini aldılar.

Eğitim Locamız Romanya'da

Eğitim Öğretim Locası'ndan Erşan Tınay, Hasan Ataşoğlu, Üstün Gürtuna, Orhan Okay, Semih Yanar ve Sabri Ozan Kardeşlerimiz 30 Eylül tarihinden itibaren ve üç gün süreyle Romanyalı kardeşlerle birlikte Eğitim çalışmasında bulundular.

Romanya Milli Büyük Locası'nın davetlisi olarak, Romanya'da Türkçe çalışan Işık Locası, kardeşlerimiz ile birlikte "Muhakkik" ve "Masonluğun Yazılı Olan ve Olmayan Kuralları" başlıkları altında iki eğitim çalışması gerçekleştirdiler. Çalışmaya Işık Locası Kardeşlerinin yanı sıra Büyük Loca Görevlileri ve bazı Locaların Üstad-ı Muhteremleri de katıldı.

Çalışmaların sonunda, C.A. Rosetti Locası Üstadı Muhterimi Brutaru Marian şunları söyledi: "Girerken bazı şeyleri bildiğimizi zannediyorduk. Çıkarken bazı şeyleri bilerek çıktık."

Makedonya ve Ukrayna Büyük Locaları

İngiltere Birleşik Büyük Locası'nın büyük ilgi gösterdiği Tahsis Törenine, İngiltere Büyük Locası Büyük Üstadı Kent Dükü'ne vekâleten Pro Bü.Üs.Lord Northampton geniş bir delegasyonla katıldı.

Makedonya Büyük Locası'nın Tahsis Töreni'nde Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locamızı Büyük Üstat Kaya Paşakay ve Büyük Sekreter Koray Darga temsil etti.

Üç Loca'dan müteşekkil Makedonya Büyük Locası'nda Türk asıllı iki Makedon Kardeşimiz de çalışıyor. Eşleri de Türk olan Kardeşlerimiz Şenol İslam ve Firdaus Nebi, Büyük Üstat ve Büyük Sekreter'den oluşan delegasyonumuza büyük bir konukseverlik gösterdiler.

Büyük Üstat Kaya Paşakay Hırvatistan Bü. L.'si temsilcisi ile...

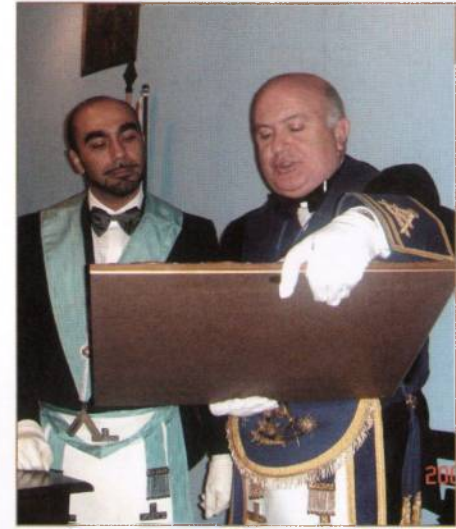
24 Eylül'de Ukrayna Büyük Locası'nın Tahsis Töreni Paris'te yapıldı. Fransa Milli Büyük Locası tarafından gerçekleştirilen bu önemli törende Büyük Locamızı Büyük Üstat Kaya Paşakay temsil etti.

Tahsis Törenleri

*Makedonya Büyük Locası'nın Tahsis Töreni
30 Eylül'de Makedonya'nın Üsküp
kentinde gerçekleşti.*

*Büyük Üstat
Kaya Paşakay
ve Büyük
Sekreter
Koray Darga
Makedonya
Büyük
Locası'nın
Tahsis
Töreni'nde.*

*İkizleşme Töreni'nde
Üstad-ı Muhteremler Mehmet
Tansal ve Giuseppe Pisano*

Akıl ve Hikmet ile San Graal İki "80" İkizleşti

Akıl Hikmet Locamız ile İtalya Muntazam Büyük Locası'na bağlı olarak Sardunya Adası'nda çalışan San Graal Locası ikizleşti.

Büyük bir tesadüf eseri, her iki Locanın da numaraları 80.

Bu mutlu merasimde, Büyük Locamızı temsilen Büyük Üstat Kaya Paşakay Büyük Sekreter Koray Darga ile Akıl ve Hikmet Locası Üstad-ı Muhteremi Mehmet Tansal ve Loca Kardeşleri hazır bulundu.

Büyük Locamızın Muntazam İtalya Büyük Locası nezdindeki Dostluk Kefili Luciano d' Alessand-ro da İkizleşme Töreni'ni onurlandıranlar arasındaydı.

*Büyük Üstat Kaya Paşakay ve Büyük Sekreter
Koray Darga Gala Yemeğinde (üstte).*

Anglo Sakson Masonluğu: “Bir şeyler yanlış gidiyor”

• Yazan: Lord Northampton
Birleşik İngiltere Büyük Locası (UGLE) Büyük Üstat Naibi
• Derleyen: Cevad Gürer

Buradaki görüşlerin İngiltere Birleşik Büyük Locasına ait olmayıp kendi şahsi görüşlerim olduğunu belirterek yazıma başlamak isterim. Büyük Üstat naibi ve Büyük Üstadın en yüksek temsilcisi olarak sorumluluklarımdan birinin de görevim esnasında Kurumumuzu, mesleğimizin geleceği için en yararlı olacak yöne tevcih etmektir. Dünyanın dört bir yanına yayılmış 272 bin üyesi ile Dünyanın en büyük Büyük Locası olmamıza rağmen Anglo Sakson Masonluğunda bir şeyler yanlış gidiyor.

Seksenli yıllara ve öncesine ait istatistikler mevcut olmamasına rağmen, son otuz yılda en az %40 oranında üye kaybına uğradığımız açıktır. Son üye kayıplarından, genellikle, II.Dünya Savaşından sonra ilk beş yılda kardeşliğe katılmayı isteyen, askerlikten terhis olanlar için kurduğumuz 1000 Loca sorumlu tutulmuştur. Ama konu bu değildir, çünkü söz konusu Kardeşlerin büyük bir çoğunluğu ebedi maşrika intikal ettiği halde yılda %2-3 küçülmeye hâlâ devam ediyoruz. Son iki yılda düşüş yavaşlamakla beraber, yaşlanan üyeler nedeniyle gelecek konusunda belirsizlikle karşı karşıyayız. Üye sayımızın drama-

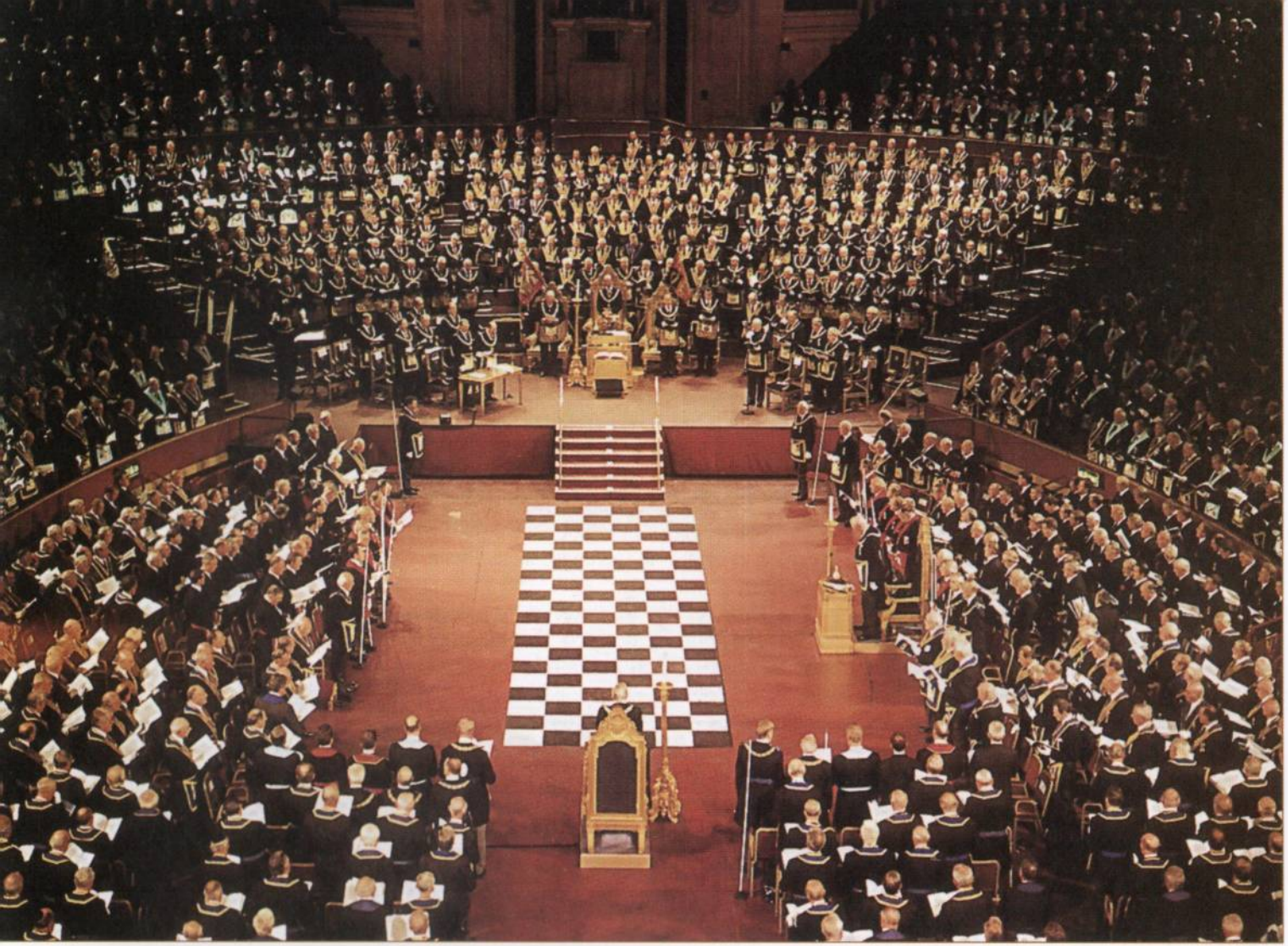
tik bir biçimde azalmasına mukabil Loca sayısının arttığını görmek ilginçtir. Sonuçta çok sayıda Locamız bir kaç üye ile hayatta kalma mücadelesi vermektedir. Bu durum devamdaki düşüşle daha da vahim bir hal arz etmektedir. Locaların varlıklarını sürdürebilecekleri üye sayılarının altına düşmeleri halinde kapatılmaları veya birleşmelerini düşünmek dışında bu durumu nasıl düzeltceğimizi saptamak zor.

Devamsızlık tehlikesi

Bir Locadaki üye sayısının azalmasının en tehlikeli tarafı, Locanın idamesi konusunda ümitsizliğe düşen kardeşlerin kurallarımıza uygun olup olmadığını göz önüne al-

madan ve niteliklerine bakmadan aday kabul etmeleridir. Daha kötüsü, yeni üye cezbetmek için ne anlama geldiğini tefekkür etmelerine imkân bırakmadan üç dereceyi en kısa sürede vermeleridir. Buckinghamshire'de yeni yapılan bir araştırma göstermiştir ki; Üstat derecesine yükseltildikten sonraki üç sene içinde üstat Masonların %30'u devamsızlığa başlamaktadırlar. Onları suçlamam. Daha Kardeşleriyle tam kaynaşmadan ve anlamalarını anlamadan bu kadar kısa zamanda bu kadar çok ritüeli öğrenme baskısı en kendini adanmış kardeşleri bile sınamaktadır.

Bu, belki hepimizin esefle karşıladığı Amerika'da uygulanan "bir

günde kitlesel tekris'in biraz daha iyisidir ama Hürmasonluğun gerektiği şekilde uygulanması değildir. Eğer Localar üye sayısı artırmak endişesiyle uygun olup olmadığına bakmadan haricileri tekris etmeye başlarsa, uzun vadede Masonluğun geleceğinden endişe duymalıyız.

Ayakta Kalmak İçin...

Eğer bize katılmalarını sağlayabilsek, dışarıda dürüst, hür fikirli, muhakeme gücü yerinde, olgun, iyi ahlaklı bir çok insan var. Onları cezbetmek için Üstadı Muhteremliğe kadar olan ilerlemede ritüelleri öğrenmeleri için daha fazla zaman vermeliyiz, Loca işlerini paylaşmalarını sağlamalıyız.

İnanıyorum ki, geleceği planlamak için geçmişimize, köklerimize bakmalıyız, kuruluş nedenimizi ve bunca güçlü imparatorluk enkaz haline gelirken bizim ayakta kalma

nedenimizi etüd etmeliyiz. Halbuki biz kuruluş nedenimizden çok ne zaman kurulduğumuz üzerinde zaman harcıyoruz.

İngiliz Hürmasonlarının faaliyetleri, uzun zamandan beri bilgisizliğe, önyargıya ve bazı çevrelerin kapalı kapılar ardında tuhaf törenler uygulayan gizli bir cemiyet olduğumuz konusundaki algılamalarına dayalı olarak tenkit edilmektedirler. Dahası, Mason olmayanların dışarıda tutulduğu, kendi aralarında kâr getiren işleri kotaran, birbirlerini yasalar karşısında kollayan kişiler olarak algılanmakta ve suçlanmaktadır. Yirmi senedir bu tür yüksek ahlak standartlarımıza uymayan algılamaları yok etmek için çalışıyoruz. Bizimki kadar büyük her kuruluşta bazı çürük elmaların bulunması kaçınılmazdır, ama Hürmasonluğu birkaç çürük elma yüzünden mahkum etmek yanlıştır.

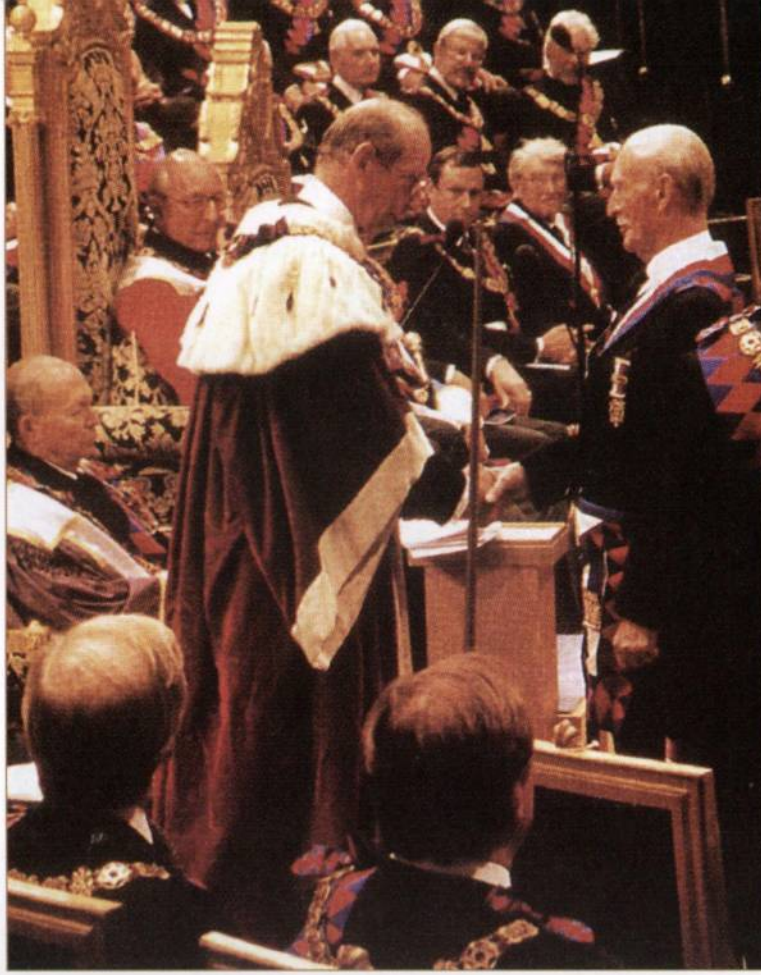
Birkaç doğruluktan ayrılmış hâkim için bütün yargıyı veya hatalı uygulama yapan birkaç doktor için tüm tıp mensuplarını suçlamak aynı şekilde yanlıştır. Aslına bakarsanız, Masonluğun ruhunu/maneviyyatın gelişmesini sağlamak için tasarmlandığını söyleseniz de, ne kadar kendimizi gerçeğin ışığında göstermeye çalışsak da iki soruyla karşılaşırız: Siz kimsiniz? Localarda ne yapıyorsunuz? Cevap geleneksel olarak; "kimliğimizi açıklarsak ayırma maruz kalırız" ve "yaptığımız iş kişiseldir, kimseyi ilgilendirmez" biçimindedir.

Şeffaf toplum

Şüphesiz bazı kardeşlerimiz ayırma uğrayacaklarından, Mason kimliklerinin bilinmesinden ciddi olarak korkmaktadırlar. Ancak toplum artık her konuda şeffaflık istemektedir ve aksine davranış olumsuz etki

yaratmaktadır. Mensubumuzun ayrıma uğrama korkusunu değiştiremeyiz ama bu korkuya neden olan toplumdaki yanlış algılamaları değiştirebiliriz. Bunu yapmak için de, topluma Hürmasonluğun tenbih ettiği iyi şeyleri ve ritüellerimizde öğretilenleri açıkça söylemeliyiz. Bilinmektedir ki Masonluğun sırrı yalnız tanınma usulleridir bunları (üç derecenin dokuşları işaretleri ve kelimeleri) bilmeden toplantılara giremezsiniz. Bunların bir kısmı kamuoyunda bilinmekle beraber, Mason, tekris edilmeyenlere açıklamamaya yemin etmiştir. Açıklamamaya yemin ettiğimiz bazı "sırlar" ise farklı yapıdadır ritüeller, törenler gibi... Her isteyen Emulation (UGLE de kullanılan ritüel)den bir kopya edinebilir. Nitekim onbinlerce hanım Mason senelerdir böyle yapmaktadır. Törenlerin hepsi buradan okunabilir. Bunun tek istisnası tanışma biçimleri ve Tekris için adayın hazırlanmasıdır. Tekrisi öğrenmek ve sırları çözmek için bütün bir tekris sürecini yaşamamız gerekir, çünkü tekris duyumsanan bir tecrübedir. Yapmadan öğrenemeyeceğiniz bir süreçtir; tıpkı yüzmeyi bir elkitabından öğrenemeyeceğiniz gibi.

Bizler evrensel hakikatleri içeren bir inisiyatik sistemin mirasçılarıyız. Masonluğun üç derecesi, hepimizin yapması gereken kendini bilme yolculuğunun oluşturduğu büyük inisiyasyonların sembolik provaları gibidir. Hürmasonluk öyle bir sistemdir ki, insanın kendi kutsalını

Bizler evrensel hakikatleri içeren bir inisiyatik sistemin mirasçılarıyız. Masonluğun üç derecesi, hepimizin yapması gereken kendini bilme yolculuğunun oluşturduğu büyük inisiyasyonların sembolik provaları gibidir.

aramasında rehberlik eder. Bu üç derece vücut, akıl ve ruh arasında dengeyi sağlar. Birinci derecede vurgu fizikseldir ve amaç "karanlıktan aydınlığa" çıkmaktır. Bu ham taşla ve çalışma avadanlıkları ile sembolize edilir. Çalışılarak ham taş, taş ocağının karanlığından dışarıya ışığa çıkarılır.

Cehaletten bilgiye...

İkinci derecede vurgu akıl gücüne yapılır ve amaç "cehaletten bilgiye" geçmektir. Küp taş ve çalışma avadanlıkları ile sembolize edilmiştir. Çalışılarak fazlalıklar atılır ve küp taş elde edilir. Üçüncü derecede odak noktamız "ruh (manevi-yattır-sipirit)"dur ve amacımız eller-

le yapılamayan, cennette sonsuza kadar kalacak olan mabedi kurmaktır. Üç derecenin amacı : nuru (ışığı) arayarak aydınlanmak, bilgiyi arttırarak hikmet sahibi olmak ve ölüm ve yenilenme suretiyle dönüşümdürki bu süreç insan bilincinin evrimleşmesinin aydınlanmaya ulaşmasını gösterir.

Çok kişiye göre aydınlanma bir şey konusunda öğrenme, öğretme ve bilgi edinme sürecini ifade eder. Mesela "çok aydınlatıcı konuşma yaptınız" deriz. Tarihçiler, 18. asır Avrupasında bazı filozofların felsefe ve toplum meselerine yaklaşımda rasyonel ve teolojik olmayan yolu geliştirdikleri döneme "aydınlanma" derler. Bununla beraber aydınlanmanın anlamı Doğu ve Batı mister geleneğinde bu değildir. Anılan gelenekte ışık soyut bir sembol olmayıp kalpte, akılda

ve vücutta hissedilen canlı bir deneyimdir. Masonlukta sözünü ettiğimiz "aydınlanma" eski öğretilerin konusu olan "aydınlanma"dır. Daha açık seçik görme ve daha aklı başında bir farkındalık sürecidir. Hürmasonluğun bizi yönlendirdiği "dönüşüm" (transformation), aşamalı olarak bilgisizlik durumundan devamlı olarak artan kendini ve hakiki potansiyelini bilme durumuna gelme sürecidir.

Aydınlanma, kutsal literatürde ve bir çok dinsel ve ruhsal gelenekte merkezi bir rol oynar. Tanrı yaratılışı "ışık olsun" buyruğu ile başlatılmıştı. Nitekim bilim adamları evrenin başlangıcının algılanamayacak

kadar büyük bir patlama ve ışıkla oluştuğuna inanıyorlar. Hz. İsa "arzın nuru" olarak görülmüştür. Bhagavad Gita'da Tanrının (Lord) görüntüsü kosmik bir varlık olarak "bin güneşten daha parlaktır". Yine güneş, ışık ve ateş tanrılarının, Hint Agni, İran'da Mazda, Mısır'da Ra ve Yunanda Apollo gibi, bütün kutsal mitolojilerde önemli rolleri vardır.

Ritüellerimizi yazanlar Masonluğu, karanlık ve bilgisizlikten ışık ve bilgiye uzanan ve doruk noktası hikmet ve aydınlanma olan geliştiren bir bilim olarak görmüşlerdir.

Öyleyse, bu anlatılanlar Anglo Sakson Hürmasonluğunun bugünkü geriye gidişi sürecinde ne gibi yarar sağlayabilir?

Kişilerin Masonluklarından zevk almalarının ve Mason kalmalarının sebepleri karmaşık ve değişiktir. Bazı Kardeşlerimiz yalnız arkadaşlık, dostluk arar ve Hürmasonluk onlara dost ve güvenli bir ortam sağlar. Bazıları hasenat konusunu önemli sayarlar ve kendilerinden daha az şanslı olanlara yardım etmek onları motive eder. Bazıları ise törenlerin yüksek standartta yapılmasında payı olsun ister. Bir diğer Kardeş grubu ise Hürmasonluğu tarihsel ve sosyal perspektiften inceler ve bundan zevk alır. Ve bazıları da Hürmasonluk ve kendilerini daha iyi tanımak için ritüelleri ezoterik açıdan inceler. İşte bu sonuncunun üstünde durmalıyız, yani Hürmasonluğun içsel anlamlarına daha fazla önem vermeliyiz.

Masonluğun amaçları

Anglo Sakson Masonluğu özgün amacından sapmıştır ve artık adaylara Masonluğun temel hakikatlerini öğretmiyorlar. Masonluğu daha derinden öğrenmek isteyip istemediklerine bakılmadan üyeleri Hürmasonluğun amaçları konusunda eğitmek önceliğimiz olmalıdır. İyi ve devamlı gelişen kıta Avrupası Masonluğu ile dünyada en hızlı büyüyen Latin Amerika Masonluğu, adayların geçmeden veya yüksel-

meden önce bulundukları dereceyi iyi bilmeleri gerektiği konusunda ısrarcıdır. Bir sonraki dereceye ilerlemeden önce adayların tez yazmaları ve yaşadıkları tören konusunda sorulan soruları cevaplamaları gerekmektedir. Bununla beraber üyelerimizi eğitmenin yanında toplumu da eğitmemiz gerektiğine inanıyorum. Basit bir dille Localarımızda öğrettiğimiz dersleri açıklamalıyız. Daha önce de açıkladığım üzere, böyle yapmakla bize olan inanca ihanet ettiğimize veya misterlerimizi haricilere ifşa ettiğimize inanmıyorum. Yaptığımız sadece insanları Hürmasonluğun yaratılma nedeni olan dönüşüm sürecini yaşamaları için mesleğimize katılmaya teşvik etmek olacaktır.

Aydınlanma, kutsal literatürde ve bir çok dinsel ve ruhsal gelenekte merkezi bir rol oynar. Tanrı yaratılışı "ışık olsun" buyruğu ile başlatmıştı. Nitekim bilim adamları evrenin başlangıcının algılanamayacak kadar büyük bir patlama ve ışıkla oluştuğuna inanıyorlar.

Özetlemek gerekirse, Anglo Sakson Masonluğunun ilerlemesi için üyelerinin ritüeller konusunda konuşmalarının teşvik edilmesinin gerekliliğine kuvvetle inanıyorum. Hürmasonluğun tam olarak ne olduğunu söylersek mesleğe katılacak bir çok insan olacaktır. İlgilenenlere mesleğimizin evrensel hakikatlerini ilan etmemiz gerekir. Azınlığın yararı için bilginin saklanması günleri geçmiştir. Cehaleti yok etmenin tek yolu eğitimden geçer. Eğer hepimiz, haricilere uygun terimlerle Masonluğu anlatma gayretini gösterirsek, çok daha farklı algılanacağımız görülecektir.

Adaylara Hürmasonluğu tanıttırma amacıyla çeşitli vadilerce hazırlanan birçok kitapçık oku-

dum. Bunların bir çoğu Mesleğimizin biçimsel yönleri ve etiketinden bahsediyor ancak Masonluğun amaç ve içeriği konusunda hiç bir şey söylemiyor. Sonuç olarak bilgi iletiyor, ancak okuyucuya mesleğimizi daha fazla inceleme isteği vermiyor. İrlanda BL Büyük Sekreteri Michael Walker'in geçen sene Büyük Locamızda yaptığı bir konuşmada söylediği gibi "Hürmasonluğun içeriğinde her hangi bir yanlış yoktur, ancak kesinlikle yanlış olan ürünümüzün paketlenme biçimidir". Bugünün insanının hayatında dogma ve doktrinden uzak "maneviyat"ı (spirituality) aradığını hep duyuyoruz. Şüphesiz, Hürmasonluk bu arayışa cevap verecektir, çünkü o bu amaçla kurulmuştur. Ancak bu harika güven belgesine rağmen satışında başarılı olunamamaktadır. Toplum bir nesil öncesine nazaran çok değişmişken Hürmasonluk bu değişime ayak uyduramamıştır. Şimdi bu durumda, yeni adayların ilgisini çekemememize ve ayrılmalarına şaşırarak mümkün mü?

İçten inancım...

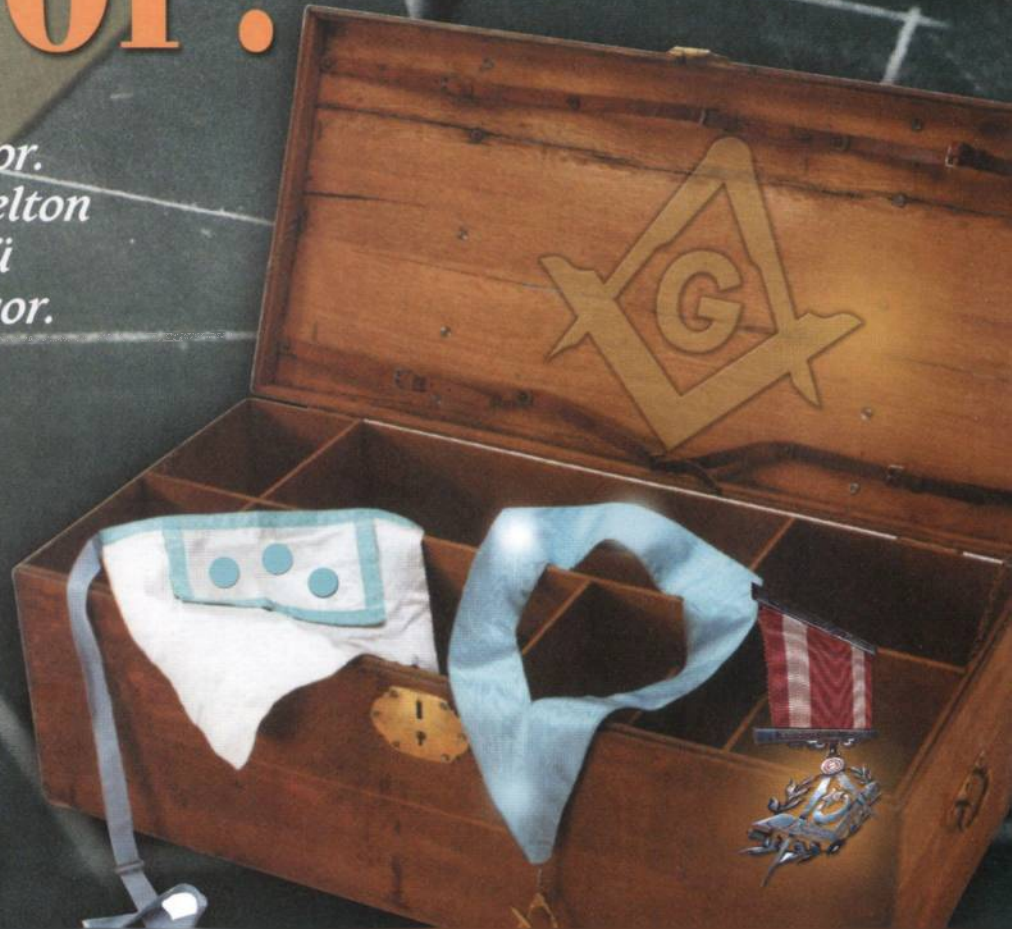
İçten inancımı tekrarlıyorum; artık ritüellerimiz konusunda ilgilenen herkesle açık, açık ve serbestce konuşma vakti gelmiştir. Bu konuda tek uyarım, gelecekteki adaylara uygulanacak olan törenlerin etkilerinin sulandırılmaması için gereken özeni göstermemizdir.

Santiago'daki Şili Büyük Locasını ziyaretimde yaptığım bir yemek sonrası konuşmamdaki kelimeleri tekrarlayarak bu yazımı sonlandırmak istiyorum: "Kendini bilmeye ve hitamında mükemmeliğe götürecek bu yolculukta hepimiz Kardeşiz." ■

** Pro Grand Master-UGLE Anayasasına göre Büyük Üstadın Kralliyet soyundan bir Prenses olması halinde, adına hareket etmek üzere bir naip seçebilir.*

Anglo Sakson Ülkelerde Mason Sayısı Neden Azalıyor?

*Anglo Sakson ülkelerde
Mason sayısı giderek azalıyor.
İnternet Locası'ndan John Belton
Kardeş bunun ana faktörünü
"istifalar" olarak tespit ediyor.
John Belton, "özellikle yeni
Kardeşlerin istifalarına"
dikkat çekiyor ve ekliyor
"Bir parça az veya çok,
durum bütün İngilizce
konuşan ülkelerde böyle.
Bu daralmanın yaşanmadığı
yerler: Fransızca konuşan
obediyanlar, Kuzey Avrupa
Büyük Locaları ve Türkiye."*

Muhterem John Belton görüşlerinin yalnız kendi görüşleri olduğunu, İnternet Locası veya herhangi bir masonik kuruluşun görüşlerini temsil etmediğini belirterek ile başlıyor konuşmasına. Sonra tebliğinin amaçlarını şöyle sıralıyor.

Ana faktör istifalar

- 1 Üstat Mason sayısının düşüşü ile ilgili niceliksel bir araştırma sunmak,
- 2 Masonik üyeliği etkileyen iki faktörü dile getirmek,
- 3 Olguların yerel küçük problemler olmadığını ve fakat küresel olduğunu dikkatlere sunmak ve
- 4 Bu zor durumda, Hürmasonluğun nasıl bir ilerleme göstereceğine ilişkin bazı hususların bilgiye sunulması.

Evvela azalan sayıları görelim:

1982 - 1997 yılları arasındaki 15 yıl içinde İngiliz Birleşik Büyük Locası (IBBL) tarafından verilen sertifika sayısı 15.700 den 10.200'e düşmüş, % 35'lik bir azalma. Bu eğilimin ekstrapolasyonu ile 2010 yılında tahmin edilen rakam yıllık 5900'e düşecektir yani % 40'lık bir düşüş.

Doğu Lancashire Bölgesi'nde 1987 de her Loca ortalama 0.9 kişi tekris etmişken 2010 yılında bu sayının 0.5'e düşeceği tahmin ediliyor. Bu eğilim, en az 15 yıllık bir dönemi kapsamaktadır ve bundan böyle de, yani gelecek on sene için, aksine dönmesi veya stabilize olması söz konusu değil.

Muhterem John Belton'a göre, Mason sayısındaki azalma 1960 ların ilk yıllarında başlamış. Kardeşimiz devamla diyor ki:

3844 sayılı Mellor Locası'nın (konuşmacının kendi locası)

Üyelik Veri Kaynağının Ocak 1999 daki analizinde açıkça görülmektedir ki, Tekris Edilenlerin Yaş Ortalaması'nda son elli yılda bir parça değişiklik olmuştur. Bu günkü 40 yaş ortalaması, geçen elli yıldaki yaş ortalamasından 5 yıl fazladır. Üstadı Muhteremliğe giden yol 10 yıldan 5 yıla inmiştir. Ölüm hariç, Tekrisden bir şekilde Masonluktan ayrılmaya kadar geçen ortalama sene 1950 lerde 20 yıl iken, 1970 ortalarında 10 yıl, 90 ların başlarında 4 ila 6 yıldır.

İkinci bir veri seti Nottinghamshire'deki Welbeck Locasından geliyor. Burada halen Üstadı Muhterem olmak, bir Üstat Masonun 14 senesini alıyor ancak meslekte kalma eğilimi aynı. Bu analizler Alberta, Ontario, Kanada; Montana, ABD ve Queensland, Avustralya'da tekrarlandı. Ancak temini özellikle Bölgesel Büyük Loca seviyesinde oldukça zor.

Sonuç olarak yarım asır öncesine göre Masonlukta kalma süresi % 20-30 daha kısa.

Problemin iki veçhesi var: Birincisi sayının azalması, ikincisi ise üyelikte kalış süresinin azalması. Artık toplantılarımıza neden daha az Üstat Mason'un katıldığını biliyoruz. Bunun bir nedeni kısmen daha az kişinin Mason olması belki ama, asıl sebep Masonlukta daha az süre kalınması.

Azalan sayıların makro düzeyde yani bölgesel veya Büyük Localara etkilerine bakalım:

Burada, önce Lancashire Bölgesi Yönetimine bana bu rakamları açıklamama izin verdiği için şükranlarımı ifade etmek isterim.

İstifa veya ölüm

Tahmin edeceğimiz gibi sayıların aşağıya doğru gitmesine ana sebep istifa olgusu.

Eğilim ekstrapolasyonunun iki yıllık veri ile sınırlı olduğunu ve yalnız tahmine dayandığını söyleyeyim. 1997 yılı rakamlarının kısa bir değerlendirmesinden elde ettiğimiz mevcut istifa eğilimine göre 2008'e kadar olan 10 yıllık dönemde üyelik sayısının yalnız istifalar nedeniyle %43 düşeceği tahmin ediliyor.

Küçülmenin ana faktörünün istifalar olduğu kesin; özellikle yeni Kardeşlerin istifaları.

Bu Doğu Lancashire'e mahsus bir durum değil, bir parça az veya çok, durum bütün İngilizce konuşan ülkelerde böyle. Bu daralmanın yaşanmadığı yerler: Fransızca ko-

nuşan obedyanslar, Kuzey Avrupa Büyük Locaları ve Türkiye.

Sözkonusu küçülmenin nedeninin tam anlaşılması için bu niceliksel çalışma daha da ileri götürülmelidir, çünkü daha cevaplandırılması gereken birçok soru var. Sözgelimi:

- Niçin Doğu Lancashire'de küçülme yılda %4-5 iken Derbyshire ve Essex de yalnız %1.5?

- İstifa edenlerden kaç tanesi Loca görevlisiydi hangi görevleri yapmışlardı? Ritüelin öğrenilmesi

(ezberlenmesi) için yapılan iç ve dış baskılarla devamsızlık arasında bir bağ var mı?

- İstifa ve çıkarılmaların sebepleri nelerdi?

- Niye bazı Localar diğerlerinden daha başarılı?

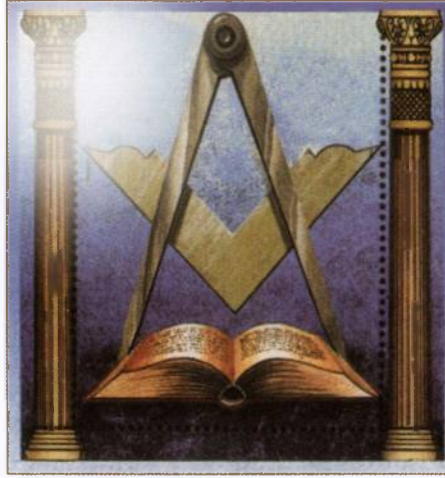
Yenilenme konusunda bir strateji üretilmesi için bütün bu soruların cevaplarına ihtiyacımız var. Sayılar ve davranışlar üzerinde çok çalışılması ve bu çalışmanın mesleğimizden veya dışardan profesyoneller tarafından yapılması gerekir.

Kabul etmemiz gerekir ki, Hürmasonluk, kurum olarak, Masonlar olarak ve Localar olarak toplumun bir bölümüdür. Ancak bizler, bunun aksi yönünde, yani bizlerin toplumun genelinden farklı olduğumuza dair bir değerlendirme yapmaya yatkınız. Böyle düşünsük bile toplumdaki değişimlerden kaçmamız mümkün değil.

Şurası muhakkak ki, iş hayatı, evliliğinde problemi olan, isteyerek emekliye ayrılan veya on yaşlı çocukları olan bizler, kendimizi dışarıdaki hakiki dünyadan uzak tutamayız. Her kişi ve kurum bu gerçeği kabul etmeli, ona kendini uydurmalı ve bu gerçeğe göre yaşamalıdır. Hürmasonluk da buna istisna teşkil etmez. Bu nedenle, toplumdaki değişimlere cevap verecek biçimde davranmaktan başka seçeneğimiz yok.

Harvard Üniversitesi'nden Profesör Robert Putnam, "Sivik (kentsel/yurttaşlık) Amerika'nın Yok Oluşu" adlı tebliğinde yayınlanmış

istatistiksel verileri de kullanarak Amerika'daki "sivik ve sosyal kapitaldeki azalmayı" inciliyor ve şunu görüyor: Toplumun çeşitli kesimlerinden, belirli parametrelere dayanarak oluşturduğu gruplardaki bireyler, sosyal ve sivik faaliyetlere gittikçe daha az katılıyorlar. Buna neden olan faktörleri aşağıdaki şekillerde sıralıyor:

- Meşguliyet ve zaman baskısı
- Ekonomik zorluklar
- Sık yerleşim yeri değişikliği
- Şehir dışında yerleşim
- Çalışan kadın ve karı kocanın çalışması

- Evlilik ve aile bağlarında kopma

- Amerikan ekonomisinin yapıdaki değişiklik

- Vietnam, Watergate ve kamu yaşamından duyulan hayal kırıklığı

- Otoriteye, yönetime karşı kültür başkaldırısı (seks, uyuşturucular vs.)

- Refah devletinin gelişmesi
- Medeni Haklar Devrimi
- Televizyon, elektronik devrim ve diğer teknolojik değişiklikler.

Sonunda Putnam bu düşüşü televizyonun çıkışına bağlıyor! Bu teşhise karşı çıkılabilir ama suçlu muhakkak ki toplum yaşamında meydana gelmiş ve gelmekte olan değişiklikler. Putnam sosyal ve sivik yaşama ilginin azalmasının II. Dünya Harbi'nin hemen ardından yetişkinliğe geçenler arasında başladığını not ediyor.

Dr Jonathan Sacks "Politics of Hope" da aynı etkiye değiniyor ancak bunun nedenini devletin her geçen gün daha fazla hayatımıza girmesine bağlıyor. Sacks diyor ki: "Yüzyılın ortasına kadar hürriyetlerimizin yanında haklarımızın ve sorumluluklarımızın olduğu liberal bir toplumda yaşıyorduk daha sonraki libertarian toplum anlayışına geçildi, burada haklarımız olduğunu kabul ve talep ediyorduk ama bunların karşılığında topluma her hangi bir şey vermeyi düşünmüyorduk."

"Future Shock" adlı, 1970 de basılan ve halen basılmakta olan, bir çalışmada Alvin Toffler "Toplumdaki geçicilik, muvakkat olma" kavramını inciliyor. Toplum hayatındaki bu geçiciliği 1970'lere kadar götürüyor Toffler ve bunun en çok yansımalarını, artan boşanma ve azalan evlilik oranlarında, sayısı artan tek ebeveynlikte ve tek işverenle daha kısa çalışmada buluyor.

Bu artan geçicilik olgusu nedeniyle yeni milenyumda etrafımızda evlilerden çok boşanmışları göreceğiz. Kiliselere devam azalacak.

Özetle şu noktaların belirtilmesinde yarar var:

1. Sayılardaki düşüş 40 senedir devam ediyor ve sanki ilahi bir müdahale olmuş gibi bundan sonra da bunu geriye döndürmek mümkün değil.

2. Toplumdaki değişim derin ve köklüdür ve dolayısıyla Hürmasonluk'tan da aynı radikal yaklaşımla davranması beklenir.

3. Masonik yönetimin güçlü "yukarıdan aşağıya" yapısı ve tabiatı, aşağıdan gelen mesajların yukarıya ulaşmasını zorlaştırmaktadır. Uzman ve profesyonel beceriler hiyerarşide doğru olarak yerleştirilmedikleri için değişim süreci dışındadır.

4. Aramızda profesyonel pazarlmacılar, pazar araştırmacıları, stratejistler, analistler, halkla ilişkiler uzmanları ve diğer becerilere sahip profesyoneller olmalıdır. Güney Avusturalya Büyük Locası, En Muhterem

John Stone liderliğinde, bu alanlarda faaliyet gösteriyor. Bu programların ilk sonuçları cesaret verici.

Üzerinde önemle durulmalıdır ki, Avustralya'dan Kuzey Amerika'ya ve bütün İngilizce konuşan ülkelerde sayılardaki düşüş durmamıştır. Hemen, hemen her yerde bu düşüşü durdurmak için birçok yola başvuruldu, ama düşüş devam ediyor. Bir Büyük Loca tarafından alınan dersler diğerince "biz farklıyız" düşüncesi ile dikkate alınmadı, bu da yanlış hedeflerin saptanmasına ve nihayetinde başarısızlığa neden oldu.

Hepimiz şunu bilmeliyiz ki, Hürmasonluk bir gönül işidir, hobidir; işimizle, ailemizle, partnerimizle ve hatta televizyonumuzla, kısacası boş zamanımızda yapabileceğimiz diğer şeylerle rekabet etmektedir. Eğer yeni katılan, parasının ve vakitinin karşılığını bulamazsa Masonluğu bırakır gider. Localara tavsiyelerde bulunulabilir, fikir verilebilir hatta dayatmada bulunulabilir ama yalnız spesifik, ölçülebilir, başarılabılır, gerçekçi ve zamanı iyi seçilmiş hedefler tam ve içten kabul görür.

Dünyanın bir çok yerinde masonik yönetimler Loca uygulamalarında belirli ölçülerde birlik, beraberlik olmasını istediler ve uygulamaya koydular. Bu davranış konuşmada, sesini duyurmada isteksizliğe, deneme yapmakta gönülsüzlüğe yol açmıştır ve ileride bu daha da çok sıkıntılara neden olacaktır.

Bu sayılardaki evrensel azalma hususunu ele aldığımızda İngilizce konuşan ülkelerin masonik uygulamalarındaki farklılık üzerinde de durmak yararlı olacak. Konuya biraz açıklık getirelim: Büyük Loca Görevlileri seçimle veya atama ile görevlerine gelebilirler, Locaların yüzlerce, binlerce veya onlarca üyesi olabilir, yılda 4 ila 20 defa toplanabilirler, adaylardan (geçiş-yükselmede) birkaç soruyu veya hatırı sayılı sayıda sayfeyi öğrenmesi istenebilir, Üstat derecesine gelene kadar Kardeşler tam loca üyesi muamelesi görmeyebilirler,

çalışmadan sonra oturarak yemek yenebilir veya sandviçle geçirtilerilebilir, binada alkollü içki içilmesine müsaade edilebilir veya edilmez bu liste daha uzatılabilir.

Bu kadar farklı uygulamaya rağmen İngilizce konuşan ülkelerdeki üye sayısı düştüğüne göre sebebi Hürmasonluk yolunda aramamalıyız. Uluslararası her yerde

İnternet Locası 1998'de kuruldu

Loca İngiliz Birleşik Büyük Locası juridiksiyonuna dahil Doğu Lancashire Bölgesinde bulunuyor. Her yıl ilk toplantısını Mart ayının üçüncü Cumartesi günü Manchester'da yapan Loca, senede üç defa toplanıyor. Bu ilk toplantıda İs'ad töreni yapılıyor. Diğer iki toplantı Ağustos ve Ekim ayının ikinci Cumartesi günleri değişik şehirlerde yapılıyor. Loca toplantısı öğle 12 de başlıyor. Locaya giriş başışı 50 Pound.

Locanın amacı web sahifelerinde şöyle açıklanıyor:

- *Hürmasonluk genelinde, elektronik iletişim araçlarının yaygın ve doğru kullanımını geliştirmek ve teşvik etmek;*

- *Toplantılarında konfe-ranslara yer vermek ve değişik bölgelerde toplanmak suretiyle kardeşlerin fiziki beraberliğini sağlamak ve bu şekilde kardeşlik ruhunun yaratılmasında yardımcı olmak,*

- *İnternet Locasının bir araştırma locası kimliğinin de bulunması nedeniyle, yalnız tarihi araştırma ile değil masonik eğitim ve Hürmasonluğu etkilediği cihetle sosyal eğilimler gibi konular üzerinde araştırmada bulunmak. İngiliz ve dünya masonlarının bu tür uygun katkılarını kabul etmek.*

deva çareler, düşüşü yavaşlatsa bile, durdurmada veya aksine çevirmede etkisiz olmuştur, ve bu da sürpriz değildir.

Mesleğimizi yönetenler arasında ki deneyim ve iyi uygulama örneklerinin alış verişi, tekerleği sonsuza dek yeniden keşfetmemizi önleyecektir. Bilgi alışverişinin sağlanmasında ve kolaylaştırılmasında internet iyi bir enstrüman olacaktır.

Her Mason özenle düşünüp karar vermelidir, içerik mi. biçim mi? İçerik, ritüellerimizin içerdiği ahlaki ve manevi dersler ile bunların gündelik hayatımıza uygulanmasıdır. Ya biçimle neyi kastediyorum? Şunu kastediyorum: Hakiki Hürmason koyu renk elbise giyer, gündemin metninde unutulmuş bir nokta, çok ağır bir günahıdır. Veya bir Kardeşin önlüğünün rengine, onun safiyetini göstermesinin ötesindeki anlamlar verilmesi gibi... Bu düşünceler ve diğerleri, konu edilmesi oldukça zor meseleler. Ama üzerinde durmamız, ele almamız gerekiyor. Temel değerlerimizi, gerçek Mason değerlerini, hangilerinin yeni Kardeş için uygun olduğunu bilmekle, kendi Rönesansımızı nasıl yapabiliriz. Bu yolda çalışmalarını nasıl başlatabiliriz?

Dışarıda, yalnız Hürmasonluğun verebileceği veya vermesi gereken "yaşam değerleri"ni arayan iyi ve değerli genç insanlar var, ama onlar yalnız "masonik paketin" tamamının gereksinmelerine cevap vereceğini düşündüklerinde mesleğimize katılacaklar.

Yönetimde vizyon sahibi kardeşlere ihtiyacımız var. Vizyon sahibi Localara ve Kardeşlere yeni yöntemler denemeleri için müsaade etmeliyiz. Uygun ve yeterli serbest yönetim konusunda kardeşlerin şevklerini kırmamak, beraberinde daha fazla başarı getirecek ve Mesleğimizin geleceğine daha olumlu bakmak imkânı sağlayacak.

(*)20 Mart 1999 günü İs'ad töreninden sonra yaptığı konuşma.

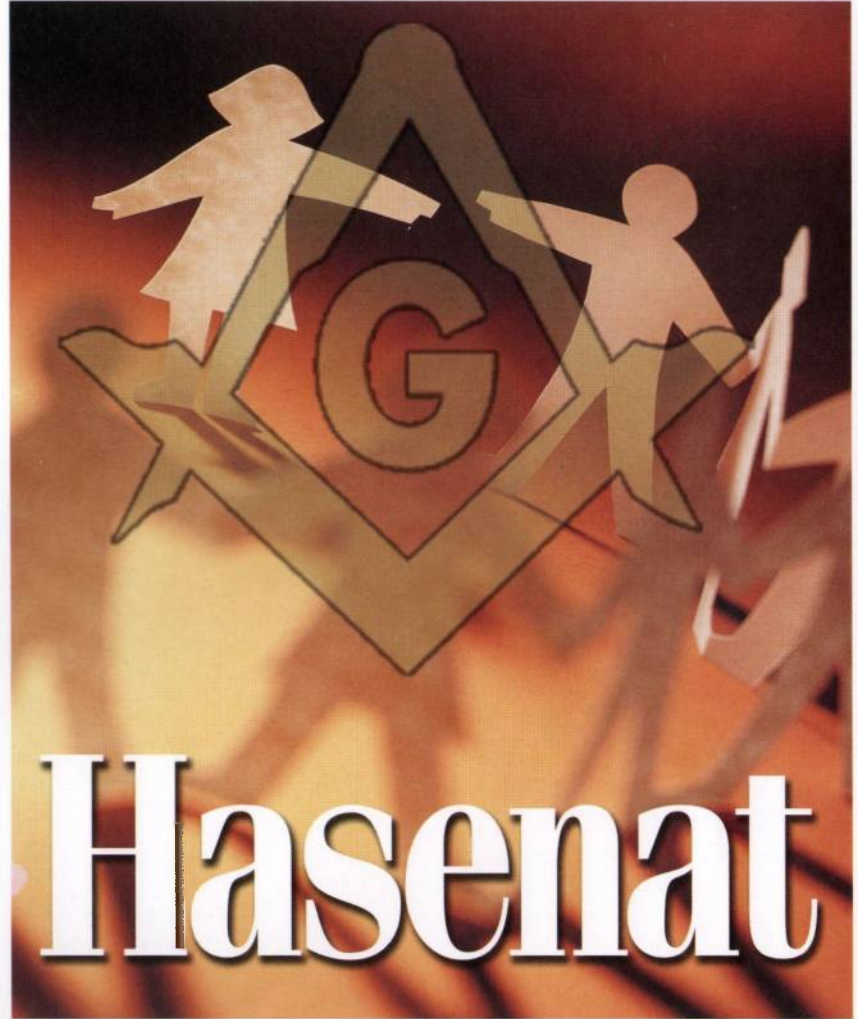
Bir Masonik Erdem:

Bilindiği gibi Hasenat Arapça bir sözcük, hasene kelimesinin çoğulu; iyilikler, iyi işler, iyi haller, hayırlı işler anlamına geliyor. Konuyla ilgili çalışma yapan bazı kardeşler, Hasene kelimesinin anlamının sadakayı da içerdiğini belirtmişler. Sadaka sözcüğünün ise, yalnız fakire verilen bir kaç kuruş para gibi düşünlmemesi gerektiğini, anlamının çok daha geniş olduğunu, mesela bir hastayı ziyaret etmenin veya selam vermenin, hal hatır sormanın bir sadaka olduğunu, aslında Evrenin Ulu Mimarının rızasını almak için yapılan işlerin tamamının sadaka olduğunu ifade etmişler. Sanırım hasenat kelimesinin bu şekilde anlamlandırılması, masonik hasenat kavramına ve eylemine daha uygun düşmektedir.

Hasenat sözcüğünün İngilizce karşılığı charity ise Yunanca "agape", sevgi sözcüğünden geliyor. Bir Hristiyanın kardeşine olan sevgisi yani aynı dinden olanların birbirine sevgisi; Tanrının insana olan sevgisi ve hatta eski yazarlar bu sözcüğü kutsal ruh ile özdeşleştirmişler. Diğer yandan, Hristiyanlıkla özel bir bağlantı kurulmadan da sevgi, aşk, düşkünlük, şefkat, muhabbet, iyilik ve bu duygularla yapılan eylemleri ifade ediyor. Doğaldır ki; bu sözcük yapılan eylemin içinde cömertlik ve kendiliğinden olma vasfını da içermektedir.

Hasenatın tarihsel arka planına baktığımızda, MS 1600 lardaki birçok meslek birliklerinin (trade & crafts) yardım sandıklarının görüyoruz. Bu sandıklardan, üyeler hastalık ve işsizlik hallerinde yararlanırlardı. Söz konusu meslek toplulukları, üyelerinin birbirlerini tanımaları, dostluk kurmaları ve mesleğin hal ve gidişatını görüşmeleri için belirli aralıklarla yerel bir handa toplanırlardı.

Her toplantıda üyelerin aidatlarını attıkları bir sandığın bulunması, üzerinde önemle durulan bir husustur. Bu sandığa aidatların yanında, toplantı-

Bu anlamda "Yardım"ın iki veçhesi vardır; biri içe dönük, diğeri ise topluma dönüktür. Basitçe ifade etmek gerekirse, eski Operatif Kardeşlerimiz "Yardım"dan dara düşen kardeşlere veya ölen kardeşlerin ailelerine durumları düzelene kadar para vermeyi veya başka bir biçimde destek sağlamayı anlıyorlardı. Buna karşın, yukarıda sözü edildiği gibi, operatiflerin aralarına spekülâtifleri almaları ile birlikte "Yardım" kavramı da gelişmiş, kardeşlerin dışındakilere de el uzatılmaya başlanmıştır.

larda eğlenilirken, işin tadını kaçıranlara verilen cezalar da atılırdı. Eğer bir üye hastalanırsa, kaza geçirirse veya yasalara aykırı olmayan bir nedenle çalışması önlenirse, sandıktan,

sağlığına veya işine tekrar kavuşana kadar "idame" yardımı talep edebilirdi. Bu sandıkların birçoğunun ilkel giriş törenleri olduğu ve sonraları bunların meslekten olmayanları da

kabul ettikleri bilinmektedir. Hürmasonluğun da, taşçı masonlarla sınırlı olan böyle bir sandık organizasyonundan doğduğunu ileri sürenler de vardır. Tabii, bu Hürmasonluğun tarihine ilişkin bir konu olduğundan burada tartışılmayacaktır.

Hasenat, günümüze kadar gelebilmiş en eski belgelerde de yer almıştır yani, Eski Mükellefiyetler veya Gotik Anayasalar. Bu belgeler, Masonluk mesleğinin tarihini kapsayan, bir Mason'un tanrıya, ustasına, ailesine ve topluma karşı görevlerinin çerçevesini belirleyen muhteşem belgelerdir. Belgelerdir diyorum çünkü Dr. James Anderson'un ki dahil, yaklaşık 1390 dan 18. asrın ortalarına kadar olan dönemden günümüze yüzün üstünde elyazması "Eski Mükellefiyetler" ulaşmıştır. İlk versiyonlar tamamen operatif karakterdedir, ancak daha sonrakilerde spekülative öğeler mevcuttur. Operatif kurallar, taşçı masonlara (stone masons) kendileri dışındaki, yabancı masonlara ancak iki hafta süreyle iş ve kalacak yer vermek suretiyle yardımda bulunmalarını şart koşarken, spekülative kurallar Masonlara, yardıma ihtiyacı olan herkesin yardımına koşmalarını ve insanların hepsine hayırseverce davranmalarını emretmiştir.

Masonik öğretimiz: İtidal, Metanet, Basiret ve Adalet'den oluşan Dört Büyük Erdem ile Kardeş sevgisi, Yardım ve Hakikat'ın içeriğini oluşturduğu Üç Büyük İlke üzerine inşa edilmiştir.

Hasenat'a gelince, ikinci ilkenin, yani Yardımın, doğal sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Ancak sırası gelmişken şunu ifade etmek gerekir: Ancak bu bağlamda "Yardım" sözcüğüne yüklenen anlam daha geniştir, sözelimi bir sıkıntıyı def etmek, gözyaşını silmek veya mutsuzluğu gidermek, ilgi göstermek, yakınında olmak ve bunu hissettirmek, gibi.

Bu anlamda "Yardım"ın iki veçhesi vardır; biri içe dönük, diğeri ise topluma dönüktür. Basitçe ifade etmek gerekirse, eski Operatif Kardeşlerimiz "Yardım"dan dara düşen kardeşlere veya ölen kardeşlerin ailelerine durumları düzelene kadar para vermeyi veya başka bir biçimde destek sağlamayı an-

lıyorlardı. Buna karşın, yukarıda sözü edildiği gibi, operatiflerin aralarına spekülative almaları ile birlikte "Yardım" kavramı da gelişmiş, kardeşlerin dışındakilere de el uzatılmaya başlanmıştır.

Masonik hasenatın bu ikili ayrımını Tamer Ayan Kardeşim pek güzel formüle ediyor:

"Hasenat Masonlukta geniş bir yelpazedir; önce kardeşleri sonra toplumu içerir. Dayanışma (Solidarity) yalnız kardeşler arasındadır, harici âleme yönelik değildir. Ancak Hasenat (Charity) ve onun uygulaması olan Yardım (Relief) bütün insanlara yöneliktir."

Yardımanın diğer önemli bir unsuru da yalnız maddi olmamasıdır. Bu gün yardım en geniş anlamda bir hasenat olayı olarak anlıyoruz. Aklimızı, becerilerimizi, zamanımızı yalnız kardeşlerimiz ve aileleri için değil bütün topluma katkıda bulunmak, onların sıkıntılarını izale etmek için kullanmayı hasenat eylemi olarak görmekteyiz.

*"Hasenat
Masonlukta
geniş bir
yelpazedir
önce kardeşleri
sonra toplumu
içerir."*

Hasenatın Boyutları

İnternet'de Kentucky Locaları'nın ortak olarak düzenledikleri bir sahife- de, "Masonlar ne tür işler yaparlar?" diye bir başlık altında şöyle diyorlar:

"Hür Masonlar toplumun yararına çalışırlar. Kendine bakamayanlara bakarlar. Diğer yaygın bir ifade ile kendilerinden daha az şanslı olanlara katkıda bulunurlar. Hür Masonluk bir yardım kurumu olmamakla birlikte, bizim için Hasenat Masonik erdemlerden biridir. Bunu bu şekilde öğretiriz kardeşlerimize."

Bunu söyledikten sonra, Amerika'da Masonların topluma hasenat katkılarının günlük 1.5 milyon ve yıllık 500 milyon dolar olduğunu belirtiyorlar.

Masonik Hasenat yalnız mali değildir; yani hasenatın yalnız para toplayıp dağıtmak olmadığını unutmamak gerekir. Zamanı, bilgiyi, beceriyi toplum hizmetine vermek de bir hasenat biçimidir. Amerika Birleşik Devletleri'nde Masonik Hasenat'ın miktarını tespit etmek için yapılan araştırmalarda, parasal hasenat dışında, yılda 500 bin saat mesleki mesainin hasenat olarak toplumun hizmetine sunulduğu tespit edilmiştir.

Hatırlanması gereken diğer bir husus da "Hasenat"ın yalnız büyük para ile olmayacağıdır; eksik içeceğiniz bir bardak çay veya bir fincan kahve ile olabilir, hatta biraz yürümekle bile olabilir. Birikecek bu küçük paralar büyük yaralara merhem olur.

Hasenat da bulunmak bir kalp işidir, gönül işidir, sevgi işidir, borç veya mecburiyet değildir. Sözcüğün anlam ve etimolojisinden bahsederken söylendiği gibi hasenatın kökleri sevgi, iyilik ve güzelliكتedir ki, bunların yanında mecburiyet olmaz, gönülden vermek olur. Çok eski zamanlarda, Hasenat, fildişi tahta oturmuş başında altın tacı olan bir tanrıça şeklinde resmedilirmiş. Elbisesindeki ilahi ışık evrensel hayırseverliği, tahtının lekesiz, tertemiz oluşu tutkulu, önyargılı olmamayı simgelermiş. Günümüzde de Hasenatı resmetmek gerekse, ben büyük bir kalp olarak çizdim. Hasenat eyleminin bir özelliği de, vereni mağrur etmemeyi içerir. Bir kitapta şuna yakın bir şeyler okudum: Hasenat eyleminin yapılmasında, ruhun her türlü üstünlük duygusu ve rütbeden soyunup arınarak, sevgi elini uzattıkları ile kendisini eşit görmelidir. Ben buna bir şey daha ekleyeceğim; başkasının acısını gerçekten kendisinde duymak. İnsan olmanın birinci özelliği şefkat duygusuna sahip olmaktır, bu duygumuz bizi diğer mahlûkattan ayırır ■

Belgelerle ilk spekülâtif Mason: Elias Ashmole

• Yazan: Jasha Beresiner

• Çeviren: Celil Layiktez

• *Spekülâtif Masonluk nasıl başladı?*

• *Hürmasonluğun zengin tarihinde araştırmacıları rahatsız eden ve kesin yanıtı olmayan sorular çoktur. Örneğin, İngiliz spekülâtif masonluğunda tekris edildiği belgelenmiş olan ilk spekülâtif Mason, Elias Ashmole'nin 1646 yılının*

Temmuz ayında tekris edildiği

Locanın operatif ya da spekülâtif

olduğu bilinmiyor • Paraca zengin ve entelektüel bir kişi olan Ashmole acaba neden Mason olmak istedi?

• *1646 ile 1717 yılları arasında, 70 yıllık bir dönemde vuku bulan değişimle operatif masonluk, nasıl aristokratik centilmenler kulübüne dönüştü?*

• *Anderson'un ilk Anayasası Nisan 1723'de, Büyük Loca'nın kuruluşundan 6 yıl sonra yayınlandı. Bu son tarihe kadar, tersimat tutulmadan, yasalar ve kurallar tespit edilmeden, Hürmasonluğun neşeli sofralandıkları sürdü. Peki acaba, Hürmasonların davranışlarını kısıtlayan çok sayıda yasanın yayınlanmasına neden gerek görüldü?*

Ashmole, Mayıs 1617'de Staffordshire'de (İngiltere) doğdu. İstidatlı ve hırslı bir kişiydi, ikinci evliliğinde kendinden 20 yaş büyük zengin bir kadın olan Lady Mainwaring'le evlenince çoğu düşlerini gerçekleştirme olanağını buldu. 25 yaşında rantiyeye hayatı yaşamaya başlayarak özel ilgi alanlarına eğilebildi. İngiliz İç Savaşı'nda kilit yıllar olan 1645 ile 1646'da, Ashmole'nin politik ve askeri kariyerleri paralel hatlar üzerinde gelişti. Mart 1646'da Kralın ordusunda yüzbaşı rütbesini kazandı, ancak üç ay sonra Kral Charles'ın ordusunun Cromwell tarafından yenilmesine şahit oldu; Smallwood'a döndü ve 16 Ekim 1646'da Warrington'da Masonluğa kabul edildi. Bu olay ilk defa bir İngiliz spekülâtif masonun belgelenen tekris merasimidir. Tabiidir ki, onu

tekris edenler de daha eski bir tarihte tekris edilmişlerdi. Merasim öğleden sonra, saat 16:30'da vuku buldu. Bu kesin saat, Ashmole'nin titizlikle tuttuğu ve günümüzde Oxford'un Bodeleian Kütüphanesi'nde saklı bulunan günlüğünde belirtilmiştir. Gene de, tekrisi ile ilgili yanıtlanamayan sorular vardır.

Ashmole'nin tekris edildiği Locanın yapısı neydi? Ashmole'nin günlüğünde kayda alınan yalnız iki Mason toplantısı vardır, bunların ilki 1646, ikincisi de 1682 tarihli. 1646'da toplantıda hazır bulunanların isimleri Ashmole tarafından kaydedilmiştir, bunların hiç biri mimari sanatı ile ilgili değildi. Ancak, Ashmole Locada tüm bulunanların isimlerini yazmamıştı, yazmadıklarının içinde de operatif taşçı ustalarının bulunması ihtimal dahilindedir.

Ashmole'nin tekrisi ile ilgili iki ana soru vardır. Neden Mason oldu ve, neden 1882'de Londra'yı ziyaret ettiği tarihe kadar günlüğünde Masonlukla ilgili başka kayıt yok?

Belki de, o tarihte, Hürmasonluk Elias Ashmole'nin kayıtlarında dikkate alması gereken önemde bir müessese değildi. Ashmole, meraklı kişiliği nedeniyle, gizemli bir cemiyetin sırlarını öğrenmek güdüsüyle masonluğa katılmış ve sonradan kayda değer bir konuyu da bulmamış olabilir. Mason toplantılarının gizemli ortamında ve deneysel bilimin ilk adımlarının atıldığı bu zamanlarda kayda geçmemiş entelektüel dostları ile yeni bilimlerin ezoterik ve hermetik veçhelerini tartışmış olabilir. Ashmole ola-

ğanüstü yetişmiş bir kişiydi. 1648'de Astroloji ve Anatomi tetkiklerini Botanik ve Simya ilimlerine de taşıyordu. Simya onu çok meşgul ediyordu ve bu konuda, ilki 1650'de olmak üzere, birçok kitap yazdı. Ezoterik ve Hermetik araştırmalara kendini kaptırmıştı. Falla ilgilenirdi. Bunlara rağmen, Ashmole bilimsel tarihi araştırmalarını ihmal etmemiş, simyanın uygulamasına da geçmemiştir. Masonların 1682'deki çağrısına kadar, günlüğüne kaydetmemiş olduğu toplantılara katılmış olabilir.

Ashmole, 2000 sayfalık günlüğünde Masonluktan yalnızca iki kez bahseder. İkinci kayıt 10 Mart 1682 tarihlidir, yani tekrisinden 35 yıl sonra, Londra'da bir toplantıya katılmıştı. Tekris tarihi ile ilgili soruları burada da sorabiliriz. Katıldığı merasim nasıldı? Toplantıda en yaşlı ve itibarlı kişiydi (Senior Fellow). Londra Mason (Duvarcı) Loncasının operatif ortamında spekülâtif Hürmason olarak ne arıyordu? O gün icra edilen katılma merasiminin ayrıntılarını Ashmole kaydetmemişti. Günün Mason Cemiyeti, elit kişilerin kabul edildiği, operatif Locada spekülâtif nüve şeklinde, Cemiyet içinde Cemiyet olarak gözüküyor. Bu noktadan çıkışla, Ashmole'nin 1646'da tekris edildiği toplantının da aynı yapıda olduğu, yani bir operatif locada, yıllar sonra Londra'da şahit olduğu tarzda bir merasimden geçmiş olduğu varsayılabilir. Ashmole uygulanan merasimde ezoterik bir hava bulmuş ve bunu da, kendi gibi düşünen arkadaşlarıyla paylaşmış olabilir. Günlüğünde bu konuda ilginç imalar var. Birlikte tekris olduğu parlamenter dostu Albay Henry Mainwaring, Ashmole'nin desteklediği Kralcılara tümüyle karşı "Roundhead" grubundandı. Buradan, günümüzde olduğu gibi, o tarihte de Hürmasonluğun politik sınır tanımadığı anlaşılıyor. Richard Penkett adlı

görevliden "Warden" (Başkan, günümüzde Nazır) olarak bahsetmesinden Locanın yapısı tahmin edilebiliyor. Ashmole, Sloane Elyazması üzerinde masonik yeminini etmişti ve bu doküman onun tekrisi için özel olarak hazırlanmıştı. Böylece, Masonluğun yapısını yüzyıllar boyunca, korumuş olduğunu görüyoruz. Cemiyetin yapısı ve formatı değişmemişse de, içerik, ritüel ve merasim, daha da önemlisi

ELIAS ASHMOLE, Esq. 303

improvident) stood her in great stead. She was competently read in divinity, history, and poetry; and was continually instilling into my ears, such religious and moral precepts, as my younger years were capable of. Nor did she ever fail to correct my faults, always adding sharp reproofs and good lectures by boot. She was much esteemed of by persons of note with whom she was acquainted. She lived in much friendship among her neighbours, and left a good name behind her. In fine, she was truly religious and virtuous.

Octob. 16. 4 Hor. 30 minutes post merid. I was made a Free-Mason at War-

rington. 16. 4 Hor. 30 minutes post merid. I was made a Free-Mason at War-

rington in Lancashire, with Colonel Henry Mainwaring of Karticham in Cheshire; the names of those that were then at the lodge, Mr. Richard Penket Warden, Mr. James Collier, Mr. Richard Sankey, Henry Littler, John Ellam, and Hugh Brewer.

one or three weeks before brought and acquainted me with Mr. William Lilly: it was on a Friday night, and I think on the 20th of Nov.

Dec. 3. This day, at noon, I first became acquainted with Mr. John Booker.

22.

üyelerin akademik niteliği sulandırılmış, zaman içinde akademisyenlerin yerini centilmenlerin alması, kalitede düşüş yaratmış olabilir. 1717'de Cemiyetin tümüyle değişmiş olduğunu ve Londra'da zamanın herhangi bir centilmenler kulübü durumuna geldiğini düşünebiliriz.

İlk Büyük Loca'nın 24 Haziran 1717'de kurulmuş olmasına rağmen,

ancak 6 yıl sonra, 24 Haziran 1723'de ilk Büyük Sekreter William Cowper tayin edildi. Tersimat bu tarihten sonra tutulmaya başlandı. Haziran 1723 öncesi Büyük Loca'nın faaliyeti hakkında kayıt yoktur. Haziran 1717'de vuku bulan tarihsel olayların hikâyesi, ancak 20 yıl sonra, Anderson'un ikinci Anayasa kitabının tarihçe kısmında anlatılmaktadır (1738 tarihli Yeni Anayasa Kitabı). Bu tarihten, 1717'de Kardeşlerin oy çoğunluğuyla Centilmen Anthony Sayer'i (1672-1742) Büyük Üstat seçtiklerini öğreniyoruz. Anthony Sayer de 1718 yılında, halefi olarak George Payne'i (ö.: 1757) is'ad etmişti. Bu iki Kardeş, İngiltere Büyük Locasında Büyük Üstatlığa getirilen ve asalet unvanı olmayan tek kişilerdir.

İlk altı yılında, spekülâtif Hürmasonluk bir eğlence, yemek ve yardım kuruluşu görünümündeydi. Yasa ve kuralların olmayışı, tersimat tutulmaması kendini fazla ciddiye almayan bir cemiyetin davranışına uyar. 18. yüzyılın başında bu tanıma uyan onlarca cemiyet vardı.

Peki acaba Hürmasonluğun tüm diğer cemiyetlerin üzerinde bir başarıya sahip olmasının nedeni nedir?

Bu sorunun yanıtı basittir: Hürmasonluk asilleri ve kısa zamanda kraliyet ailesi mensuplarını üyelerinin arasına katma becerisini gösterdi. Ancak bunun da bir ücreti olacak-

tı: Yasalar. Düzgün yasaları olmayan bir cemiyete asiller ve aristokratlar katılamazdı. Ancak, bu olgu beraberinde başka bir soruyu getiriyor: O tarihlerde bir aristokrati Hürmasonluğa katılmaya teşvik eden neydi?

1718'den itibaren yalnızca aristokrasi, asalet veya kral ailesi mensupları Büyük Üstat olabiliyorlardı. Bunların ilki, 1719 yılında seçilen üçüncü Büyük Üstat Ra-

hip John Theophilus Desaguliers (1683-1744) olmuştu. Desaguliers Oxford'dan Medeni Hukuk doktorasını alarak mezun olmuş, 1710'da da ruhban sınıfına girmişti. Dört yıl sonra İngiliz Kraliyet Bilimler Akademisinin "Royal Society" üyeliğine kabul edilmiş, sonra da bu ünlü bilimsel kuruluşun küratörü olmuştu.

Burada, daha önce sorduğumuz soruyu yeniden sorma zamanı gelmiştir. Desaguliers gibi toplumun ön saflarında olan, deneysel felsefe üzerinde kitaplar yazan, aristokrasi ile kraliyet ailesine yakınlığı bilinen bir kişinin kulağına nasıl bir şey fısıldandı ki Mason olmayı arzu etti? Kanaatimce Hürmasonluğun Kraliyet Bilimler Akademisi ile hiçbir zaman yakınlığı olmadı. Ashmole ile ilgili yukarıda söylenenlerin dışında, Hürmasonluğun Hermetik felsefe, Kaba-bala veya başka mistik bir düşünce akımı ile ilgili olduğuna dair gerçek delil yoktur. Kötü niyetli hariciler cemiyetimizi büyü ve putperestlikten, şeytana tapmaya kadar varan faaliyetlere ortak göstermeye çabalamışlardır. Diğer taraftan, 18. yüzyılın başlarında Bilimler Akademisi (Royal Society) alternatif felsefe olarak adlandırılan ve Büyük Üstat John Theophilus Desaguliers'in ustası olduğu deneysel felsefeye odaklanmıştı. Burada, tüm dünyanın hürmet ettiği bir grup bilim adamı, basit bir söylemle, doğanın sırlarını keşfetmek üzere günlük araştırmalarını ezoterizm ve hermetizm yoluyla gerçekleştirmeyi ümit ediyordu. Doğanın sırlarının keşfedilmesi ile bilimsel dünyanın değişeceğine inanılıyordu. Böylece simya çalışmalarını adi metallerin altına çevrilmesiyle taçlanacak, ölümlerin dünyası ile te-

mas kurulabilecekti. İşte, böyle bir ortamda Kraliyet Bilimler Akademisi üyeleri, yalnızca kendilerince cevabı bilinen sırlara vakıf olan ve kendilerine Hürmason diyen bir cemiyetin varlığını öğrenmişlerdi. Hernekadar Hürmasonların sahip oldukları sırların bilimsel değeri olma ihtimali zayıf olsa da, birilerinin bunu kontrol etmesi gerekiyordu.

362 THE LIFE OF
Sir William Dugdale, for himself and her.

1682. Mar. 10. About 5 Hor. post merid. I received a summons, to appear at a lodge to be held the next day at Mafons-Hall in London.

11. Accordingly I went, and about noon was admitted into the fellowship of Free-Mafons, by Sir William Wilfon Knight, Captain Richard Borthwick, Mr. William Wodman, Mr. William Grey, Mr. Samuel Taylour, and Mr. William Wife.

I was the senior fellow among them (it being thirty five years since I was admitted) there was present besides myself the fellows afternamed, Mr. Thomas Wife, Master of the Mafons-company this present year; Mr. Thomas Shorthofe, Mr. Thomas Shadbolt, — Waidssford, Esq; Mr. Nicholas Young, Mr. John Shorthofe, Mr. William Hamon, Mr. John Thompson, and Mr. William Stanton. We all dined at the Half-Moon-Tavern in Cheapside, at a noble dinner prepared at the charge of the new-accepted Mafons.

April 1. My wife fell ill of a rheumatism: it began in her left ankle, then into her left knee and right toe.

18. Sir Charles Cotterell carried me to the Morocco Embassador.

Alcade,

İlk kez 1774'de Londra'da basılan Ashmole'nin hatıralarının tıpkı basımından.

17. yüzyılın sonlarında Elias Ashmole ve daha başka Kraliyet Bilimler Akademisi üyeleri Hürmasonluğa katılmış olsalar da, görüşleri 1717'de organize olan Hürmasonluğun perspektiflerinden değişik olabilirdi.

Kraliyet Bilimler Akademisi küratörü ve saygın üyesi John Theophilus

Desaguliers, bu yeni organizasyonu tetkik etmek üzere seçilmiş olabilir. Tekris edilen Desaguliers Kardeş, kısa zamanda Masonların arasında geleneksel tanıma yöntemlerinin dışında bir sır olmadığını, ancak Kardeşler arasında gerçek kardeş sevgisinin, yardım severliğin ve hakikat arayışının hüküm sürdüğünü anlayacaktı. Toplumdaki yüksek pozisyonu nede-

niyle, daha ilk baştan, Büyük Loca'nın kendisine mümkün olan en yüksek görevi vermiş olmasını doğal karşılamak lâzım. Bu da, Büyük Üstat seçildiği 1719 öncesinde Desaguliers'in Masonluğu hakkında herhangi bir bilgi bulunmamasının izahı olabilir. Cemiyetimizde var olan samimi dostluk havasından etkilenerek ve etmiş olduğu yemine sadık kalarak, Desaguliers, Kraliyet Akademisi mensuplarına öğrenmiş olduğu önemsiz sırları açıklamaktansa, onları Masonluğa katılmaya ikna etmiş olabilir. Bu da, aristokrasinin aramıza katılmasının başlangıcı olabilir. Cemiyetin geleceğini düşünen Desaguliers, Anayasayı hazırlatarak aristokrasi ve kraliyet ailesine yolu açmıştır. Dostu Lord Montgomery ilk asil Büyük Üstadımız olmuştur. Toplumun zirvesinde olan adayların kabul edildiği bir cemiyette Kardeşlerin davranışını düzenleyecek kurallar gerekirdi. Büyük Üstat Desaguliers, James Anderson'u Anayasayı hazırlamak üzere görevlendirerek, aristokrasi ile kraliyet ailesinin sponsorluğunu garantiledi.

Hürmasonluğun zengin tarihinde yanıtlanamayan sonsuz sayıda sorular vardır ve bunlar sonsuza dek tarihçileri meşgul etmeye devam edecektir.

1 Jasha Beresiner'in... verdiği konferans.
Çeviren: Celil Layiktez
2 Celil Layiktez, Sloane MS No. 3329, Mimar Sinan sayı: 80, s. 21

İmparator, Filozof, Hürmason Frederik II

● Celil Layiktez

Resmi tarih:

Prusya Kralı Frederik II (Hohenzollern) (24 Ocak 1712, Berlin – 17 Ağustos 1786, Potsdam), 1740 – 1786 arası Prusya Kralı. Frederik II askeri dehâsı ve diplomaside ustalığı ile Avusturya'daki Habsburg hanedanını zayıflattı, Prusya'nın sınırlarını genişleterek, küçük bir krallığı büyük ve güçlü bir devlete dönüştürdü. Aydın bir mutlak hükümdar olarak ilk Alman yasa derlemesini hazırladı, eğitim alanında diğer Avrupa ülkelerini geride bırakmayı başardı. Tahta çıkana değin, Rheinsberg'deki küçük sarayında, babasının denetiminden uzakta, her zaman, istediği gibi, sanatçılardan oluşan bir çevre içinde yaşadı. Aydınlanmanın önderlerinden Voltaire ile uzun uzun mektuplaştı, onu himayesine aldı. Diderot ve Montesquieu ile yazıştı. Fransız kültürüne büyük hayranlık besliyordu, ve sarayında, Almanca yerine Fransızca konuşulmasını yeğliyordu..

Babasının ölümü üzerine 31 Mayıs 1740'da tahta çıktı, babasının kurduğu disiplinli yönetim yapısını sürdürdü. Yargılama aracı olarak işkenceyi yasakladı, ba-

Büyük Frederik

*Aydınlanmanın
önderlerinden Voltaire
ile mektuplaştı, onu
himayesine aldı.*

*Diderot ve
Montesquieu*

ile yazıştı.

*Fransız
kültürüne büyük
hayranlık
besliyordu.*

sın sansürünü kaldırdı, dinsel ayrımcılığa son verdi, sürgündeki Prusya'lı bilginleri ve yabancı

bilim adamlarını Prusya'ya davet ederek, onları büyük babasının kurdurduğu Berlin Akademisinde topladı. Yeni konut ve istihdam programlarını uygulamaya koydu, acımasız ceza yasalarını yürürlükten kaldırdı. Aydınlanmanın havasına uygun biçimde erdemi, adaleti ve sorumluluğu birleştiren aydın bir hükümdar olma arzusunu "l'Antimachiavel" başlıklı bir kitapçıkta dile getirdi. Görüşleri yeni değildi, ama aydın despotluk anlayışı ilk defa bir hükümdar tarafından dile getiriliyordu.

1745 sonrasında, 11 yıl boyunca devlet örgütlenmesi ile ilgilendi, sanatçıları ve bilim adamlarını korudu, kitaplar, makaleler, şiirler yazdı. Ordusunu yeniledi, Osmanlı ordularıyla savaşarak eğitilmiş Avusturya süvarilerine yetişmek üzere özel eğitimler uyguladı.

Filozof Kral, toplumun sivil yaşamına devletin karışmasına karşıydı, Codex Friedericanus devlet müdahalesine karşı sivil yaşamı korumak amacıyla derlendi.

Mason Kral:

Frederik II daha tahta çıkmadan Rheinsberg sarayında, muhtemelen Berlin'deki sarayında da, Localar tahsis etti ve Üstadı Muhterem olarak onları yönetti. Özellikle İskoç Ritinin masonik menkibelerinde, Haçlı Seferlerine katılmış Prusya Kralı İmparator 2. Frederik'le

(1194 – 1250) 18. yüzyıl Prusya Kralı karıştırılır. Eski ve Kabul Edilmiş İskoç Riti tarihçesinde, Ritin Büyük Anayasa'sını Frederik'in 1786 yılında şahsen kaleme aldığı belirtilmiştir. Oysa, Frederik, Potsdam'daki Sans-Souci şatosunda, 9 Eylül 1785'den ölüm tarihi olan 17 Ağustos 1786'a kadar 11 ay hasta yatmıştır, bu nedenle de söz konusu Anayasa'yı 1786 yılında yazmış olma ihtimali fevkalâde düşüktür.

Bir zamanlar, EKESR'nin 21. derecesinde kutsal kelime "Frederik" idi ve atölyenin başkanı "Nizamın Kurucusu, Büyük Frederik"i temsil ederdi. 33. derecede de geçiş kelimesinin ikinci kısmı "Frederik" karşılığı da "Prusya Kralı" idi.

Anne Baillot'ya göre Frederik II'nin masonik felsefesi:

• *Ülkesinin kültür yaşamına vermiş olduğu destekle, Frederik II 18. yüzyıl siyasal ve entelektüel figürlerinden biri olmuştur. Bir gizli cemiyete bağlılığının sebebi neydi?*

Frederik Prusya'sında Aydınlanma müesseseseleşmiş, basın özgürlüğü, siyasetin en üst düzeyinde felsefenin egemen olması, klasik sanata aşırı ilgi tüm Avrupa'yı etkilemiştir.

Almanca gibi mahalli diller bilginin yayılması için henüz yeterli değildi. Bilim dünyasında daha çok Latince ve Fransızca kullanılıyordu. Bilginin dağılımı için de yeni yöntemler uygulanmaya başlanmıştı: yeni yayın şekilleri ortaya çıkmış, kitap ve magazin satışları, gazetele- rin tirajı artmıştı. Bilimsel cemiyetler kuruluyor, küçük kentlerde dahi okuma kulüpleri ortaya çıkıyordu. Bu entelektüel elitin sosyal ihtiyacı- nı Hürmasonluk karşılıyordu. Ancak, Papa'nın yasaklamasından sonra, Masonluk, savunma amacı ile, gizli bir cemiyet haline gelmişti.

Bir çelişki ile karşı karşıyayız: Aydınlanmanın kralı genel politika-

sında düşüncelerin özgür dolaşımını savunurken bilinçli olarak gizli bir cemiyeti neden savunur? Ayrıca, politika söylemlerinde açıkladığı *Aufklärung* ilkelerine rağmen, bağlandığı gizli cemiyetin mistisizm odaklı olduğuna dair şöhretinin olması bir tezat teşkil etmiyor muydu? Bu çelişkiyi açmaya çalışalım.

• *Gerçekte Prusya Kralı mükemmel bir politikacıydı ve Hürmasonlukla olan yakınlığı egemenlik stratejisinin bir parçasıydı.*

Tekrisinden çok sonra Prusya Kralı olan Frederik'in Masonluğun gelişmesine olan motivasyonunun arkasında politik nedenler vardır. Diğer Avrupa kraliyet sarayları ile entelektüel bazda mücadele etme programının bir parçası olarak bunu görüyoruz.

46 yıl hüküm sürmüş bu kralın politikası gerçek anlamda liberal değildi. Tebasını etki altına alabilecek tüm akımları yakından izlemek istiyordu. Gizli cemiyetler üzerinde en etkin kontrol, yasaklama ve kaba güç kullanarak cezalandırma değildir. Kendisine en fazla muhalefet gösterebilecek sınıflar olan aristokrasi ve yüksek Prusya burjuvazisini gözetim altında tutmak için tolerans sahibi olmak, liberal yasalar yayınlamak, bilgi toplamak ve Masonluğu desteklemek gerekiyordu.

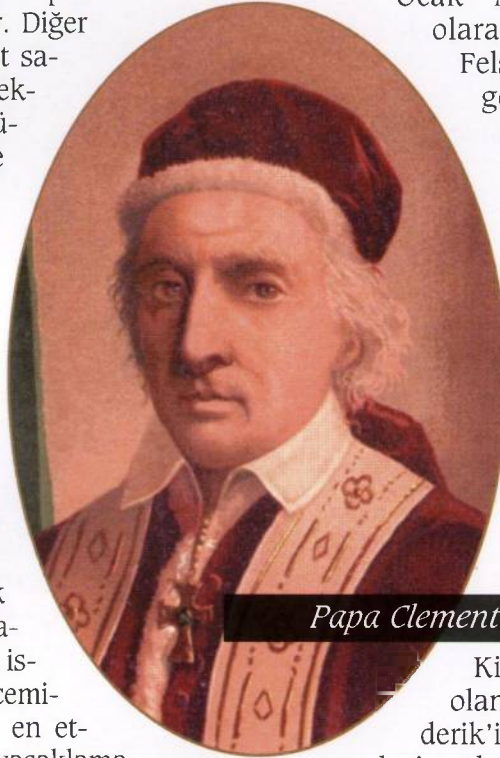
Bu egemenlik stratejisinin aslında bir çok vechesi vardır. Frede-

rik tahta çıkınca Hürmasonluğa resmi ve aleni destek vermiştir. Fransızca dilinde "*Journal de Berlin*" adında bir dergi çıkarmaya başlamış ve bu dergide Masonlukla ilgili kendi düşüncelerini yazmıştır. Derginin ilk sayısında aşağıdaki satırları okuyoruz:

"Tampliyelerin kaderine benzer bir kader bu bahtsız cemiyete hazırlanmaktadır. Bu cemiyet Majestelerinin himayesinde kendisine güvenli bir yuva bulacaktır. Hürmasonlardan bahsediyorum. Localarını tahtın gölgesinde kurarak hiç bir takibat beklentisi olmadan huzur içinde çalışabilirler."

Bazı Localar "Frederik" adını alıyor, doğum günü olan 24 Ocak Mason bayramı olarak kutlanıyordu.

Felsefenin evriminin genel görünümü ile gözükabilen çelişkilere rağmen, bu strateji Prusya ve genelde Avrupa'da başarılı olmuştur. Zira, Masonluğu desteklemek Katolik Kilisesine bir meydan okuma idi ve bu sayede, Katolik

Papa Clement XII 1738

Kilisesine karşı olan tüm güçler Frederik'in arkasında birleşiyordu. Papa Clement XII'nin 1738 yılında "In Eminentissimi" fermanı ile Masonluğu, Masonları ve onları destekleyenleri aforoz ettiğini unutmayalım.

Ancak, Frederik basit destekten ileri giderek, tekris edilmiş, aile efradı ile dostlarını, çoğu zaman Üstadı Muhterem olduğu Localarda kendi tekris etmiş veya ettirmiş, saraylarını masonik sembollerle süslemiştir.

• *Frederik'in politikası
selefi ve babası
Frédéric- Guillaume'un
politikalarına olan tepkisi ile
mi şekil bulmuştur?*

Baba-oğul sürtüşmesi tarihe geçmiştir. Ancak askeri ve ekonomi alanlarında halef selefin politikalarını yürütmeyi sürdürmüştür. Frederik'in babasına karşı olan isyanı, İngiltere Kralı 1. George'un kızı olan annesi Sophie-Dorothée'nin kendisine verdiği eğitimle de ilgilidir. Prens Frederik, İngiltere ile yakınlaşmayı hedefleyen bir anne ile, Alman prenslikleri ile ittifak arayan bir babanın etkisinde kalmıştır. Frederik'in babasına direnişini annesi ve kardeşleri destekliyordu. Entelektüel sahada da Frederik Mason Kardeşlerinden destek bekliyordu.

Frederik'in Hürmasonluğa verdiği destek, bir yandan Prusya aristokrasisini kontrol teşebbüsü ve Katolik Kilisesine karşı güç birliğini temin ederken, bir yandan da askeri başarılarla genişleyen Prusya'nın sınırlarını yeniden tanımlayacak bir kamuoyu yaratmaya yönelikti. Ancak, iş bununla bitmiyordu: entelektüel kral Frederik, döneminin hiç bir hükümdarının cesaret edemediği insani değerleri, özgürlükleri yerleştirmeye gerçekten inanıyor ve Masonluğu bu yolda etken bir araç olarak görüyordu.

• *Hürmason Frederik
ideal bir
Aufklärung mıydı?*

Prens henüz 26 yaşındayken yakın dostu Schaumburg-Lippe Kont'u, bir sohbet esnasında ba-

basına karşı Hürmasonluğu savununca, kendisine Mason olmak arzusunu belirtmişti. İngiltere'de tekris edilmiş olan Kont, İngiltere'de prenslerin Masonluğa olan yakın ilgilerini, (felsefe ve pozitif bilimlerde Masonluğun başarılarını) Frederik'e anlatıyordu. Schaumburg-Lippe Kont'unun delaletiyle, Hamburg'daki bir Locanın yolladığı delegasyon Prens'i Brunswick'de bir handa, 14 – 15 Ağustos 1738 gecesinde, dostu Wartlesben Kont'u Katte ile birlikte tekris etti. Frederik'in arzusu üzerine adayların tekrisinde hiç bir ayrıcalık uygulanmadı.

Frederik-Guillaume ülkeyi Pots-

Charlottenburg'da yakınlarını dahil ettiği bir Locayı kurdu. Aynı yıl Berlin'de Zu den Drei Welkugeln Locasının kurulmasını teşvik etti ve, tahta çıktıktan sonra artık hiç bir merasimi yönetmemesine rağmen, ömrünün sonuna kadar bu Locanın "Büyük" Üstadı kaldı.

1744'de Dresden ve Breslau'da (Silezya, günümüzün Polonya'sında) kurulan beş Loca, ana Locaları Zu den Drei Welkugeln'e bağlandı. Frederik, Prusya'nın diğer Localarına da destek vererek, 1761'de Büyük Üstat Kaymakamı olarak tayin ettiği von Printzen'in yönetiminde tüm bu Locaları aynı Büyük Loca çatısı altında topladı.

• *Baron von Hund'un
"Stricte Observance"
Riti Prusya'da önem
kazanmaya
başlayınca, Frederik
açıktan açığa liberal
Hürmasonluğa
desteğini verdi.*

1750'li yıllardan itibaren Rosicrucians'ler (Rose Croix – Gül Haç tarikatı) Prusya masonluğunu etkilemeye başladılar, 1751'de de von Hund'un Stricte Observance Riti kuruldu. Prusya Masonluğunda etkisini gösteren bu mistik ve alşimik akımlara, pozitivist Frederik radikal tarzda karşı çıkıyordu.

Sonuç

Prens Masonluğa girdiğinde, dünyanın kibar alemi değerlerinin dışında, kendisine gerçeği arama olanağını tanıyacak bir sosyal ortam arıyordu, dolayısıyla gizlilik gerekiyordu. Genç Prusya kralı Avrupa'da düşüncelerin dolaşımını temin etmek isti-

dam'daki sarayından yönetirken, Frederik Rheinsberg sarayında sanat ve felsefe ağırlıklı aktif bir hayat sürüyor, çevresini Kardeşlerle dolduruyordu. Prens, Kronpinzenloge (Şehzade Locası) Locasını kurarak Üstadı Muhteremi oldu ve tekris törenlerini bizzat yönetti.

Babasının ölümünden sonra 1740'da tahta çıkan Frederik,

yordu, bu da, Masonluğu hi-mayesinin altına almak gibi politik bir jest gerektiriyordu.

Frederik bâtil inançlara karşı ömür boyu süren bir mücadele verdi. 46 yıllık hükümdarlığı esnasında Masonluğu ile hep iftihar etti.

Ölümünden üç yıl sonra Büyük Fransa Devrimi'nde gelişen özgürlük, eşitlik, kardeşlik, tolerans ve rasyonalizm fikirleri ile kendi savundukları arasında fark olmadığını görebiliyoruz.

Avrupa'da Aydınlanma'nın kökenlerini araştıran Potsdam'da

"Forschungszentrum Europäische Aufklärung" Frederik'in felsefi, tarihi eserleri ile şiirlerini içeren 12 ciltlik antolojisini, modern yazılıma göre düzeltilmiş Fransızca orijinal metinleri ile Almanca tercümelerini içeren bir çalışma şeklinde yayınlama hazırlığındadır ■

Unde? Ubi? Quo ?*

Neden? Nerede? Niçin?

Nereden geliyorum?

Neredeyim? Nereye gidiyorum?

Bilmiyorum. Montaigne "Ne bileyim" dedi,

Ve bu noktada fikrine müracaat edilen tüm doktorlar, Böbürlenmeden fazlasını söyleyemezler.

Ancak, ben ki daha dün dünyaya atıldım

Her şeye rağmen, yanıtı nereden alabileceğim,

Gerekli bir varlıktan başka bir şey değil miyim?

Bu varlık vardır, her zaman vardı;

Gerek ruh olarak, gerekse de madde,

Bu noktaya da karşı çıkan yoktur.

Oysa, ben, zayıf ve çok sınırlı,

Cehaletimden her şeyin şaşırttığı ve kandırdığı,

Kişiliğimle, hissediyorum, istiyorum, düşünüyorum,

Hareketlerimde kendime bir hedef tayin ediyorum.

İster misiniz ki, Her şeyin ve varlığımın yaratıcısı

Kadir-i Mutlak Varlık

Bana akli verdiğinde

Kendisi hedefsiz ve iradesiz olsun?

Bana akıl verenin akli olmasın?

Peki, diyorsunuz, veba ve savaş,

Muhtelif acılar, maddi ve manevi,

Açlık, susuzluk, gut hastalığı ve böbrek taşı,

Çoğu zaman beşerin cellâdıdır.

Fırtınalar, dolu, gök gürültüsü,

Binbir zehir, depremler,

Siklonlar, tayfunlar, volkanlar,

Veryüzünü mahveden tüm bu fenalıklar,

Bir babanın çocuklarına hediyeleri midir?

Kutsal akli suçlamadan önce,

Kendi aklının eksiklerini idrak et,

Mükemmel insan, isyankâr atom.

Kadir-i Mutlak bu sınırı koydu,

Merakını kontrol etmek üzere;

Belki de seni karanlıkta bırakarak,

Bir kaç ışık hüzmelerini izleyerek,

Kendisine bazen gerçeği gösterdiğinde

Fazla kibirlenen bu aklın gururunu

kırmak istemiştir.

Ancak mutluluğunda eksik olan,

Fukara zekâna,

Tüm evren teorisini açıklamasıydı;

Ve yasalarını tasdik etmen için,

Tanrı sana sırlarını açıklamalıydı.

Kötülük nereden geliyor? Tetkik ettikçe,

Kaynağını hep daha az görebiliyorum.

Ne yazık ki aklım,

Dar ve sınırlı küresinde mahpustur.

Kör bir maddenin,

Tüm yaşamın ilk nedeni olduğunu düşünmek,

Aklıma ters geliyor ve beni çelişkiye düşürüyor;

Burada, absürd (saçma), orada izah edilemeyen:

İki engel de beni durduruyor;

Seçmek gerekir: absürd olan inanılmazdır;

Zoru tercih ediyorum:

Absürdü de size bırakıyorum.

*Frederik II'nin ölümüne yakın Tanrı'nın varlığı üzerine yazdığı şiir. (Orijinal Fransızca metinden C.L. tarafından serbest tercüme)

Büyük Frederik ile Voltaire arasındaki yazışmalarından örnekler:

Voltaire'den Frederik'e

.....Sans Souci ve Potsdam'da sözümün geçtiği günler nerede kaldı? İnanınız ki bu iki yıl yaşamımın en keyifli zamanı olmuştur.... Yaşamınızı büyüklük ve şeref içinde geçiriyorsunuz, ben de küçük ve karanlık küremde yaşamımın son yıllarını yaşıyorum. Yalnızca yalnızlık ve çalışmayı yaşıyorum: çevremde, bana tüm özgürlüğümü tanıyan beş – altı kişiden başkası yok, ben de onlara aynı tarzda davranıyorum: zira, özgürlüksüz cemiyet hayatı bir işkencedir.

Haklısınız, Sire; cesur ve bilge bir prens, parası, askerleri, yasaları ile, yalnızca aldatmak üzere var olan dinlerin yardımını almadan, tebaasını yönetebilir. Ancak, budala halk kısa zamanda kendine bir başka din yaratacağı bir taraftan hilekârlar, diğer taraftan da budalalar oldukça, bu böyle olacaktır. Bizim dinimiz dünyayı enfekte eden dinler arasında mutlaka en gülüncü, en absürdü, en kanlı olanıdır.

Bu aşağılık bâtil inancı yok etmekle Majesteleriniz beşeriyete sonsuz bir hizmette bulunacaktır. Bunu aydınlanmayı hak etmeyen ve her çeşit köleliği hak eden aşağılık ayak takımı için söylemiyorum; bunu namuslu insanlar, düşünen ve düşünmek isteyen insanlar için söylüyorum. Bu insanların sayısı çoktur; onların ruhunu siz doyurmalısınız, evlerinin çocuklarına beyaz ekmek vereceksiniz, siyah ekmeği de köpeklerle bırakacaksınız.

Frederik'ten Voltaire'e

Şiirlerimi tashih ettiğiniz için teşekkür ederim.... Şiir benim için bir rahatlatma vesilesidir. İstidatımın en kapalı olanlardan olduğumu bilmeme rağmen, kimseye zararı olmayan bu alış-

kanlığımdan çok zor vazgeçebilirim; kaldı ki, yazdıklarım onları göremeyecek olan halkımın da canını sıkmayacaktır.

Filozoflar apostolik (Papalıktan gelen) tahtın temellerini açıkça yıkıyorlar; büyücülerin büyü kitapları ile alay ediliyor; tarikat kurucularına çamur atılıyor; tolerans öneriliyor; her şey kaybedildi. Kiliseyi kurtarmak için bir mucize gerekli. Kilise korkunç bir beyin kanamasından mustariptir; onu toprağa vererek mezar taşını yazmak da sizin tevelliniz olacaktır.

Konu bu binaya temel olan ön yargıları yıkmaktır. Zaten olduğu gibi de yıkılmaktadır, ön yargıları kaldırdınız mı, yıkım hızlanacaktır. İşte Bayle'in yapmağa başladığı budur, İngilizler onu takip etmiştir, size düşen görev de onu tamamlamaktır. Savaş esnasında Breslau'da sari hastalıktan günde 120 kişi ölüyordu; kontesin biri, "Allah'a şükür, asilzadeler salgın hastalıktan muaf, yalnızca halktan olanlar ölüyor" dedi. İşte, bu kişilerin kendileri hakkındaki imajları böyle, sanki zulmettikleri halkı oluşturan molekülerden daha kıymetli moleküller vücutlarını oluşturuyor. Neredeyse tüm zamanlarda bu böyle oldu. Büyük monarşilerin veçhesi de böyle. Yalnızca zulme, baskıya maruz kalanlar bilir ve onlardan nefret eder. Refah içinde kemdilerini uyutmuş olan zenginliğin bu çocukları halkın çektiği eziyetlerin abartılmış olduğuna, adaletsizliklerin basit adli hatalar olduğuna inanırlar; ilk yargılama adil olsa, geri kalanı önemsiz kalır bu insanlara.

Voltaire'den Frederik'e

Dehânız değişmedi; yüksek aklı hikmetiniz her zamanki gibi hayal gücü ve neşe ile dolu. Son mektubumda Wessel'deki alaylarınızdan birinde görevli Morival adındaki genç subayınızdan bahsetmiştim; bu genç asil doğumlu ve çevresinde iyi ün sahibiydi. Kapüşen rahiplerini bir merasim esnasında selamlamadığı ve iki şarkı söylediği için yakılarak idam edilmesi âdil midir? Engizisyon dahi bu denli canavarca davranışlarda bulunmazdı. Dünya sahnesini azıcık seyrettiğimizde, zamanın yarısı gülmekle, diğer yarısı da dehşet içinde ürpermekle geçiyor.

Frederik'ten Voltaire'e

Politikadan o denli sıkıldım ki, dinlenme ve bilimsel çalışma zamanlarımda, onu unutmaya çalışıyorum; bu konjektürel sanatı, hayal güçlerini ihtimal hesaplarının dipsiz uçurumunda dolaştıranlara bırakmayı yeğliyorum.

Ahlâksız aşağılık düşüncelere karşı silâhlı güç etkisiz kalır; onlar ancak gerçeğin gücü ve parasal istifadenin çekiciliği ile yok edilebilirler. İzin verirseniz bu düşüncemi açayım:

Benim gibi düşünenlerle vardığımız ortak kanı, manastırların çok olduğu bölgelerde halkın bâtil inançlara kendini daha çok kaptırmasıdır: bu fanatizm yuvaları yıkılabildiği takdirde, halkın halen tapmakta olduğu bu objelerden daha uzak kalacağına ve bâtil inanışlara olan bağlarının geçen zamanla zayıflayacağına inanıyorum. Dolayısıyla, konu manastırları yıkmak, veya, hiç değilse, sayıca azaltmaktır.

Bu yönteme başvuracak her hükümet filozofların dostu olacaktır. En popüler bâtil inançların aslında tümüyle boş olduklarını açıklayacak ve bu açıklamalara karşı çıkacak mürailerin (hypocrites) sahte gayretkeşliklerini yüzlerine vuracak tüm kitaplardan yana çıkacaklardır.

İşte, Ferney* Patriarkı'nın tetkikine sunduğum küçük bir proje. Bu projeyi düzeltmek ve uygulamak onun işi olmalıdır. Din adamlarının gücü yalnızca düşünce bazındadır ve cahil halkın bilinçsiz inançlarına dayanır. Halkı aydınlatın, büyü bozulur.

*Voltaire İsviçre'nin Ferney kasabasında yaşıyordu.

Pargalı İbrahim Paşa, Rüstem Paşa ve Son Hazaryalı'nın yazarı Kardeşimiz Cahit Ülkü: "Sevgi zamanı sınırsızlaştırır"

Cahit Ülkü Kardeşimiz, 1941 yılında Ankara'da doğdu. İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'ni bitirdikten sonra Ankara'da serbest proje mimarlığı yaptı. 12 Eylül 1980 darbesi, siyasetle yakından ilgilenmesine neden oldu. 1983 yılı başlarında Bülent Ecevit ile tanıştı. 1984 yılında, kuruluş halindeki Demokratik Sol Parti'nin Yazışma Merkezi Sözcülüğü görevini Merkez Bankası eski başkanlarından İsmail Hakkı Aydınoglu ile birlikte üstlendi. Daha sonra kendi isteğiyle sözcülük görevinden ve Demokratik Sol Hareket'in

partileşme aşamasından ayrıldı. 1986 yılında İzmir'e yerleşti. 1992 yılından başlayarak, tarih konusunda bilgi birikimlerini notlar halinde toparlamaya, daha sonra da kurucusu ve yöneticisi olduğu bir yerel radyoda "Saklı Tarih" başlığı altında yayınlamaya başladı. Bu uğraş onu, daha kapsamlı ve bütüncül çalışmalara yönlendirdi. Cahit Ülkü'nün, "Pargalı İbrahim Paşa", "Rüstem Paşa" ve "Son Hazaryalı" adlı üç romanı bulunmaktadır. Halen 065 numaralı Ege Locası aktif üyesi olan Cahit Ülkü evli ve üç çocuk babasıdır.

Röportaj: Bülent Şenocak

Cahit Ülkü Kardeşim, 2001 yılında "Pargalı İbrahim" adlı romanınız yayınlandı. Bu ilk romanınız mı? Bundan önce, yazarlık konusunda başka denemeleriniz oldu mu?

Evet, ilk romanım. Sorunuzun ikinci bölümüne gelince; ortaokul çağlarında, çoğu Türk genci gibi şiirle ilgilendim. Divan tarzıyla yazdığım birkaç şiirim, 1960 ve 1961 tarihli Ajans-Türk Şiir Antolojisi'nde, daha sonra bir şiirim Dönemeç Dergisi'nde neşredildi. Bunun dışında, mesleki dergilerde az sayıda makalelerim basıldı. Yani, yazarlık konusunda önceden fazlaca deneyimli olduğum söylenemez.

Osmanlı Tarihi'yle ne zamandan beri ilgileniyorsunuz? Tarihi belgelere dayalı tez roman yazma fikri sizde ne zaman ve nasıl oluştu?

Orta ve lise öğrenim dönemlerinde, matematikten sonra en çok ilgimi çeken ders tarih idi. Lisedeki tarih öğretmenim, ders kitaplarında yazılanlara kuşkuyla ve eleştirel gözle bakma alışkanlığımı geliştirdi. Böylece, "Emin Oktay Tarihi" nin aslında ulus yaratmaya yönelik "Resmî Tarih" olduğu bilincine oldukça genç denebilecek yaşlarda ulaştım. Sanıyorum bu bilinç, olabildiğince geniş alanda tarama yaparak gerçeği öğrenme isteğimi kamçılıdı. Doğal olarak bu istek yaz-

ma sevgisiyle bütünleşince, insan tez üretmeye zorlanıyor.

Üç yıl içinde arka arkaya üç romanınız yayınlandı. Esas mesleği mimarlık olan bir kişinin, işlerinden arta kalan zamanda yazacak zamanı bulması hakikaten takdir edilecek bir şey. Bu iki uğraşı bir arada nasıl yürütüyorsunuz?

Bakınız sevgili Kardeşim, "sevgi" zamanı sınırsızlaştırıyor. Bence bir insanın sevme alanı ne denli genişse, anlamsız ya da boş geçen zamanı o denli daralır. Yaşamımıza şöyle bir göz atınca, bir saniyemizin bile boş

olmadığını sandığımız en yoğun dönemlerimizde dahi boşa harcanmış zaman çöplüğünün devasa yığını karşısında şaşar kalırsınız. Ben sevgi alanımın darlığından yakındığım için, aslında yapabileceklerimin KDV'sini bile yapamadığımı görüyorum. Lütfen bunu, kişisel yapabilirlik gücümün yüksek olduğu gibi bir iddia sahibi olduğuma vermeyin. Bence her insanda müthiş bir eylem ve yaratma potansiyeli gizlidir. Sevgi, işte bu potansiyeli kinetik enerjiye dönüştürüyor ve o zaman insan, sevdiği her şeyi gerçekleştirebilecek zamanı, hem de kolayca bulabiliyor. Olaya bu açıdan bakınca, zaman yaratma konusunda takdir edilecek yanımın bulunmadığını fark edebilirsiniz.

Romanlarınızda şiirsel anlatımınız, akıcı üslubunuz ve Türkçe'ye hâkimiyetiniz dikkat çekici. Dil haznenizin bu derece zengin olmasını neye borçlusunuz?

Söyleşimizin başında divan şiiriyle hayli ilgilendiğimi söylemiştim. Aruz vezni, insan kulağını sözcüklerin musikisine tutkun ve alışkın kılıyor. Üslubu-mu şiirsel ve akıcı bulduysanız, nedeni bu olabilir.

Dil hazinesi konusuna gelince, saygın dilbilimci-miz Sayın Doğan Aksan'a göre sokaktaki insan 500-600, aydınlar ise en çok 2000 sözcükle konuşuyor ve bir yazar tüm eserlerinde 10000 sözcüğe ulaşırsa anlaşılabilir oluyor. Bazı iddialara göre tüm eserlerinde en çok kelime kullanma rekoru Türkçe'de 6600 kelime! Aslında bu tablo, hem moral bozucu hem

Ünlü Romancı Cahit Ülkü Kardeşimiz, İzmir Vadisi Kardeşlerimizden Bülent Şenocak'la.

gurur kırıcı değil mi? Bu tablo, Türkçe'nin kısır ve anlatımda yetersiz bir dil olduğunu göstermiyor mu? Daha hazin olanı ise, insan sözcüklerle düşündüğüne göre, böylesine dar sözcük alanı, düşünce alanını da daraltmaz mı ve düşünsel alanda gelişmiş ülkeler oranında insan yücelişine katkıda bulunamayışımızın, aydınlanma çağının öncüleri arasında da yer alan düşünce adamlarımızın olmayışının, asırlar boyunca evrensel değerde eser üretmeyişimizin gerçek nedeni bu olamaz mı? Bunların hepsi yanıt bekleyen sorular! Ben bu sorulara yanıt aramak yerine, durumun böyle sorular sorduracak noktaya gelmesinde baş sorumlunun yazarlar ve aydınlar olduğunu düşündüğümünden, birey olarak bu sorumluluğu paylaşma

günahından gücümün yettiğince uzak durmayı yeğledim. İnanın sevgili kardeşim, defalarca sözlük okudum; hayır taramadım, notlar çıkararak edinebildiğim her sözlüğü baştan sona okudum. Böylece unutulmuş pek çok sözcüğü yeniden gün yüzüne çıkarmaya ve dil kurallarını hiçe saymadan yeni sözcükler üretmeye çalıştım. Bence yazar niteliğiyle okur karşısına çıkan kişinin savsaklanamaz sorumluluğudur dili, dolayısıyla düşünceyi ifade gücünü geliştirme çabası... Nitekim 3-5 yıllık uğraş sonucunda üç romanımda 11500 sözcük kullanarak sanırım önemli bir rekorun sahibi oldum.

Bu sayı, tarihsel romanların yanında günümüze ait konuları işleyen romanlar yazabildiğimde kolayca 13 bin'e ulaşabilir. Ama ben rekor peşinde değilim. Geçmişinde dikkate değer yazarlık deneyimi olmayan birinin, yalnızca sorumluluk üstlenerek sergileyebileceği sınırlı çabalarla dahi dilimize önemli katkılar sağlayabileceğini kanıtlamak istedim. "Dil zenginliği" diye nitelendirdiğiniz durum, bu çabamın sonucu olmalı.

"Pargalı İbrahim" adlı romanınız 2001 yılında yayınlandığında, kitabın arka kapağında, bu romanın "Masal Olmayan Masallar" adını verdiğiniz bir üçlemenin ilk kitabı olduğu belirtiliyordu. 2002 yılında, bu üçlemenin ikincisi olan "Rüstem Paşa" yayınlandı. Sizden üçüncüsü olan "II. Selim" adlı kitabı beklenirken, 2003 yılında "Son Hazaryalı" yayınlandı. Bu üçlemeyi tamamlamadan sizi bu romanı yazmaya yönlendiren nedir?

"Son Hazaryalı"nın konusu hayli zamandır zihnimin arka plânını meşgul ediyordu. Öte yandan, başlangıçtaki plânıma göre, "Rüstem Paşa", paşanın ölümüyle sonlanacaktı. Ne var ki bu roman varsayımından fazla hacimlenince, onu belli noktada kesme zorunluluğu doğdu. "Son Hazaryalı", II. Selim adlı romanın ana teması olacaktı. "Rüstem Paşa"da yazılamayanlarla çok önemseydiğim bu konunun aynı roman bünyesinde ele alınması hâlinde pek çok önemli noktanın dikkatten kaçması kaçınılmazdı. Üstelik bu süreçte ulaştığım bilgiler ve o bilgilerin sentezi "Son Hazaryalı"yı kendiliğinden bağımsız kıldı. Böylece "Sarı Selim" hem üçlemenin tamamlayıcısı, hem de "son Hazaryalı"nın devamı olacak.

'Son Hazaryalı' yayınlandıktan sonra büyük dalgalanma yarattı, "En Çok Satanlar"ın en başına oturdu. Fakat bu arada büyük tartışmalara da sebep oldu. Bazı yazarlar, sizi ciddi şekilde eleştirdiler ve romanınızda, Hazarya Yahudilerinin devlet kurmak için Osmanlı Sarayı'nı da içine alan

Bülent Şenocak ve Cahit Ülkü Kardeşler.

planları çerçevesinde bir Hazarya Yahudi'si olan Hürrem Sultan'ın Saray'a satıldığı, II. Selim'in aslında Kanuni'nin değil Hazaryalı bir asilin oğlu olduğu şeklindeki tezlerinize karşı çıktılar ve dayanağı olmadığını iddia ettiler. Bu konudaki görüşünüzü alabilir miyim?

Ne yazık ki bu eleştiriler, etiketi "Bilim Adamı" olanlardan geldi ve "Acımasız" olarak nitelendirdiğiniz eleştiriler, iddia ediyorum, kitabım okunmadan, soruyu soranın sorusuyla sınırlı bilgilerle yapıldı. Bu nedenle eleştirilerin ciddi olduğunu kabul edemiyorum. Diyorlar ki, "Arthur Koestler'in çalışması bilimsel değildir!" Dilerseniz önce bu yaklaşımı irdeleyelim: Truva'yı bulan Schlieman, babasının yaşgününde armağan ettiği Homeros'un kitaplarından bir şeyler seziyor ve

Truva hazinesini bulma hayaliyle büyüyor. O günlerde Truva'nın gerçekliğine inanan yok. Schlieman'ın amacı ne keşif ne de bilime hizmet; yalnızca zengin olmak! Ama onun Truva'yı buluşu arkeoloji dünyasına büyük şeyler katmış. Yaptıkları da asla ve asla bilimsel değil. Ne var ki kimse "Schlieman yaktı, yıktı, talan etti, bilim adamı değildi, yaptıkları, söyledikleri bilimsel değildi," diyerek bu buluşu göz ardı etmiyor. Tam tersi, onun buluşu arkeoloji biliminin başköşesine yerleştiriliyor. Arthur Koestler'in çalışmalarını ve romanımı okumadan bilimsel bulmadıklarını ileri sürerek bunca araştırmaya dayalı bulguları hoyratça bir yana iten bilim adamları(!), bunca bulguların hangi noktalarda neden doğru olmadığını kanıtlayan tek bir makale üretebilmişler mi? "Hazar İmparatorluğu" Cumhurbaşkanlığı Forsu'nda bir yıldızla temsil ediliyor. Sorarım size, bu uygarlık hakkında bilim adamlarımız hangi

araştırmayı yapmışlar, kamuoyunu ne kadar bilgilendirmişler? Ben elle tutulur tek bir eser bulamadım, bulan lütfen beni bilgilendirsin. Ayrıca, ele aldığım dönemde Osmanlı Tarihi'ne ilişkin yanıtsız ya da açıklama bekleyen hayli ilginç ve karanlıkta kalmış nokta var. Son Hazaryalı, bu noktalara en azından akıl sütununa uygun yanıtlar getiriyor. Peki, bu yanıtları irdelemeyen bilim adamları, neden daha önce bu konularda araştırma yapmamışlar?

Ben tarihçi değil, tarihle ilgili, kuşku duymayı aydınlanmanın itici gücü olarak gören, merakı, irdelemeyi insanlığın yüceliş nedeni olarak algılayan bir romancıyım. Üstelik romancı, sezgiyi hayli ileri götürmekte özgürdür. Tarihçiler, roman yazarının özgür bakış açısına değer vererek konuya bilimsel yöntemlerle yaklaştıklarında, mesnetsiz eleştiri oklarını uluorta savurmak yerine tamamlayıcı rolü üstlenirler.

Bu açıklamalarınızın bazı bölümlerine dayanarak, "Arthur Koestler'in "Onüçüncü Kabile" kitabında "Hazaryalılar Avru-

pa'daki Aşkenazlar'dır", "Hitler esasen Yahudileri değil 8'inci yüzyılda Museviliği seçen ve Avrupa'ya göçen Hazar Türklerini katletmiştir" tezlerine katıldığınızı ve dolayısıyla Koestler'den etkilendiğinizi söyleyebilir miyiz?

Bence, "etkilenmek" yerine, "Onüçüncü Kabile"den edindiğim bilgilerin diğer bilgi ve bulgularla birleşmesi sonucunda kafamda bir tezin belirlenmesi demek daha doğru olur. Üstelik Son Hazaryalı, Arthur Koestler'in tezine katkı ötesinde güç kazandırmıştır. Örneğin, Aşkenazların kökeni, Yahudi-Musevî kavramları arasındaki fark, Aşkenazlardaki Şamanist izler, Son Hazaryalı'ya özgü kanıtlardır.

Tezinizden yola çıkılarak İstanbul'da yaşayan Karaim'lerin 8. yüzyılda topluca Museviliği seçen Hazar Türkleri olduğu söylenebilir mi?

Kesinlikle söylenebilir. Bugünkü "Karaköy"ün adı, başlangıçta

"Karayköy" ya da Karaiköy idi. Karaylar, Karaitler, Karaimler eşanlamlıdır. Bugünün Polonya'sında asimile olmamış Karaimlerin yaşadığı bilinmektedir. Hatta şu anda Polonya Büyükelçiliği görevini yürüten kişi Karaitlerdendir. Karaitler, Hazar İmparatorluğu dağıldıktan sonra, onların bir kolu olarak Kırım'ın güney sahillerine yerleşip orada bir devlet kurmuşlardır. Onların bir kısmı Polonya üzerinden Doğu ve Orta Avrupa'ya, bir kısmı da Bizans döneminde İstanbul'a göç etmişlerdir. Bu yüzden 16.yy. da Kırım'ın güney sahillerine hâlâ "Hazeria" deniliyordu.

"Neden Tarih" konulu bir konferansınızda, "Önemli olan tarih kutsayıcılığı görevini üstlenmemektir. Daha da önemlisi, tarihi kendi ülkelerimizi yüceltmek adına kullanmamaktır. Tarih, eskiyle övünme aracı değildir" diyorsunuz. Bazı tarihçilerimizin sizi acımasız bir şekilde eleştirmesinin altında farkında olmadan genlerimize işlenen eskiyle övünme psikozunun etkisi olabilir mi sizce?

Tarih kutsayıcılığı, ait olunan ülkeye dalkavukluktan başka şey değildir. Şimdi, beni eleştirenleri dalkavuklukla suçlayamam. Bilimsel konuların ülkelerin yüceltilmesi için kullanılması sık görünür. Değişik dönemlerde, değişik ülkelerde beynini ve birikimlerini ideolojilere köle ederek etiketlerini erozyona uğratanlara rastlayabiliriz. Bu yüzden ülkemizde çok yaygın olarak "içeriksiz etiket" rahatsızlığı var. Ama ben eleştirilen şeyi okumadan, akıl süzgecinden geçirmeden, yapılan eleştirilerin geleneksel aydınimsı tembelliğinden kaynaklandığını sanıyorum.

Gazeteci Mehmet Barlas, sizi konu aldığı bir yazısında, "Gerçeklerden kaçıp, kendimizi olduğumuzdan farklı görmenin bir yolu da "İdeolojik Tarih"e sarılmak değil midir? Bunu devletler yaptığı zaman "Resmî Tarih" diyoruz. En kötüsü de, resmi tarihle ideolojik tarihin, toplumun bilincinde kaynaşıp "Tartışılmaz Doğru" halinde bilgileşmesidir" diyor. Siz resmî tarih hakkında ne düşünüyorsunuz?

Cemil Meriç'e göre "İdeolojiler insan idrakine giydirilmiş deli gömleğidir." Ne var ki insanlığı bu görüşü tarih boyunca hiç anlayamamış, hep ideolojiler üretip onların peşinden koşarak bu durumdan doping almış gibi düşünmenin tırmalayıcılığı yerine inancın konforunu seçip rehavete kapılmış, sonunda dogmanın batağına saplanmışlardır. Üstelik çoğu zaman aklının nasıl köleleştiğini fark etmemiştir bile.

Şaşmaz prensipler, kesin doğrular, inanmayı öncelikli zorunluluk olarak dayatan kurallar, kim tarafından vazedilirse edilsin, zamanın aşındırmasına dayanamazlar. Bütün kesin önermeler, akıp geçen zaman içindeki gelişmeler sonucunda eskiyip yenileriyle çatıştıklarında ve kaçınılmaz olarak yeniye yenildiklerinde, o fikirler, ideolojiler, dayatmalar adına ne dersek diyelim içtihadı kapalı o kesin doğrular, taraftarlarıyla birlikte hazin bir yalnızlığa mahkûm olarak tarihin tozlu arşivindeki yerlerini alırlar. Bu açıdan bakıldığında tarih, tartışılması yasaklanmış doğruların utanca bürünmüş yanlışlıklara dönüştüğü muazzam bir çöplüktür. Öte yandan kesin kurallar, onun dışında düşünenleri dışlamak için bilgisizlerin, ihtiraslarını yenemeyenlerin eline güç ve onlara olanak verir.

Doğru görünenin akıp geçen zaman içinde doğru olmayabileceğini kurum olarak bir tek Masonluk kavramış, bu yaklaşımını yüzyıllar boyunca aralıksız ve sadakatle uygulamış, sırf bu yüzden hep zinde ve yeni kalabilmiştir.

Ayrıca, tarihin ideoloji cendresinde siyasallaşması, tarih bilincinin gelişmesini ve insanın kendini bilmesini önler. "Resmî Tarih" aşagılık duygularını aşmak için kullanıldığında ise insan kendini yapmacık bir yücelme içinde hisseder. Ama aynadaki görüntüler gibi gerçekle ilintisiz öngörüler kazanarak büyüyen gençler, yarınların tasarımını yapamazlar, yurttaş olmaktan dünyalı olmaya geçemezler. Resmî Tarih'le, olay tarihinden düşünce tarihine yönelmek de olanaksızdır. Tarihe her bakış insanla ilgili bir değerlendirme olduğuna göre, ideolojiyle beslenmiş çarpık resmî tarih ile insanın geçmişteki etkinliğini anlayamayız ve geleceğin tasarımında rol alamayız. Son olarak şunu söylemek istiyorum: En korkunç şey "bilmemek değil, bildiğini sanmaktır." Çünkü yanlış bilgi açmazlar üretmekten başka işe yaramaz. Resmî Tarih, yanlış bilgi tezgâhında "bildiğini sanan" insanlar ürettiğinden, keskin dişli gelecek törpüsüdür.

Sizin kitabınızın son söz bölümünde de belirttiğiniz gibi,

kitabınızdaki tezlerinizi destekleyen, akıl ve bilim dışı olduğunu kanıtlayan, eksikleri gösterip düzeyli eleştiriler ve araştırmalar yapılacağına inanıyor musunuz?

Arthur Koestler, "Hitler, Yahudi değil Türk soykırımı yaptı!" dediğinde dünyada yer yerinden oynadı; ülkemizde tıs çıkmadı. Ama Son Hazaryalı, çok sayıda tezi, yanıt önerisini, önemli ya da önemsiz, hiç olmazsa bilimsel denebilecek verilere dayalı sarsıcı savları içeriyordu. Üstelik bu iddialarla bir mozağin kayıp bölümleri tamamlanıyordu benice. Bu yüzden kitabımın, inanç denemese de, az da olsa ses getirecek eleştiri ve araştırmaya kaynak olabileceğini hayal etmiştim.

Son olarak size, şunu sormak istiyorum. Son Hazaryalı adlı romanınızın son bölümünde II. Selim'in hayatını ele alacağınız "Sarı Selim" adlı yeni romanınızın ön hazırlıklarını tamamladığınızdan bahsediyorsunuz. Hem "Rüstem Paşa", hem "Son Hazaryalı"nın bilinçli olarak bırakılmış boşluklarını dolduracağınızı belirttiğiniz bu yeni romanınız ne zaman piyasaya çıkacak?

Romanlarımda bitiş tarihi belirlemek irademim sınırları kapsamında değil. "Sarı Selim" adını alacak yeni romanıma ilişkin malzemeler, başlangıçta yoğun olarak hazır. Beni çok heyecanlandıran bu romanın bir bölümü de yazıldı. Ne var ki hayli zamandır bir yazma zorluğu çekiyorum. Kitabın bitmesi bu zorluğu yenmeme bağlı.

Teşekkür ederim.

Başlangıcından Günümüze Türk Masonluğunda Ritüeller 1909 – 2004 (Çırac Derecesi)

Yavuz Selim Ağaoğlu
Kardeşimiz milli ritüelin
oluşumunu şöyle tarif
ediyor:

“ ... Masonluğun evrensel ilkelerinin yanı sıra, yerel özelliklerin de tamamlayıcı rol oynadığı unutulmamalıdır. Bu husus, Masonlukta her Büyük Loca'nın bağımsızlığı ilkesi ile birlikte değerlendirilirse, “Milli Masonluk” kavramı daha kolay anlaşılabilir. ...ritüellerin, içinde yaşanan toplumun ve çağın özelliklerine göre şekillenmesi son derece doğal bir olgudur. Bu konuda laiklik ve dilin kullanımına yönelik akımlar akla hemen gelen örneklerdir... Muh-telif toplumlarda farklı ritüellerin kullanılmasının sebeplerinden biri de budur. ...Yine de tüm bunların ötesinde şu hususun altını iyice çizelim: içinde yaşanan toplumun ve çağın özellikleri ne kadar değişirse değişsin, törenlerde ve ritüellerde ne şekilde farklılıklar olursa olsun, Masonluğun özü, konusu ve temel metodu her zaman aynı evrenselliği taşır. Önemli olan, varlığın kendi içinde bir dönüşüm yaşayarak bilgelik yolunda tekâmül etmesidir.”

Yazan:
Yavuz Selim Ağaoğlu
Izmir Vadesi Araştırma Locası Yayınları No.2
(A4 boyutunda, 1101 sayfa, ciltli)

Ağaoğlu, yabancı dil veya eski yazı ile yazılmış orijinal metin kopyalarını, günümüz Türkçe'sine çevirilerini, birbirlerinden farklı olan taraflarını inceleyerek kitabına aldı. Kitapta, ilk kuruluşta kullanılan ritüellerin 1935'e kadar olan gelişmelerini, 1948 uyanış ritüellerinin 1956'da nasıl değişmeye başladıklarını, 1965 olaylarının etkisini, intizam arayışında yapılan düzeltmeler, 1971 sonrası genel düzeltmeler, yabancı ritüellerde örf ve adetleri-

mize uymayan bölümlerin ayıklanmasını, Öztürkçe denemelerini izleyebiliyoruz. Örnek olarak, Loca açılışında Üstad-ı Muhterem'in orta sütununun ışığını yakarken kullandığı kelimelerin evresini şöyle izleyebiliriz:

- Akıl ve Hikmet çalışmalarımızı yönetsin.
- Akıl-ı selim çalışmalarımızın rehberi olsun.
- Akıl ve Hikmet hareketlerimizin rehberi olsun.
- Akıl ve Hikmet inşaatımıza rehberlik etsin.
- Akıl ve Hikmet işlerimizin rehberi olsun.
- Bilgelik öncümüz olsun.
- Mabedimizi yapmak için akıl bize yol göster-

sin.

- Mabedimizi yapmak için akıl ve hikmet bize yol gösterebilir.
- Akıl ve Hikmet mabedimizi yapmak için bize yol gösterebilir.

Farklı bir örnek “vâsiyetname” konusunda verilebilir: Zaman içinde kullanılan terimler: İmtihan Kâğıdı, Sual Varakası, İmtihan Varakası, Vasiyet Kâğıdı, Vâsiyetname şeklinde değişmiştir.

Sonuç: Bu kitap, ritüellere meraklı olan her Kardeşin kütüphanesini süslemelidir.

İki satır ve "bir masonik hayat hikâyesi" Yunus Çimento ve Yunus Kardeş

● Osman Balcıgil

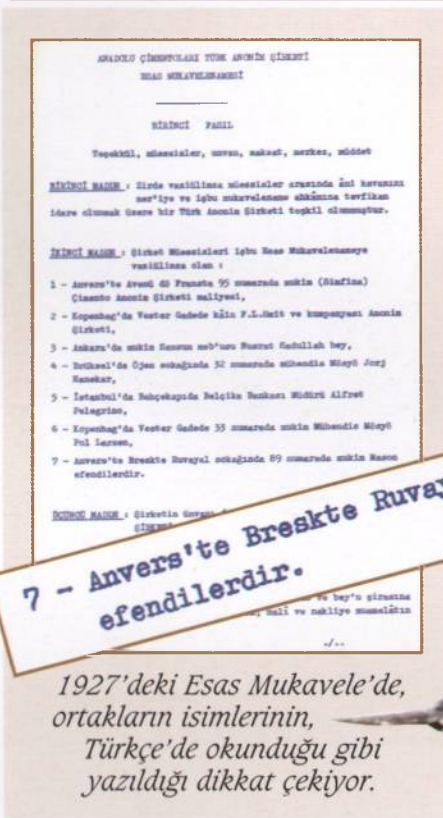
1927'de Belçika'da faaliyet gösteren bir şirket Türkiye'de yatırım yapmak ister. Ankara'da yaşamakta olan Samsun Milletvekili Nusrat Sadullah Bey, İstanbul'daki Belçika Bankası'nın Müdürü Alfret Pelagrino, Kopenhag'da yaşamakta olan Mühendis Pol Larsen, Brüksel'de bulunan Jorj Hanekâr bu ortaklığa katılmayı kabul ederler. Bunlara, Anvers'te Breskte Ruvayal Sokağı 89 numarada mukim **Mason Efendiler** de katılır.

Yıllardan 1927'dir...

Türkiye'de Masonluğun uykuya yatacağı 1935 yılına daha 8 yıl vardır.

Bu yıllarda Türkiye'de Masonluk altın dönemini yaşamaktadır. Sözgelimi, Türkiye Büyük Mâşrıkı'nın da üye olduğu Uluslararası Masonluk Birliği sekizinci genel toplantısını bu altın yıllarda, 1932'de İstanbul'da yapar.

İşte bu yıllarda Kardeşlerimiz, Avrupalı Kardeşleriyle masonik temalarının yanı sıra ticari birliklere de gitmektedirler.

1927'deki Esas Mukavele'de, ortakların isimlerinin, Türkçe'de okunduğu gibi yazıldığı dikkat çekiyor.

1927'de Fransa'da faaliyet göstermekte olan bir Fransız çimento şirketi ve Almanya'daki iş ortağı, Türkiye'ye çimento alanında yatırım yapmak ister. Ankara'da yaşamakta olan Samsun Milletvekili Nusrat Sadullah Bey, İstanbul'daki Belçika Bankası'nın Müdürü Alfret Pelagrino, Kopenhag'da yaşamakta olan Mühendis Pol Larsen, Brüksel'de bulunan Jorj Hanekâr bu ortaklığa katılmayı kabul ederler. Bunlara, Anvers'te Breskte Ruvayal Sokağı 89 numarada mukim Mason Efendiler de katılırlar.

Yanlış okumadınız: Anvers'de bulunan Mason Efendiler de bu şirketin ortağı olurlar.

Bu okuduklarınızın Anadolu Çimentoları Türk Anonim Şirketi'nin Esas Mukavelesinde iki satır olarak yazıyor. Ve bakınız söz konusu mukaveledeki bu iki satır bizi nasıl "bir masonik hayat hikâyesi"ne götürüyor:

Hikâyemizin kahramanı, Meşale Locası 1. Nazır'ı Yunus Özden Kardeşimiz anlatıyor:

"1927 yılında, Belçika'da yaşayan Mason Biraderlerin de ortaklar arasında bulunduğu bir grup, Türki-

ye'de yaptıkları araştırmalardan sonra, en uygun yer olarak gördükleri Kartal ile Pendik arasında, deniz kenarında bir çimento fabrikası kurmaya karar verirler. O tarihte, bırakın şimdiki sahil yolunu, eski minibüs yolu bile yoktur.”

1929 yılına gelindiğinde fabrika kurulmuştur. O tarihlerde, her dakika yunus balıklarının selamladığı bomboş bir sahile sahip olması nedeniyle Belçikalı Mason Kardeşlerimiz Anadolu Çimentoları T. A. Ş'ne logo olarak “yunus” balığını önerirler. Bu logo o kadar beğenilir ki, zaman içinde, fabrikanın adı “Yunus Çimento” olarak anılmaya başlar.

II. Dünya Savaşı yılları

Yunus Çimento'ya, İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından Belçika'lı bir genel müdür atanır.

Bakınız, Yunus Özden Kardeşimiz, bu genel müdüre ilişkin olarak neler hatırlıyor:

“1940 'lı yıllarda, işgal altındaki Belçika'da, Nazi'lerin başına bela olmuş bir direnişçi...

Moustache , yani Bıyık... Adı, değişmiş haliyle Monsieur Maurice Depuis... Patlayıcı uzmanı, pos bıyıklı bir demiryolu kundakçısı... İkinci Dünya Savaşı'nın hemen ardından, kendisinin ve ailesinin can güvenliği kalmadığı için Biraderleri tarafından yurtdışına gönderilmek isteniyor. Önünde iki seçenek var:

Biri Mısır , diğeri Türkiye. Kardeşimiz Maurice Depuis, seçimini Türkiye olarak yapmış ve sonunda da Yunus Çimento'nun, deniz kenarındaki dört lojmanından birine yerleşmiş...”

Moustache'nin Türkiye'ye gelişiyile Yunus Kardeşimizin babası ve Kardeşimiz Hasan Özden'in, 1 nu-

maralı İdeal Muhterem Locası'nda tekris olduğu yıllar aşağı yukarı aynı yıllardır. Oğlu ve Kardeşi Yunus Kardeşimiz gibi Saint Joseph Lisesi mezunu olan Hasan Özden mükemmel Fransızcası nedeniyle Belçika'lı Kardeşlerimizin yönetimindeki “Yunus Çimento” da işe başlar... Bir süre sonra Yunus'un amcası ve Kardeşimiz Tokay Özden'de aynı fabrikaya girer...

İki Kardeş, her sabah Feneryolu'ndan trenle yola koyulup, “Yunus”ta iş başı yapmaktadırlar...

1935 yılında Masonluk uykuya girdiğinden, Kardeşlerimiz için Yunus Çimento'ya gitmek, sadece bir işte çalışmak değil, aynı zamanda Kardeşlerinin de bulunduğu bir Mabete gitmek gibidir.

Cevizli'deki Tekel Enstitüsü Kütüphanesi'nin çalışanları da aynı treni kullanmaktadır. İki Kardeş bu grupla arkadaşlık tesis eder.

İsmi Yunus Çimento'dan alan Küçük Yunus (üstte solda) çocukluğunu fabrikanın Hansel Gretel vari lojmanlarında büyük bir mutluluk içinde geçirir (solda). Yunus Kardeşimiz bugün 74 numaralı Meşale Locası'nın 1. Nazırı olarak görev yapıyor (üstte sağda).

Yunus Kardeşimizin babası Hasan Özden Kardeş.

Genel Müdür Yardımcısı Ömer Sadık Akalan Kardeş.

Cemil Parman, Sedat Toydemir, Hasan Özden, "Moustache" Kardeşler bir fabrika yemeğinde...

Gerisini Yunus Kardeşimiz'den dinliyoruz:

"Bir sabah, Tekel Kütüphanesi grubundan genç bir hanım, babamın kulağına, yakasındaki rozeti işaret ederek 'Siz Mason musunuz?' diye sorar."

İleri Sokak'ta "bir bina"

Yunus Özden'in dedesi ve anneannesi 1939'da evlenmişlerdir. Dedesi o yıllarda Kadıköy'de, Halk Evi'nde tahsildarlık yapmaktadır. 1935 yılında Masonluğun "Uyku Dönemi" başladığında, Bahariye Caddesi İleri Sokak'taki "bir bina" CHP'ye verilmiştir. Halk Evi'ndekiler, Yunus'un çok da varlıklı olmayan dedesine, "bu bina boş duracağına, al aileni gel, alt kata yerleş, bir süre kiradan kurtul" derler.

Kardeşimiz'in annesi Tuba Hanım, Masonluğun Uyku Dönemi'nde CHP'ye devredilen o binada doğar.

İsterseniz devamını Yunus Kardeşimiz'den dinleyelim:

"Evdeki dolaplardan birinde, üzerine ampuller takılı, paslı büyük bir çember varmış. Annem bu çemberin ortasındakinin gönye ve pergel olduğunu ileriki yıllarda anneannemden öğrenmiş... Daha birçok şey varmış o dolapta; kum saati, mala... Annemin o ev ile ilgili hatırladığı bir önemli konu da anneannemin duvarları siyaha boyalı pence-

resiz küçük bir "oda"yı kiler olarak kullanması. Bahariye İleri Sokak'taki bu bina ile ilgili olarak rahmetli anneannem anneme sonraları 'O bina Masonlara aitti kızım' demiş."

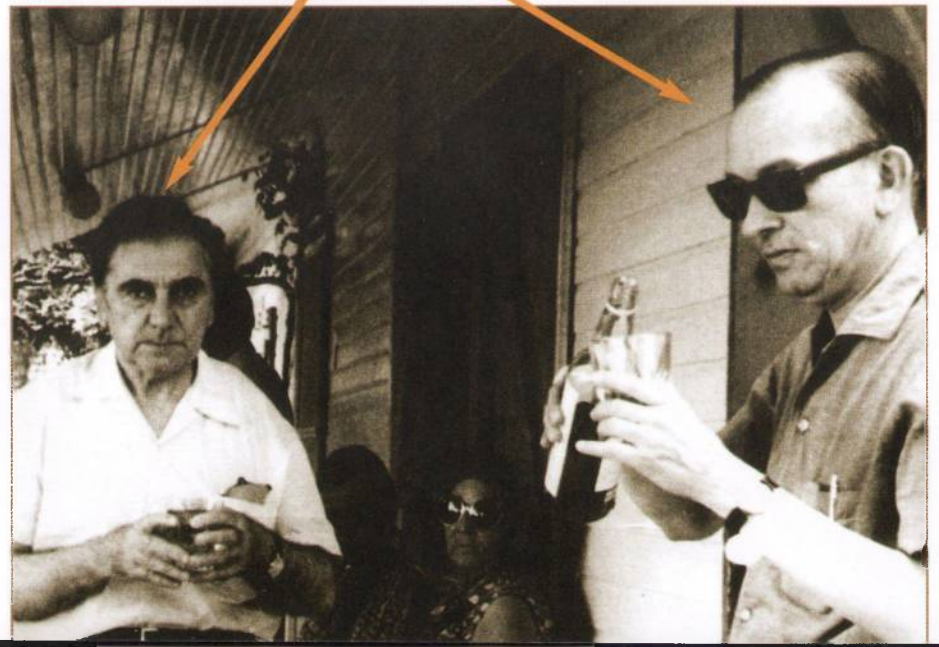
1958 yılında Yunus Özden'in babası ve Kardeşi Hasan Özden, Tuba Hanım'la evlenir. Gönye ve Pergel bir aşkın başlangıcı olmuştur. Evli çift Çimento Fabrikası'nın yöneticileri tarafından sevilmekte ve desteklenmektedir. Yunus Çimento'da boşalan bir lojman genç çifte tahsis olunur. Yunus Kardeşimizin amcası ve Kardeşi Tokay Özden de aynı lojmanda yaşamaya başlar.

Yunus Kardeşimiz anlatıyor:

"Hatırlayacaksınız, birinci lojmanda Moustache ve ailesi kalıyor.

İkincisine bizimkiler yerleşirler. Ardından üçüncü lojmana, ileride İdeal Locası'nda Ustad-ı Muhterem'lik yapacak olan Ömer Sadık Akalan taşınır. Zaman içinde, fabrikaya yine İdeal Locası'nda tekris olan Ümrân Levent, onu takiben fabrikanın avukatlığını üslenen Sedat Toydemir ve ardından Cemil Parman Kardeşlerimiz gelirler. Yine sektörlere alakalı olarak Tarık Ziyal ise fabrikanın müdavimleri arasındadır. Dolayısıyla ben, metrekaireye bol Mason düşen ve Masonların adını verdiği Yunus'ta, 'Hänsel & Gretel'in evine benziyor' denilen, tek katlı, tamamen ahşap, kırmızı kepenkli, dört lojmandan birinde doğarım ve adım Yunus konur."

Samim Aksu ve Hasan Özden Kardeşler

Yunus Kardeşimiz çocukluğuna dair neler hatırlıyor:

- Ofislerin kapılarına rüzgârda çarpmasın diye, taş ocağından getirttikleri ve küp şeklinde hazırlattıkları "Hamtaş"ları koymuşlardı... Bu taşlardan lojmanların kapılarında da vardı. Bu taşlar için "Hamtaş" ifadesini kullanıyorlardı. O zamanlar ben çimento üretiminde kullanılacak "pişmemiş taş" dediklerini zannediyordum. Bizim eve her gelen erkek, "Şu taşları halâ yontmamışsın Yunus" esprisini yapıyordu.

- Parmak koparma numarasını altı yaşımdayken Tarık Ziyal Kardeşimden öğrendim. "Taş yontarken koptu" demişti. Süper numaraydı. Bir de telefon numarasını şöyle söylerdi Ziyal Kardeş: "Kadıköy'den 14.30 vapuru." Yani 36 14 30. O zamanlar altı rakamlı numaralar. 36 ile başlıyorsa Kadıköylü'ydün. "Öğreteceğin şeyleri benzetmelerle, sembollerle öğret, akılda kalır" derdi.

- Satranç oynamayı babamdan ve Sedat Toydemir'den öğrendim. Bir gün "Gel sana da hayatın siyahını beyazını öğretilim" dediler.

- Çok küçük yaşlarda annemi ve komşu hanımları gerçekten hemşire zannediyordum. Ama hepsi evde oturan, hastaneye gitmeyen, iğne yapmaktan aciz, garip Hemşirelerdi bizimkiler. Hafta sonları da bir o kadar Hemşire daha geliyordu lojmanlara.

- Babamın, Maurice Depuis Kardeşimizin ve Cemil Parman'ın Browning marka, 22 kalibre, yivli, bir tüfekleri vardı. Bazı hafta sonları lojmanların arkasında hazırladıkları hedef tahtasına atış yaparlardı. Hedef tahtasında üç adet yuvarlak vardı ve bu yuvarlaklar eşkenar üçgen oluşturuyordu.

- İkinci Dünya Savaşı sırasında, büroda çalışanlar ve yanındaki lojmanlarda oturanlar için bir sığınak inşa edilmiş. Bu sığınak lojmanların arkasında yer alıyordu, yeraltında yüz metrelik bir tünel. Küçükken, hiç kullanılmayan, ışıksız, karanlık bu tünelden korkardım. Bu karanlık tünelden korktuğumu fark eden Sedat Toydemir "Her şeyi affederim, karanlıktan korkmanı affetmem" demişti.

- Amcam Tokay Özden'le, ben on yedi yaşına gelene kadar aynı lojmanda kaldık, babamla yüksek sesle tartıştıklarını hatırlamıyorum. Muhteşem bir ilişkileri vardı. Ondandır hep çok şeyler öğrendim.

Tokay Özden, Cemil Parman ve Sedat Toydemir Kardeşler.

- Lojmanların altı dönümlük arazi-
sindeki çimler, çiçekler, sebze ve meyveler sonbaharda sığırcıkların gelmesiyle, kuş pisliğinden ötürü sararıp yanıyordu. Akşam saatlerinde çam ağaçlarına yuvalanan bu kuşların kaçırılması işini büyük bir zevkle Maurice Depuis üstlenirdi. Taş ocağından getirdiği dinamit lokumlarını, herhalde eski günlerini anarak, minik ve zararsız ses bombaları haline getirerek patlatıyordu.

Sahi, ne oldu Moustache'a?

"1974 yılında, bir yaz günü Maurice Depuis Ebedi Maşrıka intikal etti. Vasiyeti üzerine bir Müslüman

mezarlığına, minibüs yolu üzerindeki Kartal Devlet Mezarlığı'na gömüldü. Mezarlık yöneticileri önce itiraz etmişler. 'Hristiyan birisini gömemeyiz buraya' demişler. Sonra bir çözüm bulmuşlar. Mezarlık arazisinden Cevizli'ye doğru, sadece O'nun için bir kişilik bir 'çıkma' yapmışlar. On bir yaşımdaydım toprağa verildiğinde. Beş altı yıl sonra, mezarlığın arazisi büyütülünce Sevgili Kardeşimizin mezarı isteğine uygun Müslüman mezarlığının içine girmiş oldu. Enteresandır, toprağa verilirken, Maurice Depuis ismini gören ve rastlantı olarak oradan geçmekte olan bir papaz da arabasını sağa çekip mezar başında dua etmişti."

Peki geriye bakıp düşündüğünde, şanslı hissediyor mu kendini Yunus Kardeş:

"Gerçekten şanslı bir çocukluk dönemi geçirdim."

Ya tekrisi? Nasıl tekris oldu acaba Kardeşimiz ?

"1983 yılında, ben yirmi yaşımdayken, babam Ebedi Maşrıka intikal etti. Bana Mason olduğunu söylememişti.

Vefatından sonra öğrendim. Kanser teşhisiyle hastaneye yatmadan hemen önce bazı yayınları Sedat Toydemir'e, Cemil Parman'a ve amcama vermiş.

1994 yılında Sedat Toydemir beni teklif etti ve kabul edildim. Bir süre sonra, Toydemir Üstat babamın kendisine emanet etmiş olduğu bazı kitapları ve Yunus Çimento ile ilgili bazı dokümanları bana geri verdi. Bunların içindeki en önemli doküman, kuşkusuz, şirket ortağı olarak "Mason Biraderler" diye bir kaydın yer aldığı Yunus Çimento'nun Kuruluş Sözleşmesi'dir."

Atatürk Pulları

1922'den 1938'e

Yurtta Sulh, Cihanda Sulh...

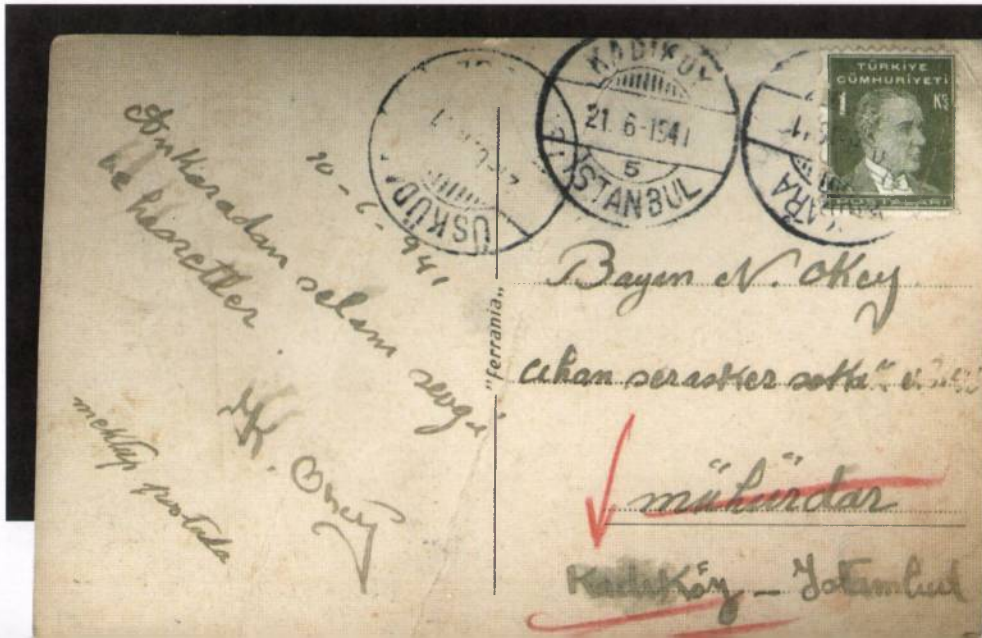
20 Kasım 1922'de Lozan'da, sonunda Lozan antlaşması ismiyle tarihe geçecek konferans başladı. Toplantılar tahminlerin üzerinde uzun sürdü ve neticede 24 temmuz 1923'de imzalandı. 23 Ağustos 1923'de Büyük Millet Meclisinde kabul edildi. 29 Ekim 1923'de Cumhuriyet ilan edildi.

Bütün bunlardan sonra 1 Ocak

1924 tarihinde 8 puldan oluşan Sulh Hatırası isimli pullar 25.000 tirajla İstanbul'da Düyunu Umumiye matbaasında bastırılarak tedavüle çıkarıldı.

Bu pulların 2 büyük özelliği vardır. Birincisi bu pul serisinin adı Lozan pulları, Zafer pulları, Cumhuriyet pulları değildir. Yurtta Sulh, Cihanda Sulh diyerek banışa gönül vermiş bü-

yük Atatürk'ün özlemini çektiği şekilde Sulh Hatırası pullarıdır. İkincisi ise üzerinde Atatürk'ün resmini taşıyan ilk pullar oluşudur. Bu pullar Çanakkale savaşlarının kahramanı olduğu için, Türkiye Büyük Millet meclisini topladığı için, Kurtuluş savaşını kazandığı için değil ülkesine Sulh getirdiği için çıkarılmıştır. Sulh hepsinden üstün görülmüştür.

1931-1932 yıllarında

Damga matbaasında bastırılan Atatürk posta pulları aynı tipte çeşitli değer ve renklerde 1953 yılına kadar devam etmiş ve aynı resim 10 farklı seride kullanılmıştır.

İkinci Türk Tarih Kurultayı

20 Eylül 1937'de 2. Türk Tarih Kurultayı için 100.000 tirajlı 4 pulluk seri Damga Matbaası'nda basılır.

*Latin
alfabesiyle
basılan
ilk pullar*

1925 yılında yeni bir emisyon yoktur. 1926 -27-28-29 yıllarında çıkan pullarda Arap harfleri kullanılmaktadır. Bu pullarda Latin alfabesi harfleriyle Türk Postaları ibaresi vardır. 1929 yılında ilk kez Arap harfleri kullanılmamış ve Türkiye Cumhuriyeti ibaresi yer almıştır. Bu seri 4. Londra baskısı adıyla anılan posta pullarıdır. 500.000 seri olarak Londra'da Bradbury Wilkinson matbaasında bastırılmıştır.

1938

29 Ekim 1938'de Cumhuriyetin 15. yılı için 100.000 tirajlı seri İsviçre'de bastırılır.

**10. Yıl
Hatırası**

29 Ekim 1933'de Cumhuriyet'in 10. yılı hatıra pulları basılır. Bu Cumhuriyet'in kuruluşu ile ilgili olarak basılan ilk hatıra serisidir.

İzmir Fuarı Anısına 1938

20 Ağustos 1938'de 12. İzmir Fuarı hatıra serisi İsviçre'de Courvoisier Matbaası'nda 100.000 adet olarak bastırılır.

10 Kasım 1938

Atatürk'ün ölümü için derhal bir seri pul çıkartılmak istenir. Vakit yoktur. 3. Atatürk posta serisi pulları üzerine siyah bir bant çekilip üzerine 21-11-1938 yazılarak sürşarj yapılır ve Atatürk Matem Serisi olarak tedavüle çıkarılır.

Hemen birkaç gün içinde bu pulların içinde 8 kuruşluk koyu mavi renkli olanlarının arasına 8 kuruşluk açık mavi olanların da karıştığı fark edilir.

10 tabaka yani 1000 adet açık mavi pul da piyasaya sunulmuştur. Sayıları sadece 1000 adet olanların fiyatı yükselir. 6 puluk Atatürk Matem pulları serisi bugün 22YTL iken açık renkli mavi 8 kuruşluk pulun tek başına fiyatı 600 YTL dir.

Necdet Kalay (1932-1986)

Resim'deki Şiir

Günümüz Türkiye'sinin önde gelen ressamlarından Necdet Kalay, ilk resim çalışmalarına, Heykeltraş Faruk Morel ve ressam Şeref Akdik'le başladı.

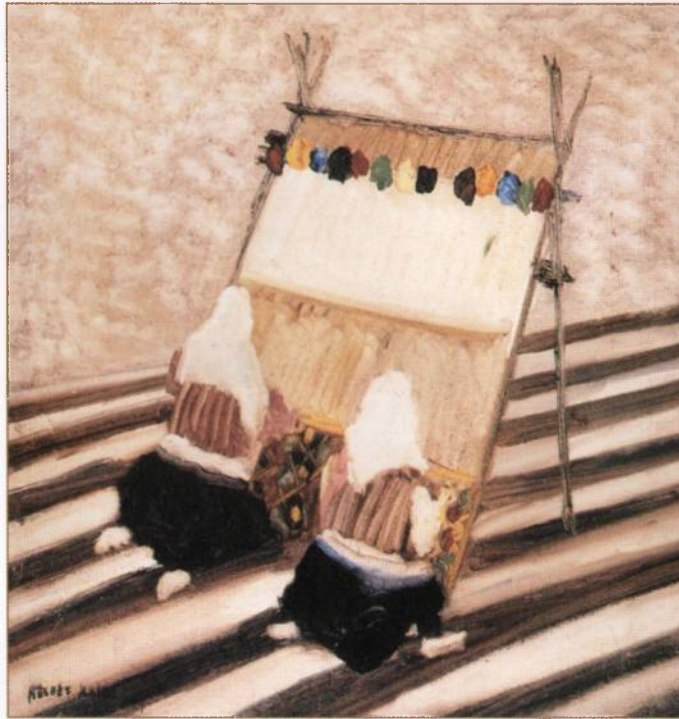
1954 - 1957 yılları arasında D. G. S. Akademisi'ne devam etti.

1960'dan itibaren, yurtiçinde başta İstanbul, Ankara, Bursa, İzmir olmak üzere Mersin, Elazığ, Diyarbakır ve Trabzon'da çeşitli sergiler açtı. Özellikle 1970'li yıllarda ilgi odaklarından birini oluşturan sanatçı, İstanbul ve Anadolu görünümünü geniş fırça tuşları ve spatülle yansıttığı resimlerinde, yorumu ön planda tutan, peyzajı ana çizgileriyle sunmayı amaçlayan ve yer yer dekoratif yönü belirginleşen, özgün bir anlayışın sahibi olarak kendini resim dünyasına kabul ettirdi.

Cumhuriyet'in 50.yılında açılan yarışmada başarı ödülü kazanan Necdet Kalay'ın, İzmir, Ankara, Arsonwal-Paris müzelerinde, Unesco'da, New York Birleşmiş Milletler Daimi Temsilciliği'nde, Nato temsilciliklerinde, Londra, Paris, Pekin, Belgrad Büyükelçilikleri'nde, yurtiçi ve yurtdışındaki çeşitli özel koleksiyonlarda eserleri bulunuyor. Sanatçımızın bir tablosu, 1973 yılında Cumhurbaşkan-

Kalay ağırlıklı olarak Haliç'te gemiler, mavnalar, çatanalar ve sisli İstanbul günlerini resmetti.

lığı tarafından Polonya Başbakanı'na armağan edildi.

Necdet Kalay'ın resim dünyasındaki kişiliğini ortaya koyması 1970 sonrası çalışmalarıyla oldu; bu çalışmaları ölünceye kadar (1986) devam etti.

Necdet Kalay'ın resimleri kendine özgü şiirsel uslupta ve duyarlılıkta. Tuvali kısmen boş bırakıyormuş etkisi uyandıracak bir tarzda çalışmış olması bu etkiyi sağlıyor.

Sanatçımızın en iyi kullandığı renk, beyaz.

Kalay ağırlıklı olarak Haliç'te gemiler, mavnalar, çatanalar ve sisli İstanbul günlerini resmetti. Kendine özgü diliyle ve fırçasıyla bir seri oluşturacak olan Anadolu evleri özellikle Safranbolu evleri, Bursa, Göreme, Ürgüp görünümüleri ön plana çıkar. En önemli serisi "Kurtuluş Savaşı" ile ilgili olanlardır ki anlatılmaz, her bir fırça darbesi, sanki onun o anı yaşıyormuşcasına hoyratça attığı darbelerde gizlidir.

Anadolu insanını resmeden bir güzelliği de vardır tuvalinde.

Necdet Kalay bir "Mason" du. 12.04.1972 tarihinde 37 numaralı Devrim Locası'nda tekeris oldu. 25.04.1973 tarihinde Kalfalı'ya geçti, 20.11.1974 tarihinde Üstathı'ya yükseldi. 04.05.1978 tarihinde istifa etti.

18 – 23 Temmuz tarihleri arasında Polonya'nın Sopot kentinde yapılan uluslararası senyörler briç şenliğinde, Ali Yalman Kardeşimiz partneri Ergun Bankoğlu, Polonyalı Z. Pinkiewicz ve A. Sakovski ile birlikte dörtlü takım birinciliğini kazandılar. Bu turnuvadan, Ali Yalman'ın kaleminden bir kötü ve bir iyi el:

1. Kötü el: Eliniz: ♠ RDx, ♥ ARV, ♦ D10xxx, ♣ xx ; Rakip 3 SA oynuyor: ♥ R atak ediyor-sunuz, yer açılıyor: ♠ Vxx, ♥ xx ♦ xx ♣ RDxxxx ; partner ♥ 10'luyu atıyor. Ne devam edersiniz? Sizde 15 puan var, yerde de 6; oynayanda da 15 – 16 puan varsa, partnere en çok 4 – 5 puan kalıyor. Partnerde hem ♥ Dam hem de ♠ As olamaz. 10'lu renge devam talebi mi? yoksa ♠ apeli mi? Bu elde, apel sisteminizin yetersizliğinden ne yapacağımızı bilemedik ve mahcup olduk. Partnerin eli: ♠ A10xx,

♥ 109763, ♦ xx, ♣ xx. ♥ oynayınca rakip 6 Trefl, 2 Karo ve bir de Kör alarak oyununu yaptı, oysa Pik devamında 3 batabiliyordu.

2. İyi el: Güneyde eliniz: ♠ ARDxxxx, ♥ R, ♦ Rx, ♣ Dxx; 1 ♠ açtınız, Batı 3 ♥'le araya girdi (uzun ve zayıf Körler), partnerin 3 ♣ cevabına 6 ♣ diyorsunuz. Partnerin eli: ♠ xxx, ♥ Dxx, ♦ AVxx, ♣ Axx. Atak: ♥ As ve ♣'e devam. Nasıl oynarsınız? (İpucu: ♦ Dam ve ♣ Rua'nın her ikisi de Doğu'da. Dört el şöyle:

Kuzey	
♠ x x x	
♥ D x x	
♦ A V x x	
♣ A x x	

Batı	Doğu
♠ x	♠ x x
♥ A V 10 xxxx	♥ x x
♦ x x	♦ D x x x x
♣ x x x	♣ R V x x

Güney
 ♠ A R D xxxx
 ♥ R
 ♦ Rx
 ♣ D x x

Güney sonuncu Pik'i çektiğinde Doğu sıkışıyor. Karo atarsa, yerdeki tüm Karolar, Trefl atarsa, D Trefl metr oluyor.

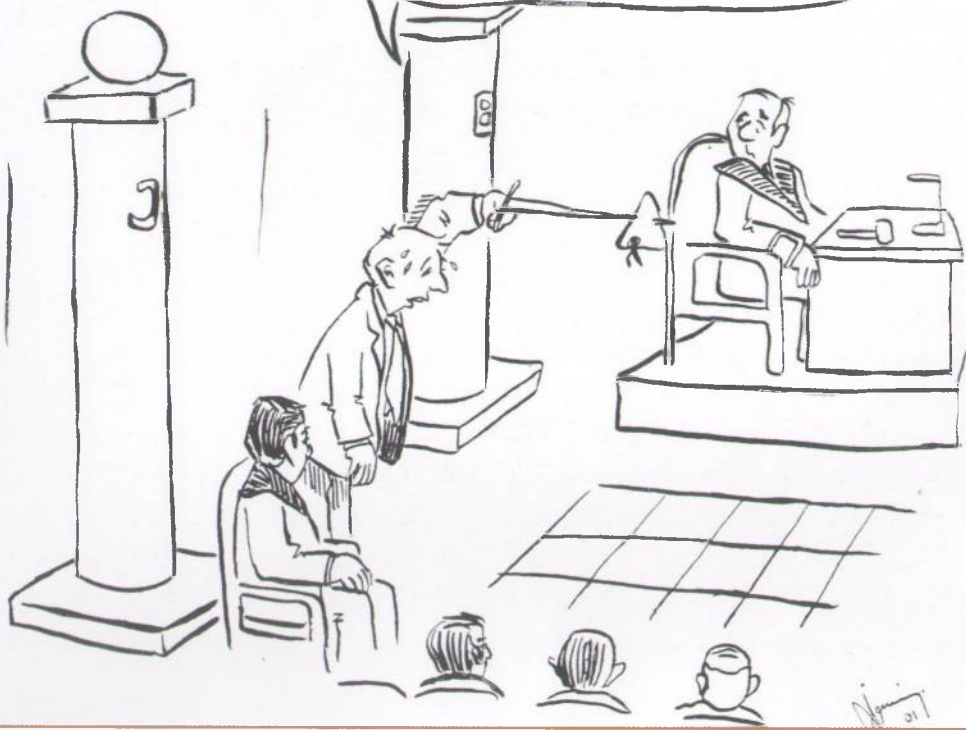
Kuzey	
♠ ----	
♥ ----	
♦ AV x x	
♣ ----	

Doğu	
♠ ----	
♥ ----	
♦ D x x	
♣ R	

Güney
 ♠ X
 ♥ ----
 ♦ Rx
 ♣ D

Çözüm: İkinci Kör'ü yerden damla alın, elden bir Trefl atın. Trefl As'ını ve tüm kozları çekin. Son 4 kâğıda gelince durum şöyle oluyor:

ÜS: MUH., ADAY HARİCİLERİ MASONLUK
KONUSUNDA DAHA FAZLA AYDINLATMALIYIZ GALİBA.
VASİYETİNİ MÜHÜRLEDİ, AVUKATIM AÇSIN DİYOR...

BENCE GÜZEL BİR KONUŞMAYDI K..İM
AMA LOCALARDA ALKIŞLAMAK OLMADIĞI İÇİN
DİĞER K..LERİMİZİN DUYGULARINI HİÇBİR ZAMAN
ANLIYAMIYACAĞIZ.... ÜZGÜNÜM.

SYNOPSIS SYNOPSIS

Cover

Anecdotes about Atatürk and some of his sayings.

P.10

Celebrating the Republic day and commemorating Atatürk in Istanbul, Ankara and Izmir.

P.14

We had an intense construction period during the summer recess. New temples and facilities were inaugurated on the 14th October by the Grand Master with a cocktail.

P.16

Glass paintings by Bro. Kaya Kerim Ekinci.

P.18

Paintings by Mercedes Vizelye, cousin of Past Asst. G.M. Geza Szephalmi from Hungary, exposed in our exposition hall in Istanbul.

P.20

P.26

Highlights (including a short history of the G.L. of the Check Republic) from the Grand Secretaries' meeting on the 8th October 2005, in Geneva.

P.27

Visit of our Lodge of Instruction to Romania.- Annual Communication of the Grand Lodge of Luxembourg.

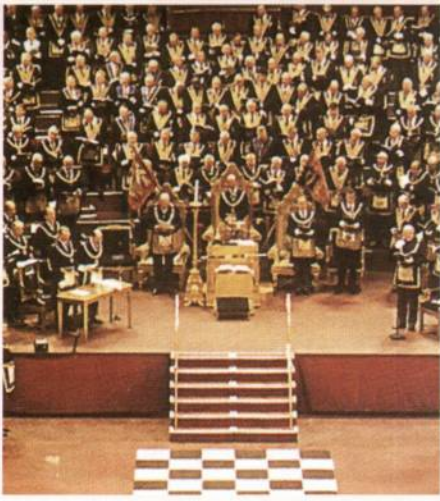
P.28

Consecration ceremonies of G.L.s of Ukraine and Macedonia.

P.29

Twinning ceremony of Lodge Akıl ve Hikmet No. 80 with Lodge San Graal, also No. 80, from the Regular Grand Lodge of Italy, in Sardinia.

P.30

Translation of Pro Grand Master, Lord Northampton's contribution to the Cornerstone Society's Summer 2005 Conference: "Whither Directing our Course".

P.43

Frederic II (The Great), Emperor, Philosopher of the Enlightenment, Freemason. His life, philosophy, politics, freemasonry. Did he use Freemasonry in his struggle against Clement XII, trying to unite Protestants against Catholics in his empire building effort? Samples of his correspondence with Voltaire.

P.48

Crosstalk with Bro. Cahit Ülkü, writer of historical novels. Ottoman history, etymology and modern Turkish language, Arthur Koestler's Thirteenth Tribe, The Caspian Turks who became Jews perished at Auschwitz at the hand of Nazis, the Karaims (or Karaites), etc.

P.53

A book by Bro. Yavuz Selim Ağaoğlu on the evolution of the ritual in Turkish freemasonry, from 1909 to 2004.

P.54

The "Yunus". Cement factory was founded in 1927 in Istanbul by a Belgian industrial group. In the list of shareholders we read the following, under No. 7: "Freemason gentlemen from 89 Breake Ruvayal Street, Anvers". Bro Yunus Özden, son of one of the founders recalls his childhood at the loggings of the cement factory. Freemasonry was closed from 1936 to 1948, and the loggings were a Masonic meeting place.

P.58

Philately, Atatürk stamps.

P.61

A famous painter, Bro. Necdet Kalay.

P.61

Bridge hands by Bro. Ali Yalman, from an international tournament in Sopot, Poland. Ali Yalman participated in the senior category of this tournament with his partner Ergun Bankoğlu and obtained the first prize.

Anglo Sakson Ülkelerde Mason Sayısı Neden Azalıyor?

P.34

"Why do our numbers decrease in Anglo-Saxon Grand Lodges", adapted by an article from Bro. John Belton (Internet Lodge No. 9659) by Bro. Cevad Gürer.

P.40

The first known speculative freemason: Elias Ashmole.

Değerli Kardeşlerimiz...

"Haberleşme" bölümünün amacı, Kardeşlerimiz'in "ihtiyaç duydukları her konuda, Kardeşlerine seslenebilmelerini" sağlamaktır.

Türkiye Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locası'nın aktüel yayın organı Tesviye'de, Dünya'da ve Türkiye'de Masonluk ve Masonlar'la ilgili meydana gelen gelişmelerden söz ediyor, yeri geldikçe geleneklerimize göz atıyor, çeşitli başarıları imza atmış yaşayan ve Ebedi Maşrık'a uğurladığımız Kardeşlerimizden konu açıyoruz. Pul, briç, bulmaca, karikatür meraklısı Kardeşlerimizin, bir nebze de olsa Tesviye'de soluklanmasını sağlamaya çalışıyoruz.

Bizi birbirimize bağlayan en önemli unsur, kuşkusuz Kardeşlik bağımız.

Birbirimize olan bağlılığımızı biraz daha güçlendirme yolunda, Tesviye'de bir de "haberleşme" bölümü oluşturmayı düşündük.

Evini, otomobilini, sahip olduğu değerli bir eşyayı satmak isteyen bir Kardeşimizin, bu satışı, kendi dilinden anlayan bir Kardeşiyle gerçekleştirmesi düşünün ne kadar kolay olurdu!

Ya da, çocuğuna ders aldirmek isteyen bir Kardeşimiz, acaba "ders vermek üzere kendisine öğrenci arayan" bir Kardeşimizden daha iyi bir öğretmen bulabilir mi?

Veya kendisine "güvenilir bir eleman" arayan Kardeşimiz, "güvendiği bir eleman"ı öncelikle Kardeşleri'nin arasından araması en doğrusu olmaz mı?

Aynı şekilde, "kendisine iş arayan" bir Kardeşimiz, bunu acaba önce kendi Kardeşlerine sorması gerekmez mi?

"Haberleşme" bölümümüz, dileyen Kardeşlerimizin kendilerini "rumuz"la ifade etmelerine de imkan verecek şekilde tasarlandı. Bu bölümde yayınlanmasını istediğiniz ilanlarınızı, eğer isterseniz bize sadece rumuz koyarak da gönderebilirsiniz. Bu durumda, sizin verdiğiniz ilanla ilgilenen Kardeşimiz size dönük yazacağı "ilgilieniyorum" notuna kendi haberleşme adresini ya da telefonunu ekleyerek cevap verebilecek.

Mesajlarınızı bekliyoruz!

TESVİYE

Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar
Büyük Locası Derneği adına
İmtiyaz Sahibi:

Kaya PAŞAKAY

Sorumlu Yazışleri Müdürü ve Editör:

Celil LAYİKTEZ

celil.layiktez@superonline.com

Yayın Koordinatörü:

Koray DARGA

Yrd. Editör

Osman BALCIĞİL

Görsel Yönetmen

Tümer ARGİN

Yayın Kurulu:

Ahmet ÖRS

Suat UNGAN

Ertan KARASU

Arif AKGÜN

Cevad GÜRER

Yavuz AKSEL

Nezih ONAT

Sedat UYGUR

Sinan GÜRMENT

Bülent ŞENOC AK

Tamer GEDİZ

Sinopsis : Milko ÖZBAHAR

Karikatür : İrvın MANDEL

Fotoğraf Danışmanı:

Ahmet Hikmet TURAN

ISSN Numarası:1301-2754

Adres: Nuru Ziya Sokağı No:19

Beyoğlu İstanbul

Tel: 0212 251 26 50

Tasarım: **bimus** Tanıtım Ajansı
www.bimus.com

Renk Ayrımı: Eksen Grafik

Baskı: Yenilik Basımevi

Firuzaga, Kasatura Sk. No: 1 Cihangir-İst.

Yayın Türü: Yayın süreli

Para ile satılmaz, Hür ve Kabul Edilmiş
Masonlar Büyük Locası üyelerinin
haberleşmesi için 3 ayda bir yayınlanır.

Size özgü, sizin için...

Size özel
Ürünler...
Size özel
Kaliteyle...
Size özel
Fiyatlarla...

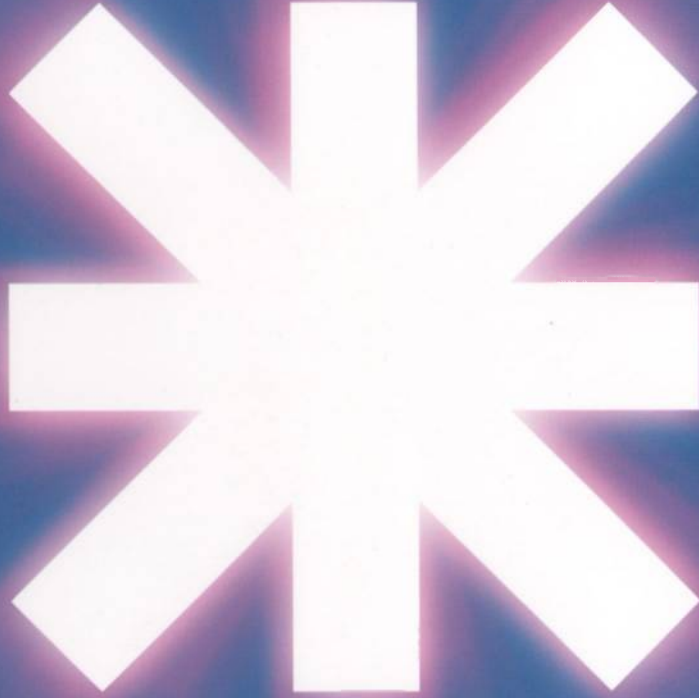

Hür ve Kabul Edilmiş
Masonlar Büyük Locası Derneği

İKTİSADİ İŞLETMESİ

Nur-u Ziya Sk. No: 19 Beyoğlu 34430 İstanbul
el: 0212 251 26 50 Web: www.iktisadiisletme.com
e-mail: shop@mason.org.tr

BANKACILIĞIN PARLAYAN YILDIZI

• Konsolide bilanço büyüklüğünde Türkiye'nin 5. en büyük özel bankası. • Uluslararası alandaki 8 bankasıyla, yurtdışında, Türk sermayeli en büyük banka. • Yurtdışındaki bankalarının 2650 kişiyi aşan dev kadrosu ve 500 bini aşan müşterisiyle Türk sermayeli en büyük banka. • Yurtdışındaki bankalarında, 5 ayrı ülkede bireysel bankacılık faaliyeti sunabilen, Türk sermayeli tek banka. • Turizm sektörüne, son 3 yılda, 81.660 yataklık kapasite kazandırmak için gerekli finansman desteğinin % 36'sını tek başına sağlayan banka. • Denizcilik sektörüne, son 3 yılda, 74 projeyle, gemi inşaatı için gerekli finansman desteğinin % 50'sini tek başına sağlayan banka. • İnşaat-taahhüt sektörüne, son 5 yılda, tek başına, 650 milyon dolarlık finansman desteği sağlayan banka. • Kuyumculuk sektörüne, Kuyumcukent Projesi için tek başına 41 milyon dolarlık finansman desteği sağlayan banka. • 300 bin anne ve çocuğun eğitimi, 6.800 öğrenciye karşılıksız burs için gerekli finansman desteğinin büyük bölümünü tek başına sağlayan banka.

 FINANSBANK